

Møte tirsdag den 13. oktober 2015 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 5):

1. Innstilling fra valgkomiteen om valg av nytt medlem og nytt varamedlem til Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling (Innst. 18 S (2015–2016))
2. Innstilling fra valgkomiteen om valg av nytt varamedlem til Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentariskerkomiteene og Den felles EØS-parlamentariskerkomiteen (Innst. 19 S (2015–2016))
3. Innstilling fra Stortingets presidentskap om fordeling til komiteene av rammeområder med budsjettkapitler og utkast til romertallsvedtak vedrørende forslaget til statsbudsjett for 2016 (Innst. 1 S (2015–2016))
4. Redegjørelse av statsministeren om migrasjon/flyktningsituasjon rundt Middelhavet og i Europa (Det vil bli foreslått debatt umiddelbart etter redegjørelsen)
5. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2015 under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (tilleggsbevilgning som følge av økning i antallet asylsøkere til Norge) (Innst. 20 S (2015–2016), jf. Prop. 152 S (2014–2015))
6. Referat

*Minnetale over tidligere stortingsrepresentant
Steiner Arvid Kvalø***Presidenten:** Ærede medrepresentanter!

Tidligere stortingsrepresentant fra Nord-Trøndelag, Steiner Arvid Kvalø, er død, 93 år gammel.

Steiner Arvid Kvalø var vararepresentant til Stortinget i tolv år. Han møtte fast som representant i mer enn fire år i tidsrommet fra 1973 til 1977. Da var han medlem i sjøfarts- og fiskerikomiteen.

Steiner Arvid Kvalø var æresmedlem i Arbeiderpartiet. Ved hans bortgang har Vikna og Namdalskysten mistet en markant personlighet.

Steiner Arvid Kvalø liv kan fungere som et bilde på den reisen vi som nasjon har gjort gjennom krigstiden. Ved siden av å være stortingsrepresentant var Steiner Arvid Kvalø også fisker og motstandsmann. Han var utdannet skipper og arbeidet som fisker i egen båt. Han hadde et sterkt og brennende engasjement for fiskeriene langs Namdalskysten. Han var styremedlem i Norges Råfisklag i 31 år.

I 1941 bidro han til starten av en Milorg-avdeling på Namdalskysten som tok imot våpen, mat og klær fra Storbritannia. Så sent som 8. mai i år ble Steiner Arvid Kvalø hedret for motstandsarbeidet han gjennomførte under annen verdenskrig.

Steiner Arvid Kvalø meldte seg inn i Arbeiderparti-

et i 1939 som syttenåring. Etter krigen ble han en kraftfull stemme for sosialdemokratiet, både lokalt og nasjonalt. Han engasjerte seg i samfunnet han kom fra, og bidro til utformingen av Etterkrigs-Norge. Han satt flere perioder i Vikna kommunestyre før han kom inn på Stortinget.

Han hadde også flere offentlige verv, bl.a. som medlem i Tiltaksnemnda i Nord-Trøndelag, Fiskerinemnda i Vikna, medlem i havnestyret i Rørvik, medlem i Statens Fiskarbanks avdeling i Bodø og formann i Eldrerådet i Vikna.

Et kjennetegn ved Steiner Arvid Kvalø var at han var tydelig, både personlig og i politikken. Når han hadde gjort seg opp en mening, så var han ikke til å misforstå.

Arbeiderpartiet har mistet sitt æresmedlem, en tydelig og raus mann.

Vi lyser fred over Steiner Arvid Kvalø minne.

Representantene påhørte stående presidentens minnetale.

Presidenten: Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Eva Kristin Hansen fra og med 13. oktober og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten Audun Otterstad innkalles for å møte i permisjonstiden.

Utenriksminister Børge Brende overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Audun Lysbakken vil fremsette et representantforslag.

Audun Lysbakken (SV) [10:05:56]: På vegne av representanten Bård Vegar Solhjell og meg selv vil jeg legge fram et forslag knyttet til midlertidig bevæpning av politiet.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Dagens dagsorden har ikke ligget ute i den reglementsbestemte tid, dvs. 24 timer. Men presidenten vil foreslå at sakene på dagens dagsorden likevel behandles nå.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:06:30]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av nytt medlem og nytt varamedlem til Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling (Innst. 18 S (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [10:06:49]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av nytt varamedlem til Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentariskomiteene og Den felles EØS-parlamentariskomiteen (Innst. 19 S (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 3 [10:07:09]

Innstilling fra Stortingets presidentskap om fordeling til komiteene av rammeområder med budsjettkapitler og utkast til romertallsvedtak vedrørende forslaget til statsbudsjett for 2016 (Innst. 1 S (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 4 [10:07:30]

Redegjørelse av statsministeren om migrasjon/flyktningsituasjon rundt Middelhavet og i Europa

Statsminister Erna Solberg [10:07:55]: Så langt i år har mer enn 700 000 mennesker krysset Europas grenser – mange av dem på flukt fra krig, andre er på søken etter et bedre liv. Situasjonen vi står overfor, er krevende.

I denne redegjørelsen vil jeg beskrive vår innsats nasjonalt, internasjonalt og i samarbeid i EU. Jeg vil starte med å beskrive det internasjonale bildet. For å forstå hvilken situasjon Norge nå står i, må vi forstå de bakenforliggende årsakene til flyktning- og migrasjonsstrømmen til Europa. Dette blir et sentralt tema på Valletta-toppmøtet neste måned, som jeg skal delta på.

I neste del av redegjørelsen vil jeg beskrive EUs tiltak, og hvordan Norge stiller seg til det arbeidet som skjer på EU-nivå. I siste del av redegjørelsen vil jeg beskrive håndteringen av asyltilstrømmningen her i Norge.

Hvorfor opplever verden nå store migrasjonsutfordringer?

En rekke uløste konflikter og humanitære kriser preger den internasjonale dagsordenen: i Syria og Irak, på Afrikas Horn og i Mali – for å nevne noen eksempler. I år har konsekvensene av disse konfliktene i større grad enn før nådd Europa. Vi skal huske at dette handler om menneskeskjebner, f.eks. om syriske småbarnsfamilier som er villig til å risikere livet i små gummibåter over Middelhavet for å unnsnippe bomberegnet i Aleppo. Noen av dem avslutter reisen på et transittmottak i Norge og søker trygghet her.

En av forklaringene på migrasjonsbildet er at mange nå ikke lenger ser en fremtid i sitt eget hjemland eller i nærområdene. Mennesker på flukt trenger at verdenssamfunnet stiller opp. Det skal vi også gjøre. I en verden hvor stadig flere får det bedre, er det fortsatt mange land i et geografisk belte fra Afghanistan til Vest-Afrika som er preget av stagnasjon og svekket statlig kontroll.

Flyktning- og migrasjonskrisen har røtter i feilslått po-

litikk i en rekke land. I mange sammenhenger har det internasjonale samfunnet unnlatt å handle, eller innsatsen har slått feil ut. Krig og konflikt oppstår fordi etniske, religiøse og andre spenninger kynisk utnyttes heller enn at de dempes. Krisene skyldes også undertrykkelse eller fattigdom på grunn av svake politiske institusjoner, fravær av frihet og menneskerettigheter og mangel på økonomiske muligheter for unge. Disse utfordringene lar seg ikke løse på kort sikt. De krever langsiktige politiske, økonomiske og sosiale endringer i mange samfunn. Prosessene må startes innenfra, selv om de kan støttes utenfra.

Ifølge FNs høykommissær for flyktninger er over 60 millioner mennesker i verden på flukt. Og flyktning- og migrasjonsstrømmene kan fortsette å øke.

Som jeg pekte på i min redegjørelse i april, er det nødvendig å skille mellom flyktninger og andre migranter. Syrerne, som nå dominerer ankomstene til Europa, har gjennomgående et beskyttelsesbehov. Mange andre migranter, f.eks. fra Balkan, lever i trygge samfunn, men søker likevel en bedre fremtid. Vi skal heller ikke være naive. Noen vil utnytte situasjonen og forsøke å skaffe seg opphold i Europa, selv om de ikke har et beskyttelsesbehov. Det er også en del av det bildet vi ser.

Det påhviler verdenssamfunnet å gi beskyttelse i tråd med Flyktningkonvensjonen og de internasjonale menneskerettighetene. Samtidig er det viktig, ikke minst for dem som trenger beskyttelse, raskt å returnere dem som ikke har et slikt behov.

Den væpnede konflikten i Syria er inne i sitt femte år, og den viser ingen tegn til å avta. Det er helt uakseptabelt.

Det er avgjørende å få slutt på krigføringen og legge et løp for en bred og snarlig politisk løsning. Hovedansvaret for å få slutt på volden ligger hos president Assad. Internasjonalt hviler ansvaret først og fremst på FNs sikkerhetsråd, i samarbeid med en rekke regionale aktører så vel som de krigførende partene. Norge støtter FNs arbeid.

I likhet med våre allierte har vi fra norsk side uttrykt alvorlig bekymring for de russiske luftangrepene i Syria. Det er avgjørende at Russland klargjør hva som er det reelle formålet med aksjonene også for å unngå utilsiktede konflikter med koalisjonsmedlemmenes kamp mot ISIL. I fraværet av en politisk løsning tiltar volden i Syria, og den humanitære krisen fortsetter å øke i omfang.

For fem år siden var Syria et mellominntektsland i ferd med å nå FNs tusenårsmål. I dag ligger store deler av landet i ruiner. Mer enn halvparten av landets befolkning er fordrevet fra sine hjem – 7,6 millioner er på flukt i eget land, og 4,1 millioner har krysset grensene til nabolandene.

På tross av denne fortvilte situasjonen er det bare 43 pst. av FNs appeller om humanitær bistand for Syria og nabolandene som er oppfylt. Dette innebærer bl.a. at:

- Verdens matvareprogram har sluttet å gi mat til over 360 000 flyktninger i Jordan og Libanon grunnet manglende finansiering.
- Over 700 000 flyktningbarn i Syrias naboland står uten skolegang, og de skolene som tar imot syriske skolebarn, er overfylte, underfinansierte og underbemannede.

Verdenssamfunnets manglende evne til å sørge for at

grunnleggende behov, utdanning og helsestell kan ivaretas i Syrias naboland, er en medvirkende årsak til at mange flykter videre derfra.

Når nesten 60 pst. av behovet står udekket, må det internasjonale samfunnet ta et krafttak. For å mobilisere de nødvendige ressursene har Norge tatt et initiativ til en giverlandskonferanse for Syria, som vil holdes tidlig i 2016. Vi er i dialog med Tyskland, Storbritannia, Kuwait og FN om detaljene. Av samme grunn har vi også økt vår egen humanitære innsats overfor Syria og nabolandene. Norge er det sjette største giverlandet til regionen og det neststørste i forhold til folketallet.

I vårt forslag til statsbudsjett for 2016 legger vi opp til at den samlede humanitære støtten til Syria og nabolandene vil være på minst 1,5 mrd. kr neste år. Vi foreslår også å øke det samlede humanitære budsjettet med mer enn 30 pst – til 4,8 mrd. kr. Dette er det høyeste humanitære budsjettet noensinne, og det vil sette oss i bedre stand til å hjelpe i Syria og nabolandene og til å respondere på kriser og humanitære behov andre steder i verden.

I tillegg til Syria er det en rekke andre land som herjes av langvarige konflikter. Mange er sårbare stater som trues av voldelig ekstremisme. Vi finner flere av verdens fattigste land blant disse. Som påpekt i min redegjørelse i april, er særlig deler av Nord-Afrika og Sahel-området ustabile. Områdene benyttes av smuglernettsverk, som tjener store beløp på å frakte mennesker, narkotika og våpen. Disse nettverkene blomstrer når land som Mali og Libya rammes av langvarige konflikter. Organiserte kriminelle har derfor samme interesse som terrorgruppene i å underminere Malis skjøre fredsprosess og utnytte maktvakuemet i Libya.

Så langt har Libya først og fremst vært et transittland for migrasjon. Hvis konflikten fortsetter, øker risikoen for at også Libya blir et opprinnelsesland for flyktninger og migranter.

Vi står overfor store oppgaver med å stabilisere sårbare stater fremover.

Dagens kriser må møtes med et bredt sett av både umiddelbare og langsiktige virkemidler. På kort sikt trengs det humanitær assistanse og utviklingshjelp. Men på lang sikt er det behov for gode internasjonale rammeverk for handel og investeringer, støtte til godt styresett, fremme av menneskerettigheter og innsats for fred og forsoning. Disse tiltakene må gå hånd i hånd.

FNs høykommissær for flyktninger spiller en avgjørende rolle i å bistå mennesker på flukt. Norge har økt støtten til Høykommissæren i innværende år, og vi har styrket samarbeidet med organisasjonen innenfor utdanning. Klarer ikke verdenssamfunnet å gi utdanning til alle barn som nå er på flukt, fratar vi dem muligheter til et godt liv når krigen en gang tar slutt.

Regjeringen er også i gang med å dreie en større del av utviklingsbistanden vår i retning av skjøre og sårbare stater, og vi viderefører norske tradisjoner innenfor freds- og forsoningsarbeid.

Jeg har nylig drøftet utviklingsspørsmål på høynivåmøtet i FN med både kommisjonslederen til Den afrikanske union og med Libanons statsminister. Jeg har også møtt

Tyrkias statsminister om situasjonen der. Det er viktig å involvere Tyrkia i de internasjonale diskusjonene om migrasjonskrisen, og jeg hilser velkommen det nye samarbeidet vi nå ser mellom EU og Tyrkia om disse spørsmålene.

I november samles europeiske og afrikanske land til et toppmøte om migrasjon i Maltas hovedstad, Valletta, der jeg vil delta. Valletta-møtet har en ambisiøs agenda. Siktemålet er å etablere et langsiktig, forpliktende samarbeid om de mange utfordringene knyttet til migrasjonspresset vi nå ser mot Europa fra land sør for Middelhavet. Valletta-toppmøtet skal ta tak i de grunnleggende årsakene til migrasjon. De afrikanske landene er opptatt av økte muligheter for regulær migrasjon og mobilitet. De vil ha flere lovlig veier til Europa for sine innbyggere. Europeiske land vil på sin side kreve økt vilje til retur av migranter som ikke har beskyttelsesbehov, og som er i Europa uten lovlig opphold.

Det er også betydelige fellesinteresser mellom afrikanske og europeiske land. Dette gjelder ikke minst bekjempelse av kriminelle nettverk som profiterer på trafikken, styrket beskyttelse og humanitær hjelp for flyktninger underveis, og bedret kapasitet for grensekontroll i sentrale transitt- og opprinnelsesland. Valletta-toppmøtet må bidra til å styrke de langsiktige utviklingstiltakene, hastetiltak for å begrense ulovlig og irregulær migrasjon og tiltak for å redde liv og lindre nød i den akutte situasjonen vi står overfor.

I lys av de mange og langvarige flyktningkrisene vi ser, må Norge fremover være innstilt på å innrette mer av vår bistand til tiltak som kan stabilisere land og forebygge migrasjon. Vi må tenke langsiktig, og migrasjonsperspektivet må i enda større grad integreres i vår utenrikspolitikk. Valletta-toppmøtet byr på en unik anledning til å etablere forpliktende og tillitsfullt samarbeid om langsiktige utfordringer som vi må løse i fellesskap.

Det historisk høye antallet asylsøkere som har kommet til Europa det siste halvåret, setter Europas evne til verdig og human behandling av asylsøkere på prøve. De nyeste anslagene viser 720 000 registrerte asylsøkere per 1. september. De fullstendige tallene for august og september er fortsatt usikre. Men vi vet at asyltilstrømningen treffer ulikt i Europa:

- Omtrent halvparten av asylsøknadene så langt i år, basert på det tallmaterialet vi nå har – og det er som jeg sa, usikkert – er fremsatt i Tyskland og Ungarn.
 - Tysklands offisielle prognoser for hele 2015 ligger på 800 000 asylsøkere, men det er klart at med de siste tilstrømningene, kan disse prognosene også øke.
 - Sverige mottok 24 000 asylsøkere bare i september, og det svenske Migrationsverket forbereder seg nå på et scenario hvor mellom 150 000 og 180 000 personer kan søke asyl i Sverige i 2015.
 - Finland mottok 11 000 asylsøkere i september. Dette er et høyt tall i seg selv, men til dette bildet hører også med at Finland tidligere har hatt veldig lav asyltilstrømning.
 - Polen, som er et stort europeisk land, mottok til sammenligning 1 600 asylsøkere i september.
- Mange land opplever nå at det er krevende å håndte-

re asyltilstrømningen. Norge tar en stor andel, men vi ser at enkelte land har betraktelig større utfordringer enn oss, mens andre land nesten ikke berøres av migrasjonsutfordringene.

Dimensjonene er for store til at land kan håndtere dette alene. Jeg har de siste ukene drøftet dette med bl.a. den tyske forbundskansleren og med de nordiske statsministrene. Det er naturlig å holde god kontakt og utveksle erfaringer med nærstående land. Vi er enige om at utfordringene må møtes gjennom felles europeiske tiltak. Norge vil, bl.a. som medlem av Dublin- og Schengen-samarbeidet, bidra aktivt i arbeidet med å finne gode europeiske løsninger.

EU-kommisjonen la i september frem en tiltakspakke. De mest sentrale virkemidlene som EU og medlemslandene nå gjennomfører og diskuterer, er:

- relokalisering av ytterligere 120 000 flyktninger fra Italia og Hellas, i tillegg til de 40 000 som ble vedtatt før sommeren
- gjenopprettelse av Schengens yttergrenser, og bistand til registreringen av asylsøkere gjennom såkalte «hot spots», dvs. styrkede ankomst- og registreringsentre – i Hellas og i Italia
- en permanent relokaliseringsmekanisme
- en felles europeisk liste for trygge opprinnelsesland
- mer effektiv returpolitikk
- økt fokus på de utenrikspolitiske løsningene som må på plass, og økt støtte til flyktninger i regionen

Tiltakspakken er godt mottatt av Europaparlamentet og i flertallet av landene. Samlet er dette en viktig start for å få en bedre og koordinert respons på migrasjonsbildet i Europa. Fra norsk side anerkjenner vi behovet for en sterk og koordinert innsats på EU-nivå for å møte migrasjonsutfordringene.

For å styrke kontrollen med dem som kommer over yttergrensene, og for å sørge for en rimelig og ordnet fordeling av asylsøkerne, skal EU totalt relokalisere 160 000 asylsøkere. Dette skal skje over en toårsperiode. Relokaliseringsmekanismen er begrenset til å omfatte asylsøkere med nasjonaliteter der gjennomsnittlig innvilgelsesprosent er på 75 pst. eller mer. I Italia er arbeidet allerede i gang, og den første relokaliseringen fant sted i forrige uke, da 19 eritreere ble transportert til Sverige. Regjeringens intensjon er at Norge også skal delta i denne mekanismen, og dette er kommunisert til EU. Vi vil komme tilbake til de konkrete forholdene rundt norsk deltakelse i tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2016.

EU vil også opprette såkalte «hot spots» i Hellas og Italia. Disse skal bl.a. bistå med helsesjekk, registrering, informasjon til migrantene og effektivt returarbeid. Dette er et svært viktig tiltak. Når vi deltar i relokalisering, vil det være med en klar forventning om at Europa nå klarer å få kontroll over den ukontrollerte migrasjonen uten fungerende yttergrenser og uten registrering.

Utover det kortsiktige tiltaket med relokalisering av 160 000 asylsøkere har det også vært fremmet forslag om permanente mekanismer for fordeling av flyktninger mellom europeiske land. Denne diskusjonen er ikke konkludert i EU.

Regjeringen har vært og er opptatt av at personer som har fått avslag på sin asylsøknad, skal returneres så raskt som mulig. Vi ser det derfor som positivt at EU nå går inn for et sterkere arbeid med retur. Retur er uten tvil et nødvendig virkemiddel for å forebygge irregulær migrasjon til Europa og for å verne om asylinstituttet. Mange europeiske land, inkludert Norge, møter utfordringer med å få returnert personer til opprinnelsesland som ikke overholder plikten til å ta tilbake egne borgere. Regjeringen vil også fremover arbeide for å fremme returavtaler med slike land.

Norge støtter også EUs arbeid med en strategi for å utvikle trygg mottakskapasitet i tredjeland som asylsøkere kan returneres til innenfor de rettslige rammer som Flyktningkonvensjonen og de internasjonale menneskerettighetene setter.

Initiativet fra EU om en felles liste for trygge opprinnelsesland er bra. Dette kan bidra til å styrke returarbeidet og lette migrasjonspresset noe.

Norge har allerede en 48-timers hurtigprosedyre som kan benyttes for asylsøkere fra en rekke land. Prosedyren innebærer at UDI fatter vedtak innen 48 timer etter at en søknad er registrert. Landene som inngår i UDIs hurtigprosedyre, anses å være trygge opprinnelsesland. Det vurderes fortløpende hvilke nasjonaliteter som skal omfattes av hurtigprosedyren, basert på tilgjengelig landinformasjon.

For å oppsummere: Det er fortsatt veldig mye arbeid som gjenstår knyttet til EUs initiativer. Men med den tilstrømningen vi nå ser, er det for Norge viktig å sikre at kontrollen med Schengens yttergrenser gjenoprettes, at vi verner om asylinstituttet for dem som trenger det, og at vi får til gode felleseuropeiske løsninger. Uten slike mekanismer vil vi oppleve at land forsøker å skyve problemene mellom seg. Det kommer ingen til å være tjent med, minst av alt dem som søker asyl.

Norge vil også fortsette arbeidet med å redde liv til sjøs. Vi viderefører støtten til Triton i regi av grensekontrollbyrået Frontex og vurderer videreføring av støtten til Poseidon sammen med Redningssekskapet. Disse operasjonene har som mål både å redde liv og å sikre yttergrensene. I første omgang vil «Siem Pilot» fortsette frem til utgangen av februar. Dersom Frontex har behov for ytterligere tre måneder, vil bidraget bli forlenget frem til mai, som er så lenge kontrakten med rederiet gir anledning til. Jeg vil igjen gi honnør til det norske mannskapet som deltar i sjøoperasjonene Triton og Poseidon. Det samme gjelder norske redere og mannskap i Middelhavet, som fortsatt gjør et viktig redningsarbeid. Jeg vil også berømme de mange norske humanitærarbeidere som bidrar både i nærområdene til Middelhavet og ellers i Europa.

Som følge av migrasjonsstrømmen fra Nord-Afrika er det etablert et omfattende maritimt nærvær og en betydelig overvåkningskapasitet i de sentrale delene av Middelhavet. Dette er viktige bidrag som må videreføres.

Jeg er glad for at FNs sikkerhetsråd sist fredag vedtok en resolusjon som gir autorisasjon til å inspisere skip på det åpne hav utenfor kysten av Libya dersom det er rimelig

grunn til mistanke om at skipene blir brukt til menneskesmugling eller menneskehandel. Fartøyene kan beslaglegges dersom det blir bekreftet at de brukes til slike formål. FNs medlemsland kan også bistå Libya med grensekontroll og bekjempelse av menneskesmugling, dersom Libya anmoder om det.

Norge bidrar også på andre måter for å støtte land i Europa som opplever et stort migrasjonspress.

- I Hellas bidrar vi med betydelige EØS-midler for å styrke asylsaksbehandlingen og andre migrasjonstiltak.
- Vi oppretter et mottakssenter på øya Lésvos og finansierer den daglige driften av senteret i ett år fremover. Greske myndigheter arbeider med å få åpnet dette senteret.
- Vi deltar i aktiviteter i land som Italia, Kypros og Hellas som skal bidra til at landene kan gi migranter og asylsøkere et forsvarlig tilbud.
- Vi har utvidet vår støtte til Serbias og Makedonias arbeid med flyktninger.
- Gjennom den norske beredskapsstyrken NORCAP støtter regjeringen utsendelse av humanitære eksperter til UNHCRs arbeid i transittland. 24 eksperter er så langt sendt ut for å bistå i håndteringen av flyktningsituasjonen i Hellas og i andre land sør i Europa.

Vi har også fra norsk side gjort det klart at vi er villige til å bidra med ytterligere EØS-midler til å støtte migrasjons- og integreringstiltak i flere samarbeidende land i årene som kommer.

Den kraftige økningen i antall asylsøkere til Europa har også ført til en stor økning til Norge. Det første halvåret i år var ankomstene til Norge lavere enn det prognosene tilsa. I august kom det over 2 300 asylsøkere til Norge, som er det høyeste ankomsttallet for en enkelt måned på flere tiår. I september ble dette tallet mer enn fordoblet, til 4 900. Det er en særskilt sterk økning av søkere fra Syria og enslige mindreårige fra Afghanistan.

Et annet utviklingstrekk er det økende antallet asylsøkere som ankommer over Storskog i Øst-Finnmark. Nærmere 1 100 asylsøkere har kommet over Storskog i år – om lag 850 av disse den siste måneden. Til sammenligning var det i 2014 ca. 20 asylsøkere som kom denne veien.

Mange av de som kommer til Norge, vil få opphold. De fleste som har søkt om asyl i Norge i år, oppgir å være fra Eritrea, Syria og Afghanistan. Norge har vært konsekvent i retur av asylsøkere med avslag, noe som gjør at færre asylsøkere fra land med lav innvilgelsesrate kommer hit.

Jeg er imponert over det engasjementet vi har sett her hjemme for å hjelpe de mange som har kommet. Enten innsatsen består i å stille som flyktningeguiden, strikke varme sokker eller dele ut mat på Tøyen er hjelpen viktig, og den viser nordmenns hjertevarme. Vi kommer til å trenge mye frivillig innsats fremover også. Hovedansvaret vil alltid ligge hos myndighetene, men det er stort rom for å få hjelp fra det frivillige Norge i årene fremover.

Jeg vil også berømme den store innsatsen som har vært lagt ned av ansatte i Politiets utlendingsenhet, UDI og de

øvrige delene av mottaksapparatet de siste ukene. De har strukket seg langt, improvisert og gjort sitt aller beste.

Vi skal hjelpe. Men når behovene for ulike tiltak øker såpass mye og såpass raskt, vil ikke en oppskalering av tilbudene skje knirkefritt. Vi skal være åpne om at økningen har skapt en rekke utfordringer knyttet til registrering, innkvartering og saksbehandling. Også fremover vil håndteringen bli krevende.

Det er viktig å sørge for godt mottak og god ankomstregistrering. PUs lokaler i Oslo har ikke vært dimensjonert for det høye nivået i ankomster og har ikke vært tilrettelagt for lengre opphold. Det har derfor vært nødvendig å foreta en tilpasset registrering. Dette innebærer at personer som ikke er ferdig registrert, sendes ut i mottakssystemet, noe som innebærer en betydelig utfordring. UDI har opprettet akutt plasser over hele Oslo for at asylsøkere skal ha et sted å sove mens de venter på å bli registrert hos PU.

Store ankomster krever ikke bare endringer i de fysiske mottaksforholdene. Det krever også mennesker med rett kompetanse og i mange tilfeller betydelig opplæring. Som eksempel vil jeg nevne at det jobber nå om lag 160 ansatte med registrering i PU. Hele 78 nye stillinger har kommet på plass den senere tiden for å styrke registreringsarbeidet. I forbindelse med ankomstene til Nord-Norge har PU og UDI opprettet et eget mottaksapparat i Kirkenes.

Mye har blitt gjort på kort tid. Samtidig er det nødvendig å bedre ankomstregistreringen og organisere ankomstfasen bedre for asylsøkere og for utlendingsforvaltningen fremover. Derfor etableres det nå et ankomstsenter. Senteret vil ligge i Råde kommune og vil være i drift fra slutten av denne uken. Dette er en helt ny løsning som vil overta som første ankomststed for inntil 1 000 asylsøkere. Senteret skal tilby overnatting til nyankomne asylsøkere noen få dager, mens PU foretar den første registrering av dem. Det planlegges også for et helsetilbud, slik at det både kan gis akutt helsehjelp og gjøres nødvendige helseundersøkelser.

Registreringsarbeidet er viktig, ikke bare for å ivareta søkerens rettigheter, men også for å sørge for kontroll med hvem som kommer. PST følger situasjonen tett og vil potensielt også ha behov for økte ressurser.

En hovedutfordring nå er at mange migranter ikke registrerer seg i første ankomstland, men fortsetter videre gjennom Europa til ønsket bestemmelsesland. Som følge av dette har enkelte land innført midlertidig grensekontroll i tråd med Schengen-regelverket. Det er viktig for Schengen-samarbeidet at yttergrensekontrollen fungerer, og at asylsøkere blir registrert i ankomstlandet.

I Norge er det ikke innført indre grensekontroll, men Politidirektoratet har fått i oppgave å intensivere personkontrollen i grensenære områder for å ha god oversikt og kunnskap om hvem som reiser inn i landet vårt. Det er viktig for nasjonal sikkerhet.

PST har foreløpig i sin trusselvurdering knyttet til asyltilstrømmingen uttalt at asylsøkere knyttet til ekstrem islamisme ikke fremstår som en sentral bekymring på kort sikt. Det vurderes som lite sannsynlig at det norske asyl-instituttet blir brukt av grupper som ISIL og Al Qaida

ved at det kommer asylsøkere med en forhåndsbestemt voldsintensjon til Norge.

Den økte asyltilstrømmningen vurderes i første rekke å få negative følger for trusselbildet knyttet til det høyreekstre-me miljøet i Norge. Motstand mot innvandring er en viktig mobiliseringsfaktor for dette miljøet. Dette er det viktig å ha en beredskap for og holde øye med fremover.

På lengre sikt er det mulig at enkelte asylsøkere vil komme til å utgjøre en terrortrussel i Norge. Asylsøkere er en sårbar gruppe for radikaliserings, men her vil det være store variasjoner.

En annen utfordring vi må være oppmerksom på, er omfanget av menneskesmugling. Politiet arbeider med å avdekke menneskesmugling ved ankomst til Norge. Aktuelle tilfeller følges opp og etterforskes som alvorlig kriminalitet.

Polititjenestemenn som er om bord på båtene «Siem Pilot» og «Peter Henry von Koss» i Middelhavet, har også fokus på å avdekke mulige tilfeller av menneskesmugling. Norge har aktivt uttrykt sin støtte til EUs innsats mot menneskesmugling, og vi deltar i det flernasjonale politisamarbeidet på dette området.

Kapasiteten i asylmottakene er svært presset. Særlig gjelder dette transittmottak i østlandsområdet, der søkerne bor i den første fasen. For å møte utfordringen opprettes det nå et stort antall nye mottaksplasser, inkludert midlertidige innkvarteringsplasser.

På noen steder opprettes det nå mottak på svært kort varsel, både på steder der det tidligere har vært mottak, og i kommuner som ikke har hatt mottak før. Det er krevende for både de nye mottakene og kommunene å håndtere dette.

Mange kommuner har vist vilje og evne til å bidra i denne ekstraordinære situasjonen. Det setter vi stor pris på. Godt samarbeid mellom staten og kommunene er avgjørende for å løse utfordringene i mottakssystemet på en god måte.

Vi har sett i andre land at det har blitt nødvendig å endre standarden på mottak for å håndtere situasjonen. Vårt naboland Sverige åpnet i forrige uke for opprettelse av teltleirer for å skaffe tak over hodet til alle asylsøkerne som nå kommer. Vi vil også vurdere enklere løsninger.

Vi ser også at en større andel av bistandsmidlene i andre land nå brukes på flyktnings tiltak i eget land. Det skjer også i Norge. Denne bistanden er i tråd med retningslinjene til OECDs utviklingskomité og har vært en etablert praksis i Norge siden tidlig på 1990-tallet.

Andelen enslige mindreårige har økt dramatisk i år. De kommer i hovedsak fra Afghanistan og Eritrea, og det er en tendens at flere av disse er noe yngre enn tidligere. Over halvparten av dem har ifølge UDI opplyst at det er voksne som har organisert reisen deres. Det er svært bekymringsfullt at mindreårige blir sendt alene til Norge med menneskesmuglere. Disse barna har behov for omsorg, og det skal de få.

UDI har tredoblet transittkapasiteten for enslige mindreårige asylsøkere, og det er opprettet en rekke asylmottak for dem mellom 15 og 18 år. Etablering av mottak for enslige mindreårige er krevende fordi behovet

for tilrettelegging og tjenestetilbud til denne gruppen er stort.

Vi har også fått et økt behov for plasser i omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Bufetat har derfor inngått kontrakter med private leverandører om opprettelse av flere omsorgssentre for denne gruppen. De har utvidet kapasiteten i de eksisterende statlige mottakene noe. Hittil i år har det ankommet ca. 460 enslige mindreårige asylsøkere under 15 år til omsorgssentrene. Til sammenlikning kom det 188 enslige mindreårige under 15 år totalt i fjor.

Altfor mange enslige mindreårige – ca. 500 ved utgangen av september – venter nå på å komme til en kommune og finne fotfeste i vårt samfunn. Denne gruppen er øverst på prioriteringslisten over dem som skal bosettes.

Hvis det er én ting jeg ønsker meg, så er det at dugnadsånden i befolkningen også skal føre til at flere mennesker melder seg til innsats for barnevernet. Hvis vi kan få flere mindreårige asylsøkere i fosterhjem og færre på institusjon, vil det være bedre for integreringen og gi barna en bedre og tryggere start på sitt nye liv. Her har folk virkelig en mulighet til å gjøre en viktig forskjell.

Prognosene for antall asylsøkere til Norge i 2015 ble i forbindelse med tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2015 anslått til å øke fra 11 000 til 16 000. UDI anslår nå at det kan komme 23 000 asylsøkere i år og 33 000 i 2016. Regjeringen vil på bakgrunn av de nye prognosene komme tilbake til Stortinget i forbindelse med nysalderingen for 2015 og i løpet av kort tid fremme forslag om tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2016.

De høye asylankomstene innebærer høye kostnader. Stortinget skal i dag behandle tilleggsproposisjonen for 2015 som følge av økningen i antall asylsøkere. Jeg vil allerede nå varsle at flere tall må oppjusteres under nysalderingen senere i høst. Ikke minst vil vi se en betydelig oppjustering av kostnadene ved fremleggelsen av tilleggsnummeret for 2016 som kommer senere i høst.

I gjennomsnitt medfører hver flyktning om lag 1 mill. kr i statlige utgifter de første fem årene. For enslige mindreårige er utgiftene flere ganger høyere. Uten kostnadsdpende tiltak innebærer de siste prognosene at vi får ekstra utgifter på flere milliarder kroner i 2016. Prognosene for ankomster er usikre, men skulle 40 000–50 000 få opphold, vil utgiftene de neste fem årene kunne bli mellom 40 mrd. kr og 50 mrd. kr. Med en stor andel enslige mindreårige vil tallet bli betraktelig høyere. I tillegg kommer de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnadene. Disse vil særlig avhenge av arbeidsdeltakelsen til dem som kommer.

Det er viktig å være praktisk og løsningsorientert i denne prosessen. Vi er nødt til å få kostnadene ned. Asylsøkerne skal få et godt og forsvarlig, men nøkternt tilbud. Derfor må vi kritisk gjennomgå de ordningene vi har i dag, for om mulig å gi et tilbud på rimeligere måter.

Norge må ha tilstrekkelige og verdige ordninger for dem som søker asyl. Samtidig bør ikke vi ha ordninger som er så gode at flere enn det som er naturlig, velger Norge som mottaksland. Ordningene for og ytelsene til asylsøker-

ne må være avstemt med andre land det er naturlig for oss å sammenligne oss med.

Da jeg i april i år holdt en redegjørelse for Stortinget om tilstrømningen av flyktninger til Europa, hadde kommunene i Norge vedtatt å bosette 8 100 flyktninger.

Regjeringen har gitt dette arbeidet høy prioritet. Det er avholdt dialogkonferanser med ordførere og rådmenn fra om lag 100 kommuner for å høre deres synspunkter og for å informere om at regjeringen har bedret rammebetingelsene for bosettings- og integreringsarbeidet i kommunene.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har i tillegg en tett oppfølging av kommunene. Dette har gitt resultater. Vi er nå oppe i over 11 400 vedtak om bosetting i kommunene i 2015. Dermed ligger det an til at vi i år kan få rekordhøy bosetting, noe jeg gjerne vil berømme kommunene i Norge for. Samtidig ligger vi fortsatt på etterskudd, og køene i mottak vil sannsynligvis fortsatt være på om lag 4 500 personer som trenger en kommune å bo i, ved årets utgang. Etter hvert som UDI får behandlet det store antallet asylsøknader som nå fremsettes, vil dette tallet imidlertid vokse. Vi skal også bosette et stort antall overføringsflyktninger fremover.

I løpet av sommeren fikk alle landets kommuner anmodning fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om å bosette til sammen 14 000 flyktninger i 2016. Kommunene har fått svarfrist innen utgangen av november 2015. IMDi kommer i tillegg til å sende ut en ny anmodning i oktober, basert på nye prognoser. Fra regjeringens side oppfordrer vi kommunene til fortsatt å bidra aktivt til bosettingsdugningen fremover.

La meg være helt klar på dette: Bosettingsarbeidet kommer til å være svært krevende fremover. Med de nye prognosene står vi overfor en helt ny situasjon. Vi må diskutere og vurdere nye tiltak.

Integrering blir helt sentralt for å håndtere den situasjonen vi står overfor. Målet må være at de som får opphold her, kan komme seg raskt ut i arbeid. Da må de få mulighet til å lære seg norsk raskt og til å få vurdert sin kompetanse. Det er mennesker som har måttet forlate alt de hadde kjært, og mange bærer tap av sine nærmeste og andre tunge opplevelser med seg. Da er det særlig viktig at vi gjør det mulig for dem å opprettholde selvrespekten som ligger i det å kunne forsørge seg og sine. Introduksjonsprogram og norskopplæring blir viktig fremover.

Vi har kommet med noen konkrete forslag til økt innsats i statsbudsjettet for neste år. Vi foreslår 20 mill. kr til ulike tiltak for at nyankomne flyktninger skal kunne bruke sin medbrakte kompetanse til å komme raskere ut i arbeidslivet. Vi foreslår å styrke integreringstilskuddet med et ekstratilskudd på til sammen 50 mill. kr til kommuner som bosetter flere i 2016. Vi har også økt tilskuddene til Husbanken.

Samtidig gjør de nye prognosene at vi står overfor helt nye utfordringer som vi kommer tilbake til i tilleggsnummeret til budsjettet.

Det er viktig å samarbeide med frivilligheten for å få til god integrering og skape gode nærmiljø. De frivillige organisasjonene spiller en betydelig rolle ved bl.a. å tilby norsktraining, kulturaktiviteter, skape møteplasser og bidra

til dialog mellom trossamfunnene. Frivilligheten gir folk mulighet til å delta, samtidig som den bidrar til å løse mange viktige samfunnsoppgaver.

Med det store folkelige engasjementet vi nå ser, er det grunn til å være optimistisk. Jeg tror flyktningene vil få muligheter til å være ressurser i sine nye lokalsamfunn, men det kommer også til å være utfordringer. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet må være beredt til å bistå kommuner med å legge til rette for gode løsninger når de mottar mange nye innbyggere uten kjennskap til lokale forhold.

Det jeg nå har beskrevet, er en situasjon som kommer til å være krevende for alle ledd i asylkjeden – i utlendingsforvaltningen, for kommunene, for politiet, for helsevesenet, for barnevernet og for hele det norske samfunnet. Det kan bl.a. bli lengre saksbehandlingstider, flere beboere i mottak og behov for betydelig økning i bosettingen. Det er mye som fortsatt er usikkert, men vi må ta høyde for at flyktningkrisen kan vedvare. Vi må gjøre nødvendige grep for å sikre at Norge er forberedt på å håndtere eventuelle konsekvenser av dette også fremover i tid.

De økte asylankomstene vil ha store konsekvenser på flere samfunnsområder. Diskusjonen om dette blir i seg selv krevende for oss som politikere. Når vi skal ta imot så mange mennesker, vil ikke det skje smertefritt, og vi kommer til å måtte foreta prioriteringer og gjøre valg. Noen klare utgangspunkt har vi, og dem har jeg har redegjort for i dag. Migrasjonsutfordringene kan ikke løses gjennom særnorske ordninger, men vi må søke europeisk og internasjonalt samarbeid. Grenser må beskyttes, og vi må få kontroll på asylstrømmene. Vi må verne om asylinstituttet med en klar og forutsigbar politikk for beskyttelse og retur. Vi må sørge for god integrering. Samtidig gjør de økonomiske realitetene i dette at vi må være nøkterne.

Men bak alle disse forutsetningene skal vi huske at det kommer mennesker til Norge nå med ønsker, håp og drømmer for fremtiden. Mange har hatt en krevende reise hit og har kanskje levd flere år under særdeles vanskelige forhold, med usikkerhet og krigshandlinger rundt seg. Det er alltid viktig å se enkeltmenneskene i de store tallene. Selv om dette blir krevende, vet jeg at Norge er i stand til å løse disse oppgavene.

Jeg er sikker på at partiene på Stortinget er beredt til å delta i dette arbeidet, og at vi kan skape grunnlag for bred enighet om mange av tiltakene. Er det noe nordmenn generelt er gode på, er det dugnad. I høst blir det behov for en politisk dugnad. Men innsatsen og dugnaden i det norske samfunnet vil vare i flere år fremover.

Jeg takker for muligheten til å få redegjøre her i dag.

Presidenten: Presidenten vil nå, i henhold til Stortingets forretningsorden § 45 annet ledd, foreslå at det åpnes for en kort kommentarrunde, begrenset til ett innlegg på inntil 5 minutter fra hver partigruppe og avsluttende innlegg fra statsministeren.

– Det anses vedtatt.

Jonas Gahr Støre (A) [10:51:38]: Jeg vil få takke statsministeren for redegjørelsen – for innholdet og for den tonen den ble holdt i.

Tallet alene, 60 millioner mennesker på flukt, tegner et bilde av noe som ikke er et forbigående fenomen. Verden har dessverre ikke varsler om at krisene vi er rammet av, er på vei til å bli bilagt, og det illustrerer, på en mer talende måte enn mye, at det som er langt unna, kan bli veldig nært også for oss i Norge.

Jeg er helt enig i statsministerens understreking av at krigene må slutte. Det må komme en annen prosess for fred og utvikling, som gjør at menneskene vil bli for at denne utfordringen skal snu. Jeg er også helt enig i at vi skal stå opp for mennesker på flukt. De instrumentene som sikrer mennesker på flukt, beskyttelse, er det livsviktig å stå opp for. Det er faktisk ikke mer enn noen tiår siden Norge selv var avhengig av at noen var villig til det. Det var før vi hadde de rette konvensjonene. Og som en Syria-flyktning i en båt sa: Det er ikke velferdsordningene i Europa vi er på jakt etter; det er trygghet – det å bli beskyttet fra krig, utsløttelse og bomber. Så jeg mener at vi i den innsatsen skal hegne om asylinstituttet. Det dreier seg altså ikke om å si et generelt ja til migrasjon i denne situasjonen, men om å ta vare på dem som trenger beskyttelse. Det kan være mange motiver for å ville reise til Norge – mange av dem er forståelige – men det vi skal stå opp for her, er kravet om og retten til beskyttelse.

Norge skal ta ansvar, diplomatisk, gjennom et humanitært engasjement. Vi skal ta ansvar sammen med EU-land i Schengen-området, holde fast ved et samlet svar. Hvis dette stykkes opp i Europa og 30 land hver for seg søker løsninger, blir det ikke bedre for flyktningene, det blir ikke bedre for oss, og det blir ikke bedre muligheter til å gjøre en innsats utenfor regionen.

Jeg ønsker statsministeren lykke til med de møtene hun skal delta på, bl.a. i Valletta. Vi ser i noen av nabolandene at det er ikke bare internasjonale menneskehandlere som skor seg på flyktninger, men det gjør også land som mener de er ventiler inn mot Europa, og som kan bruke det diplomatisk, politisk og økonomisk. Det er en utfordring jeg går ut fra også kommer opp på dette møtet.

Jeg er enig med statsministeren i at vi må finne en balanse mellom det humanitære og det langsiktige, drøfte innretningen av vår bistand. Vi vet jo at vår bistand per innbygger er høy, men vi er et lite land, så summen er ikke det viktigste, men det er måten vi bruker dette strategisk på – at vi også kan påvirke måten verden er med på å sette inn innsats og få løsning av kriser. Her vil jeg oppfordre regjeringen til å ha et nært nordisk samarbeid og kanskje vekke til live noe av det nordiske samarbeidet vi har hatt gjennom mange år, særlig innenfor FN-rammer.

Så til Norge: New York Times hadde på sin førsteside forleden dag historien fra Storskog som illustrasjon på den geografiske kontrasten, det at folk nå er på vei over denne grensen. En farefull reise kan for mange være over, nå begynner en ny reise inn i vårt samfunn. Og jeg tror, som statsministeren sa flere ganger, at vi står overfor en helt ny situasjon, og vi må ta inn over oss alvoret i begrepet «en helt ny situasjon» – eller for å si det på en annen måte: en ekstraordinær situasjon, som kan komme til å vare, med hva det krever av oss.

Jeg er enig i betydningen av retur – for å si det slik. Jeg

mener det henger sammen med ønsket om å verne om asylinstituttet, at for dem som ikke har rett til beskyttelse – der det er avklart – skal det gjøres retur. Vi støtter også arbeidet med å få flere returavtaler, men de må inneholde fundamentale menneskerettighetsgarantier for at de skal kunne praktiseres.

Det ekstraordinære tester oss til å håndtere det praktisk – i tråd med våre verdier – og hele samfunnet må bidra. Det betyr at vi må – og Arbeiderpartiet vil støtte det – gå igjennom alle deler av det som nå blir berørt: registrering, ekstremt viktig, av dem som kommer, at de kan være trygge på at de er sett som den de er, og at samfunnet som tar imot dem, kan være trygge på hvem de er, innkvartering og saksbehandling. Men jeg vil advare mot at denne viljen til å improvisere og finne midlertidige løsninger fører til en spiral nedover, som blir varig. Dette er mennesker som kan kvalifisere til å bli del av en C-klasse og en D-klasse i vårt samfunn. Vi må ikke innrette hjelpeapparatet og tilretteleggingsapparatet slik at de blir det raskere enn de bør, og vi må prøve å unngå det. Her mener jeg at den store utfordringen for oss som samfunn er integrering og å sørge for at vi får til nye partnerskap mellom UDI, UNE, frivilligheten, arbeidslivet og ikke minst kommunene. Og dette er mitt siste punkt: Det er kommunene vi nå må satse på å sette i stand til å gjøre denne jobben. Det er der folk skal bo. Det gjelder gjennom økonomi, og det gjelder gjennom byrdefordeling. Vi ser nå at kommunene bærer ulike byrder. Vi i Arbeiderpartiet er åpne for å vurdere finansieringsløsninger som kan stå seg over tid. Vi må, som sagt, unngå at disse ordningene trekker i retning av å definere dette som en permanent underklasse i Norge. Den dugnaden må vi gjøre.

Jeg vil til slutt også oppfordre om at det er en dugnad regjeringen gjør seg imellom, slik at vi får én tale fra regjeringen, én tale i oppfordringen til kommunene, og at kommunene oppfatter at de er sett, og oppfordrer dem til å gjøre den innsatsen de skal være med på.

Trond Helleland (H) [10:57:06]: Takk til statsminister Erna Solberg for en bred og grundig gjennomgang av de store utfordringene Norge og Europa nå er stilt overfor. Flyktningsituasjonen, som var utfordrende da vi i vår diskuterte Syria-flyktningene, har bare forverret seg gjennom sommeren. Nå står vi foran utfordringer som krever raushet, fasthet og nye politiske grep.

En litt personlig refleksjon: 1. og 2. mars 2011 var jeg sammen med gode kolleger her i salen i kommunalkomiteen. Vi var på rundreise til Jordan, Syria og Libanon. I Damaskus besøkte vi flere flyktingleirer der det var irakiske flyktninger, der det var palestinske flyktninger – det var store, veldrevne leirer midt i Damaskus. Om kvelden ruslet flere av oss rundt i gamlebyen i Damaskus. Det var en vennlig atmosfære, riktignok hadde vi vel en følelse av at noen passet på oss, men 14 dager senere startet opprøret som ledet til den fryktelige krigen vi nå har sett i Syria – 14 dager senere. Syria var en trykkoker, Assad-regimet hadde tilsynelatende kontroll, og Syria var, som statsministeren sa, i ferd med å nå FNs tusenårsmål. I dag er mer enn halvparten av landets innbyggere på flukt. 4 millioner er

reist ut av landet, nesten 8 millioner er flyktninger i eget land.

Nabolandene har tatt imot hundretusenvis, ja millioner av flyktninger, men nå reiser mange videre. FN har bare fått inn 43 pst. av det de har bedt om til flyktningene i nabolandene. Hjelp i nærområdene er avgjørende for å gi håp. Blir håpet borte, søker man nytt håp i Europa. TV 2 hadde i går kveld en reportasje der de bl.a. intervjuet en syrer som tok imot sin bror, og han hadde én appell: Vi trenger mer hjelp i nærområdene. Det var hans appell, og det er også viktig å ha med seg.

Jeg er glad for at regjeringen også har tatt initiativ til en giverlandskonferanse, og jeg tror flere land nå ser konsekvensene av manglende bistand.

I Norge mottok vi relativt få syriske flyktninger i første halvår, men nå har vi sett en strøm som bare tiltar i styrke. Når det kommer hundrevis av flyktninger på sykkel over grensen til Kirkenes, når vi bare i forrige uke mottok 1 946 asylsøkere, halvparten fra Syria, skjønner alle at vi har en ny og stor utfordring.

Statsministeren hadde en grundig gjennomgang, og jeg er glad for at Norge som Schengen-land deltar aktivt i det arbeidet som nå pågår i EU, og for at det jobbes etter flere akser for å bidra til at mennesker på flukt skal bli møtt med verdighet i Europa og Norge. Samtidig er det viktigere enn noen gang å være tydelige og konsekvente på at asylinstituttet ikke skal uthules gjennom at de som ikke har krav på beskyttelse, får opphold. Returarbeidet må styrkes, samtidig som vi foretar en massiv opprustning av mottaksapparatet her i landet. For det er dugnad vi trenger nå, en dugnad der alle deltar; UDI, politiet, helsevesenet, kommunene, barnevernet, de frivillige organisasjonene og alle som ønsker å bidra i det norske samfunnet. Kommunene har gjort en kjempejobb så langt i år – 11 000 bosettinger er langt over tidligere år, men vi trenger altså mange flere plasser i månedene som kommer.

Stortinget og det politiske Norge har også en utfordrende oppgave. Vi må finne den rette miksen av kvantitet og kvalitet. Med så stor tilstrømning vi ser nå, vil det være nødvendig med nytenking og kreative grep som raskt kan skaffe flyktningene tak over hodet, samtidig som vi ivaretar et godt integreringsarbeid, der målet om norskkunnskap og deltakelse i arbeidslivet er viktige milepæler. Regjeringen varsler nå at det vil bli nødvendig med ytterligere bevilgninger for 2015, og om ikke lenge legger regjeringen fram et tilleggsnummer som skal inn i budsjettet for 2016.

Norge har lange og stolte humanistiske tradisjoner. I 1922 fikk Fridtjof Nansen Nobels fredspris for sitt arbeid for flyktninger. Nå er det Europa og Norge som blir stilt på prøve. Regjeringen inviterer til politisk dugnad. La oss vise at vi kan stå sammen om løsninger som gir resultat både i og rundt Syria, på øyene i Hellas, i Italia, i EU, i Schengen og her hjemme.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:02:19]: Først av alt: Takk til statsministeren for at hun tok initiativ til å komme til Stortinget og gi denne grundige redegjørelsen. Det er prisverdig og helt nødvendig.

Det er en alvorlig situasjon som dette storting, Norge og

verdenssamfunnet generelt sett nå står overfor. Millioner av mennesker er drevet på flukt. Over 700 000 mennesker har krysset Europas grenser hittil i år, og det er forventet at flere vil komme.

På tross av den situasjonen som verden nå ser utspiller seg i regionen, mangler FN store summer for å kunne dekke de helt grunnleggende behovene til dem som er i nærområdet. Dette gjelder mat, vann, medisiner og tak over hodet. UNHCR har bedt om 6,2 mrd. dollar i 2015 for å hjelpe flere titalls millioner flyktninger – kun 43 pst. er oppfylt. FN har derfor blitt nødt til å gå til det skritt å kutte i matrasjonene til hundretusener av mennesker i regionen rundt Syria. At disse menneskene legger ut på flukt på en livsfarlig vei – bl.a. over Middelhavet – på søken etter et bedre liv, bør ikke komme som noen overraskelse. Det var også det som var grunnen til at Fremskrittspartiet i vår foreslo å bevilge mer midler til hjelp nettopp i nærområdet.

Mange av disse personene har følt seg tvunget til å ende opp med å flykte, og mange søker tilflukt i Norge. Som vi har hørt, er 4 900 mennesker kommet til Norge bare i september. I oktober har det utviklet seg ytterligere: I uke 40 kom det 1 500 asylsøkere til Norge, og i forrige uke kom det nesten 2 000 personer. Det norske mottaksapparatet er sterkt presset, og vi ser nå at det etableres mottakssentre og asylmottak flere steder i landet for å avhjelpe den akutte situasjonen. Regjeringen har stilt opp med midler og tiltak på en rekke felt. Man har omrokkert personale, man ser på alternative måter å gjøre det på, og ikke minst har også kommunene stilt opp.

Det er ikke bare syrere som nå kommer til Norge. Den migrasjonen som vi ser nå gjennom Europa, medfører at det er mange personer som er på vandring. Vi ser også at det i vårt nærmeste naboland, Sverige, kom 9 363 asylsøkere i uke 41. Bare 33 pst. av disse var fra Syria, 28 pst. var fra Afghanistan og 21 pst. var fra Irak. Også i Norge er det en stadig lavere andel som kommer fra Syria. I uke 41 utgjorde de under halvparten av dem som søkte asyl, og i andre kvartal i år var det bare 21 pst. av dem som ble registrert i EU, som var asylsøkere fra Syria. Vi ser at stadig flere kommer fra Afghanistan, Irak og fra Balkan. Derfor er vi helt avhengig av å få på plass et enda bedre og mer effektivt retursystem, slik at de personene som ikke har behov for den beskyttelsen vi snakker om, raskere kan returneres, slik at vi får konsentrert oss om de personene som virkelig har det beskyttelsesbehovet som vi vet at de faktisk har.

Asyltilstrømningen kommer til å medføre betydelige kostnader. Det har vi også hørt statsministeren redegjøre for. Som vi også har hørt, koster én asylsøker i gjennomsnitt ca. 1 mill. kr over fem år. Dette gjelder ikke den enslige mindreårige asylsøkeren, som koster betydelig mer. I tillegg vet vi også at det vil påløpe betydelige utgifter knyttet til søknad om familiegjenforening, som særlig de yngre, enslige asylsøkerne kommer til å søke om.

Det er viktig at vi jobber langs mange akser i denne salen. Vi er helt avhengig av å få på plass gode hjelpetiltak for de personene som skal være her. Vi skal ha et godt mottaksapparat, vi må ha gode registreringer, men vi er nødt til å jobbe sammen med andre land. Vi er nødt til å få Schengens yttergrense til å fungere igjen. Vi er nødt til å få de

andre nasjonene i Europa til å registrere dem som faktisk kommer inn, hvis ikke vil Dublinkonvensjonen ikke kunne ha berettigelse i årene som kommer.

I tillegg er vi nødt til å være mer effektive med utsendelse av dem som ikke skal være her, og vi er nødt til å sørge for at vi blir i stand til å gi de helsetilbudene som skal til for dem som kommer hit. Jeg frykter at det kan bli problemer både når det gjelder helsetjenester og annen oppfølging hvis vi ikke samtidig sørger for at de som ikke har behov for beskyttelse, raskt sendes ut av landet.

Knut Arild Hareide (KrF) [11:07:47]: Eg vil takke statsministeren for ei veldig god og brei utgreiing.

Det er eit krevjande perspektiv statsministeren trekkjer fram i denne utgreiinga. Derfor er eg veldig glad for dei signala som blir gitt om at Noreg på nokre område er klar. På andre område skal me gjere oss enda betre og meir i stand og klare til å gjere ein innsats. Det blir ikkje enkelt, men me skal gjere det me kan for å bidra.

Det er sånn at det høge talet på flyktningar me no opplever – 60 millionar, som statsministeren seier – er det ein grunn for. Me opplever no at fleire land enn nokon gong før er på FN's høgaste krisenivå. Det gjeld Sør-Sudan, det gjeld Irak, det gjeld Den sentralafrikanske republikk og den situasjonen me no opplever i Syria. Det er store behov for humanitær naudhjelp i kriseområda. Det er behov for naudhjelp for å dekkje heilt elementære behov og òg for meir langsiktig støtte for å sikre meningsfulle liv og sysselsetjing for syriske flyktningar i nærområda.

Eg synest det er eit godt eksempel statsministeren bruker når ho snakkar om Syria som for fem år sidan var eit mellominntektsland. Me kunne sjå ein litt gammal episode av «Top Gear», der ein køyrde gjennom Syria. Det var no berre trist å sjå på det programmet. Ein såg altså for fire–fem år sidan eit velfungerande land på mange måtar, ei flott reise gjennom eit historisk land, og no opplever me altså den verste krisesituasjonen me kan tenkje oss.

Det er heilt rett, som òg statsministeren seier, at det er andre land som ein òg opplever som ustabile område: Nord-Afrika og Sahel-området trekkjer statsministeren fram. Da er det riktig når det gjeld Syria, at me lét vere å handle, me lét vere å bistå, og da er det viktig at me ikkje gjer den feilen igjen, og derfor er det viktig at me no nettopp held fram med fattigdomsnedkjemping. Er det sånn at bistandsbudsjettet i større grad må brukast til å motverke migrasjon? Nei, det må derimot motverke fattigdom, krig og konflikstar – og dermed migrasjon. Me må bruke bistandsbudsjettet til det det skal: Motverke fattigdom, krig og konflikstar.

Eg har òg lagt merke til det utanriksministeren har sagt, at det faktisk er eit kunstig skilje mellom den humanitære naudhjelpa og den langsiktige bistanden. Det er eg heilt einig i, for dette handlar om korleis me kan vere med og bidra og hjelpe.

No er det altså 700 000 flyktningar som har tatt seg til Europa i år, og Noreg opplever òg eit betydeleg press. Det som er viktig, er at Noreg er med og tar sitt ansvar. Statsministeren utfordra oss på dette med retur, og da har eg lyst til å seie at eg er heilt einig i det statsministeren seier, at

det er viktig å tenkje retur nettopp for å sikre dei med reell beskyttelse, og at me ikkje skal sjå etter særnorske løysingar, men søkje europeisk og internasjonalt samarbeid om det som er nødvendig.

Me har ikkje dimensjonert vårt mottaksapparat for det høge talet asylsøkjarar me no opplever. Derfor er eg glad for innkomstsenteret i Råde. Det som blir gjort med registreringsarbeidet, blir me nøydde til å forbetre, og eg er heilt einig i det statsministeren seier om det enorme, frivillige arbeidet som me ser. Og er det ei oppfordring eg har lyst til å slutte meg til, så er det det statsministeren seier om at me no treng fosterheimar for einslege mindreårige asylsøkjarar.

Det kjem til å kome kostnader, men av og til må me gjere det som er riktig. Det krev den situasjonen som er til stades no. Når me har snakka om ein dugnad, må òg me i denne salen vere villige til kanskje å vente med nokre satsingar eller å sjå på endringar i budsjettet for nettopp å gjere noko av det som er aller viktigast, men verdas fattige er ikkje dei som skal betale denne dugnaden.

Marit Arnstad (Sp) [11:13:12]: Jeg har også lyst til å takke statsministeren for en redegjørelse som ga et grundig og godt bilde av den situasjonen vi står oppe i, og som også tok utgangspunkt i de store konfliktene internasjonalt som er sjølve beveggrunnen for den store flyktningstrømmen og migrasjonen vi nå ser innover Europa. Det er vanskelig, men det er helt nødvendig at de konfliktene adresseres av verdenssamfunnet på en måte som kan skape rom for dialog framover. Jeg har lyst til å understreke at det er et stort ansvar som nå påligger verdenssamfunnet, at en unngår å eskalere konflikter både faktisk og retorisk, både parter i regionen og parter utenfor regionen. Og FN's tydelige ansvar er svært viktig.

Norge må også stille opp for mennesker som er på flukt, enten det er i nærområdene eller det er her i Norge. Senterpartiet har lenge tatt til orde for en giverlandskonferanse, og vi ser svært positivt på at det blir avholdt en slik konferanse i starten av neste år. Hjelpen til nærområdene kommer til å bli viktig. De nærmeste nabolandene til Syria har tatt et stort ansvar, og de er nødt til å få mer bistand fra det internasjonale samfunnet i det videre arbeidet enn det de har fått så langt.

Jeg har også lyst til å si at jeg skjønner jo at en større del av det vi gir i internasjonal bistand, blir knyttet opp mot det humanitære. Men der er det også viktig med en balansegang. Det må ikke være slik at det blir enkelt å hente penger fra bistandsbudsjettet, og at en for stor andel av midler til langsiktig og bilateral bistand blir nedprioritert til fordel for humanitær bistand. Det å finne en god balanse mellom de humanitære behovene og den langsiktige og bilaterale bistanden er svært viktig, særlig når det gjelder oppbygging av sivile samfunn og økonomi, som statsministeren var inne på var en kritisk faktor i mange land.

Det mest påtrengende i Norge er sjølsagt mottaket av flyktninger her. Her på Østlandet ser vi en stor flyktningstrøm, men også i Finnmark. Jeg mener at det er viktig at vi har et effektivt og godt mottak, at vi møter flyktningene med varme, men også at vi møter asyltilstrømmingen

med fasthet. De som har behov for beskyttelse, skal få det i Norge, de som har behov for omsorg, skal få det av vårt samfunn, men de som ikke har krav på beskyttelse, skal ha en rask retur.

Senterpartiet er åpen for å se på midlertidige løsninger når det gjelder mottak, men jeg er nødt til å si at når det gjelder teltleirer som innkvartering, er det et tiltak Senterpartiet er svært skeptisk til.

Rammene for integreringsarbeidet blir også viktig i årene framover. Rammene i det systemet kommer til å bestå, men jeg tror nok at vi også der må tenke på hvordan vi kan gjøre ting mer fleksibelt, og kanskje også rimeligere. Kommunene er det store navet i integreringsarbeidet, og kommunenes arbeid med integrering må i årene framover fullfinansieres, hvis ikke kommer vi ikke til å få utløst det potensialet som trengs når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger og asylsøkere i Norge. Vi er nødt til å være mer fleksible og bidra til at flyktninger og asylsøkere raskere kommer seg ut i et aktivt hverdagsliv, og det å gi midlertidig arbeidstillatelse raskt er et av tiltakene for det. Språkopplæring helt fra en kommer til Norge, er et annet tiltak, og det å få validert utdanning og gjøre den konverterbar til virksomhet i Norge er også svært viktig.

Jeg deler også den oppfatning at en må mobilisere frivillig sektor på en helt annen måte enn det vi har gjort hittil. Det har skjedd svært mye bra, det gjøres veldig mye bra, og vi ser det ikke minst i den akutte situasjonen vi er oppe i nå, men der er det også muligheter for å mobilisere langt mer i tida framover.

Vi er også nødt til å tenke nytt når det gjelder boliger og boligsituasjonen for dem som kommer, på kort sikt når det gjelder mottak, men også på lengre sikt når det gjelder integrering.

Norge står overfor store utfordringer når det gjelder å ta imot folk som har vært nødt til å flykte. Men vi er også et samfunn som har store muligheter til å kunne klare en slik utfordring. Da er det også viktig, når vi kanskje får krevende og smertefulle diskusjoner framover, at vi tenker langsiktig, at vi får en bred politisk enighet, og at alle partier i det videre arbeidet er villig til å legge vekk noen kjepphester for faktisk å komme fram til bred enighet og brede beslutninger i tida framover.

Trine Skei Grande (V) [11:18:31]: Jeg vil også takke statsministeren, og jeg er glad for at hun sjøl tok et initiativ til å komme hit med en redegjørelse. Det er viktig at vi får en dialog med Stortinget når vi skal takle så store utfordringer.

Jeg har lyst til å begynne med å slå fast at internasjonale endringer og dagsordener påvirker også et land som Norge. Det er ikke sånn at vi er en øy her oppe i nord, som ikke blir påvirket av store folkeforflytninger, som vi ser nå. Det som skjer nå, skaper store utfordringer, både med å beholde menneskeligheten i våre systemer, og også med å klare å beholde prinsippene som våre internasjonale konvensjoner er bygd på. Det er klart at mange av disse konvensjonene ble skapt i en tid da det var snakk om enkeltflyktninger som trengte beskyttelse fra forfølgelse fra enkeltregimer, mens vi i dag ser at det er folkegrupper som trenger beskyttelse,

og som setter andre typer krav til oss for hvordan vi møter det.

Vår styrke som land er den norske dugnadsånden, at vi har et folk som stiller opp når det virkelig trengs. Og vi har en politisk kultur i denne salen som handler om å skape brede, gode kompromiss når vi faktisk blir utsatt for store utfordringer. Og en av de politiske utfordringene vi står overfor, er å tenke nytt, å tenke på andre måter enn det vi har gjort tidligere, når vi har møtt andre typer utfordringer.

For meg er det verst tenkelige som kan skje nå, at vi får en stor oppsamling av saker pga. manglende saksbehandlingskapasitet, at folk blir sittende lenge på mottak uten å få et svar, at folk blir sittende enda lenger på mottak for å vente på et sted å bo – istedenfor å si at vi nå trenger en stor dugnad for å få saksbehandlinga unna fort og rask avklaring. Venstre er gjerne med på rask retur av dem som ikke skal være her, men de som faktisk skal være her, må få et svar raskt, og de må også få som svar at i Norge har vi forventninger til dem. Da må den dugnaden vi skal være med på, være en dugnad som også flyktningene skal være med på. Det ligger i dugnadens karakter. Og da skulle vi hatt et system som gjorde at folk kom i jobb fort, ble integrert fort, at vi tenkte nytt, både når det gjaldt språkskolering, og når det gjaldt hvordan vi skal få folk i jobb i det norske samfunnet så fort som overhodet mulig.

Da er det også viktig at vi i Europa står sammen når vi ser at mange av verdiene våre og mange av de systemene vi har, blir presset. Jeg var i Italia før helga og møtte mye av ledelsen i de departementene som jobber med dette, i et av de landene som virkelig er i randsonen, og som virkelig opplever et stort antall flyktninger som når deres landegrenser. Og sjøl i et land som mottar 140 000 flyktninger, gledet departementsråden i innenriksdepartementet seg over at han den morgenen hadde plassert 19 eritreere på flyet til Luleå, som første gruppe som Europa delte på. Det viste at de var en del av Europa, at de var en del av noe som andre rundt også kunne stille opp i, og jeg tror det motiverer dem til å gjøre jobben sin som grensenasjon for våre felles Schengen-grenser på en bedre måte.

Vi har en stor utfordring med å få de enslige mindreårige godt integrert og med gode tiltak rundt seg. Det er nok ikke riktig at det er mange enslige mindreårige som ber om familiegjenforening, men det er mange enslige mindreårige som trenger gode omsorgsrutiner rundt seg for å kunne fungere godt i det samfunnet de skal leve i videre.

For å avslutte: Dette tror jeg vi kan klare. Norge bør virkelig være et land som kan klare dette. Men da må vi hjelpe dem som trenger det, da må vi ha støtteordninger til dem som trenger det mest, og vi må ha en dugnad som innbefatter dem som kommer. Vi må ha klare forventninger til folk som kommer, og forklare dem at den norske samfunnsmodellen bygger på en spleis og en dugnad som innbefatter alle. Men da må alle få muligheten til å bidra inn i det norske samfunnet. Og da er det mange av de ordningene vi i dag har rundt mottak av flyktninger, som vi faktisk må endre, sånn at det er mulig for dem sjøl også å få delta i den dugnaden.

Audun Lysbakken (SV) [11:23:41]: La meg først få takke statsministeren for redegjørelsen, for flere tiltak som SV kan støtte, og for måten statsministeren avsluttet redegjørelsen på. Den tonen og det perspektivet tror jeg blir viktig framover.

Samtidig, etter en kommentarrunde med mye enighet, tenker jeg det også er viktig å understreke at en del av den dugnaden statsministeren inviterer til, må være ærlig debatt om det vi er uenige om, hvis vi skal komme videre. Det har vært mye uenighet gjennom det halvannet året som Stortinget har diskutert flyktningkrisen, til nå.

Vi har sett situasjonen i fjor høst, da SV og andre opposisjonspartier foreslo styrking av innsatsen i Middelhavet og en ny ansvarsdeling innenfor Dublin-avtalen, og ble avvist, i vår, da vi sa at Syria-avtalen var utilstrekkelig, og ble avvist når det gjaldt det, tidligere i høst, da flere opposisjonspartier krevde at Norge skulle ta en del av det europeiske ansvaret for relokalisering, som regjeringen nå åpner for, og ha en annen løsning for registrering av flyktninger enn kø på Tøyen – også da ble vi avvist.

Grunnen til at jeg nevner dette, er at beredskap er evne til å se og vilje til handling før virkeligheten tvinger oss til det. Det mener jeg ved flere viktige korsveier er en prøve denne regjeringen ikke har bestått. Den har ikke rustet mottaksapparatet – tvert imot kuttet i det inntil for ikke lang tid siden – tviholdt på måltall for retur til tross for at tillitsvalgte i politiet understreker at det har gått ut over vår evne både til å ta imot folk på en god måte og til å sende ut tungt kriminelle. Og det har vært manglende initiativ overfor frivillig sektor, som jo var en av de tingene Syria-avtalen skulle føre til.

Når kostnader nå er og vil bli et tema i budsjettdebattene utover høsten, tror jeg det er viktig at vi minner oss selv om at vi alle hele tiden har vært klar over at solidaritet koster. Det finnes ingen solidaritet som ikke koster oss selv noe. Kostnadene vil på lang sikt – som statsministeren understreker – være avhengig av hvor godt vi lykkes i integreringen. Men jeg synes det er viktig å minne oss selv om at vi aldri har sagt at vi skal ta imot flyktninger fordi vi har en forventning om at hvert enkelt menneske skal lønne seg – vi gjør det fordi vi ønsker å være et anstendig land. Regjeringen har som oppgave også å stå vakt om den anstendigheten.

Da mener jeg det er på sin plass å påpeke at vi har bak oss en valgkamp der det ene regjeringspartiet har drevet valgkamp nettopp på å argumentere for et motsetningsforhold mellom nordmenns velferd og innsats for flyktningene, og at finansministeren så sent som i forrige uke sa nei til å komme til Stortinget for å svare på spørsmål om hvorvidt hun står ved den oppfordringen hun i valgkampen kom med til kommunene, om ikke å bosette. Dette er relevant, fordi Fremskrittspartiets opptreden utgjør et problem for regjeringens troverdighet i en alvorlig situasjon.

Jeg vil støtte statsministeren i at vi er nødt til å si ja til en del midlertidige tiltak, en del løsninger vi vanligvis kanskje ikke ville gått inn for, for å håndtere flyktningkrisen. Men jeg vil også understreke at dette må være kompromisser som gjelder andre grupper enn barn. Det er ekstremt viktig at vi nå ser behovet for ikke å ruste ned, men ruste

opp kvaliteten i mottakene for de enslige mindreårige asylsøkerne. Vi vet at det er for få voksne, for få med barnefaglig kompetanse, i mottakene i dag. Det må være en hovedoppgave, mener jeg, for regjeringen å ruste opp disse mottakene framover.

SV kommer utover høsten til å fortsette å fremme forslag om at Norge skal ta et større ansvar internasjonalt, slutte med Dublin-returer til land som Italia. Vi ønsker en ny båt til Middelhavet, vi ønsker økt humanitær innsats i nærområdene. Så mener vi at vi må ta det statsministeren sier, på alvor når det gjelder bosettingsutfordringen. Men da må også Stortinget tørre å tenke nytt, tørre å diskutere en ny bosettingsmodell etter dansk og svensk mønster, som SV har foreslått i Stortinget, som er en modell som ville virke. Stortingsflertallet må også tørre å ta kontroversielle beslutninger, hvis vi skal lykkes i den dugnaden vi nå er invitert til å delta i.

Rasmus Hansson (MDG) [11:28:55]: Takk til statsministeren for en god og bred redegjørelse, som jeg synes viser at debatten om flyktningproblemet, flyktningutfordringen og flyktningforpliktelsen her i Norge er på et riktig spor. Vi snakker nå om virkeligheten, for vi har lagt bak oss en periode før sommeren hvor vi i altfor liten grad var villig til å ta det inn over oss. Det var mange signaler fra statsministeren som Miljøpartiet De Grønne kan støtte, og som jeg mener er gode å bygge videre på.

Integrering av flyktninger blir nå en av de aller største utfordringene vi står overfor. Det er viktig at vi nå begynner å diskutere hvordan integreringen allerede i mottakene kan bli mye mer effektiv. Vi vet at jo lenger vi holder folk på vent, desto vanskeligere blir det å overbevise flyktningene selv, arbeidsgiverne og lokalsamfunnet om at de hører til her, og at de kan bidra her.

Dette gjelder f.eks. det at det kan bli mulig å jobbe før intervju, og at vi nå får reversert de nylig innførte kravene til dokumentasjon for å få midlertidig arbeidstillatelse. Et sårt tiltak vil støtte integrering, og det er høyst sannsynlig at det også vil spare UDI for ekstra saksbehandling.

Det er en stor utfordring at det er så vanskelig for flyktninger å komme seg i jobb også etter at oppholdstillatelse er gitt og introduksjonsprogram er gjennomført. Da er det interessant at f.eks. en kommune som Rælingen, som er en av de beste integreringskommunene i Norge, akkurat har kommet med et forslag om en yrkessertifisering, eller et forenklet fagbrev, som kan gi flyktninger formell kompetanse. Det kan ha stor effekt på deres evne til å komme i arbeid. Det er den typen tiltak vi nå må se etter, og jeg håper at regjeringen vil vurdere å gi et svar på hvordan man vil forholde seg til dette.

Et annet virkemiddel kan være å øke adgangen til å bruke Navs statlige virkemidler, også i introduksjonsprogrammene. I dag ser vi at Nav har en god del bra tiltak, som lønnskudd, mentorordninger osv., som kan brukes også for flyktninger.

Vi må belage oss på at den situasjonen vi nå står overfor, blir langvarig, kanskje veldig langvarig. Det betyr at vi må ha en intern arbeidsfordeling i Norge hvor alle kommuner bidrar. I dag hindres et godt og integrerende flykt-

ningapparat av at man ikke anser bosetting og integrering av mennesker på flukt som en ordinær kommunal oppgave på lik linje med andre velferdstjenester. Det er altså til tross for at vi nå alle er enige om at Norge må overholde sine forpliktelser og ta sin andel av å hjelpe folk på flukt.

Miljøpartiet De Grønne tror at tildelt bosetting faktisk vil kunne skape mer forutsigbarhet i en ellers uforutsigbar situasjon fordi både kommunene, UDI og IMDi da vet hvor mange Norge skal bosette – eller i hvert fall vet mer om det – slik at alle kan stå parat, og at alle kan planlegge introduksjonsprogrammer på en bedre måte enn nå.

Norge er et av de landene som har aller flest returer. Det er viktig at Norge returnerer asylsøkere som ikke har beskyttelsesbehov, men det er også viktig at dette ikke går på bekostning av annet saksbehandlingsarbeid eller av rettsikkerheten til dem som faktisk trenger beskyttelse. Det betyr at vi må få en generell styrking av UDIs evne til å håndtere disse sakene, men det betyr også at vi må skjerpe fokuseringen på ikke å skape et kontrollbyråkrati.

Flere av regjeringens innstramminger i asyl- og flyktningspolitikken har vanskeliggjort situasjonen for dem som har fått beskyttelse, og det har hindret integrering. Det gjelder f.eks. innføringen av kortere tidsfrist for flyktninger til å søke gjenforening med familie, og det gjelder signalet om at regjeringen vil prioritere mer penger til nye vurderinger av midlertidig oppholdstillatelse.

Til slutt: Debatten kommer til å handle om penger. Da er det viktig å slå fast en gang for alle, som flere andre har vært inne på: Det kan ikke være en betingelse for at vi skal hjelpe folk i nød, at det ikke skal koste penger på de ordinære budsjettene, og vi kan ikke basere oss utelukkende på at det å hjelpe mennesker i nød skal finansieres ved å ta midler fra annen hjelp til mennesker i nød. Det er ikke et problem for samfunnet at det koster oss noe å hjelpe, det er et problem for samfunnet vårt hvis vi gjør det til et problem at det krever litt å stille opp for andre.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Presidenten vil nå gi ordet til statsministeren til et avsluttende innlegg på inntil 5 minutter.

Statsminister Erna Solberg [11:34:14]: Jeg har lyst til å takke for de i hovedsak positive tilbakemeldingene og ikke minst for den responsen jeg opplever på det formidable arbeidet som ligger foran et helt politisk Norge, og et helt Norge, med den flyktningstilstrømmingen vi ser i dag. Det kunne vært fristende å gå i polemikk på noen av innleggene, men jeg vil bare si at jeg har nok en litt annen oppfatning av hva som har skjedd, enn det representanten Lysbakken har, også når det gjelder forståelsen av at vi måtte ha en ny mottaksstruktur på Tøyen, men jeg synes det blir litt lite i diskusjonen om den store utfordringen som vi står overfor nå.

Jeg har lyst til å understreke – hvis vi alle er enige om at vi må ha retur – at det å sende signaler om at folk som ikke har behov for opphold, ikke bør komme fra et land, faktisk har hatt effekt ved at vi har hatt god retur til noen områder allerede, men da må vi gjennomføre returen. Hvis vi ikke

gjennomfører returen, får vi flere asylsøkere fra de områdene vi ikke gjennomfører retur til. Det er noe av lærdommen vi har. Når vi ser på forskjellen mellom tilstrømmingen til Norge og til f.eks. land som Tyskland fra Balkan, er det nettopp ett svar som er bakgrunnen for det – det er returpolitikken Norge har hatt over år, hvor vi har vært tydelige på at vi må sende folk tilbake. Det er en viktig del av det å sørge for at asylinstituttet fungerer, raskt å få avklart og utsendt dem som ikke har behov for asyl.

Det kommer til å være utfordringer på alle deler av mottakskapasiteten. Det er ikke noe mål for oss å ha leirer eller annet. Vi har hatt teltleirer tidligere i Norge. Det er heller ikke vårt mål, men vi må sannsynligvis nå se på tiltak og bruke områder med annen type standard enn det vi har vært vant til. Og jeg har lyst til å si: Standarden på norske mottak har ikke vært god, men vi kommer rett og slett til å mangle områder og steder å ha mottak på. Det betyr at vi må se på nye former for dette fremover.

Den største utfordringen vår kommer til å være å gjennomføre en god integrasjon. Det er rom for å gjøre dette tettere, ha større trykk i integrasjonspolitikken enn det vi har hatt de senere årene. Vi ser at resultatene fra introduksjonsordningen har blitt dårligere på deltakelse i arbeidslivet og annet de senere årene. Det kan ha bakgrunn i hvem som har kommet, og hvilken bakgrunn de har, men det er viktig å ha tøft trykk på at når man kommer til Norge og bosetter seg i en kommune, så er jobb nummer én å bli integrert, delta og kunne forsørge seg selv fra dag én. Jeg er glad for at det er et bredt flertall her som har gitt uttrykk for det. Det er rom for å gjøre dette. De beste kommunene gjør det på en bedre måte og får bedre resultater enn andre. Men vi skal heller ikke undervurdere det at når noen kommuner har gode resultater, er det delvis fordi de har et bedre samarbeid med sitt lokale næringsliv og kanskje også et annet lokalt næringsliv. Rælingen er et eksempel. Der er det altså noen store bedrifter med mange ansatte – Coca-Cola og Posten – som har vært store mottakere av folk som er relativt nyankomne. En av utfordringene i vårt samfunn er at vi har få jobber for ufaglærte. Det gjør det vanskeligere.

Vi kommer til å se på ordninger som kan bidra til at vi kan dokumentere kunnskap på en bedre måte. Det lå allerede i statsbudsjettet ordninger for å gå inn på det for å få folk raskere ut i jobb. Spørsmålet om å gi arbeidstillatelse tidligere, er en vurdering vi skal gjøre på bakgrunn av de ønskene som kommer fra Stortinget. Det er nok viktig at vi har en identitetsavklaring. Det er et grunnleggende krav at man har pass eller annen klar og tydelig identifikasjon, slik at vi vet hvem som er der, for at man skal kunne få en midlertidig arbeidstillatelse. Det er viktig å ha kontroll akkurat over hvem som er i landet. Det er et sikkerhetsspørsmål, som jeg tror vi må ta på høyeste alvor.

Jeg tror nok Stortinget vil få mulighet til å diskutere alle enkelthetene i dette. Nå var det først og fremst viktig å si at vi har en strategi som dreier seg om de langsiktige linjene internasjonalt, det å jobbe for at Europas regelverk kommer på plass, slik at vi får ordnet opp i yttergrensene og får bedre kontroll fremover på tilstrømmingen til alle de europeiske landene, og så vil vi måtte bygge opp mye større kapasitet og jobbe på en annen måte

både innenfor asylkjeden og i kommunene når det gjelder integrering.

Jeg tror som sagt at vi har potensial til å kunne klare det i Norge, som jeg også avsluttet mitt innlegg med å si, for vi har mange ressurser vi kan trekke på, men vi må altså se på dette som en stor dugnad. Den største utfordringen vår er at hvis vi ikke får kontroll med yttergrensene, hvis ikke det blir et system i Europa som har mer kontroll med dette, vet vi ikke hva tallene kommer til å bli. De kan bli mye større enn det vi i dag ser, når vi ser hva nabolandene våre nå får.

Presidenten: Debatten om redegjørelsen er avsluttet.

Presidenten foreslår at statsministerens redegjørelse om migrasjon og flyktningssituasjonen rundt Middelhavet og i Europa vedlegges protokollen.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 5 [11:39:32]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2015 under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (tilleggsbevilgning som følge av økning i antallet asylsøkere til Norge) (Innst. 20 S (2015–2016), jf. Prop. 152 S (2014–2015))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det vil bli gitt anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingjerd Schou (H) [11:40:33] (ordfører for saken):

Den saken vi nå skal behandle, omhandler situasjonen knyttet til økte asylankomster i 2015.

Jeg har lyst til å takke komiteen for arbeidet, som har gått – i terminologien til Stortinget – usedvanlig raskt, og i tillegg også opplyse at vi har hatt en god og grundig høring i saken. Jeg har også lyst til å si takk til alle dem som arbeider, i alle ledd, med mottak av økte asylankomster i Norge, og også til alle dem som bidrar for Norge ute i verden – det være seg i konfliktenes nærområde eller i Middelhavet.

Som mange andre europeiske land har Norge en sterk deltakelse og støtte i arbeidet med mottak av flyktninger og asylsøkere. Det er en klar forståelse av at situasjonen vi ser i dag, også er et resultat av den voksende forskjellen som er mellom velfungerende stater og dem som preges av konflikter, vold, diktatur, krig og agitasjon. Vi ser at i det året vi nå er inne i, har det vært en kraftig økning i antall asylsøkere fra flere land i Europa, men også utenfor.

Vi har nå hørt statsministeren holde en bred og grundig orientering om situasjonen internasjonalt, i Europa og i Norge. Jeg skal derfor konsentrere meg om de særlige forhold ved denne proposisjonen og hva den handler

om, som er det vi har sett av økte asylankomster etter at statsbudsjettet var ferdig i mai–juni.

Antall asylsøkere, ofte omtalt som ankomster til Europa og Norge, omhandler behovet for tillegg av økonomiske midler – også andre, men særlig økonomiske midler, som er vårt ansvar. Og ankomstene som vi ser i Norge i dag, er på et historisk høyt nivå.

Regjeringen har lagt fram et forslag til en bevilgningsøkning på 227,1 mill. kr, og under komiteens behandling har hele komiteen på en del punkter ytterligere plusset på denne tilleggsbevilgningen. Det handler om 48 mill. kr til økt kapasitet i mottak, økt kapasitet i UDI, økt barnefaglig kompetanse i Politiets utlendingsenhet samt styrking av organisasjoner som særlig ivaretar rettssikkerheten til dem som søker asyl i Norge. Det vil si at påplussingen er på 48 mill. kr på kapasitetsutvidelsen samt 9 mill. kr til de mindre, men viktige tingene som jeg nevnte – til sammen 57 mill. kr i tillegg til de 227 mill. kr.

Den kraftige økningen av asylsøkere i Norge medfører betydelige utfordringer for utlendingsforvaltningen, politiet, barnevernet, kommunene – ja, for hele det norske samfunnet.

Flyktningkrisen er ikke bare et europeisk problem, men påkaller hele det internasjonale samfunns behov for organisert og koordinert innsats. I Norge kan vi forvente et betydelig antall asylsøkere i år – over 20 000 – og prognosene er økende. Det offentlige Norge, kommunene, frivillige og religiøse organisasjoner, næringsliv, familier og enkeltpersoner deltar i mottak, bosetting og integrering. Som mange andre europeiske land har Norge sett en sterk deltakelse og støtte i arbeidet med mottak av flyktninger og asylsøkere.

Vi står overfor den største flyktningkrisen siden annen verdenskrig – 60 millioner på flukt fra krig og konflikter – og regjeringen har kommet med en lang rekke tiltak for å støtte de landene som flyktningene kommer fra, til redningsoperasjoner i Middelhavet og til å bekjempe de humanitære krisene som tvinger menneskene på flukt.

De som søker beskyttelse i Norge, skal få tilbud om innkvartering, og UDI oppretter også nå en rekke nye asylmottak for å huse alle dem som kommer. Det krever økt kapasitet, og det krever også økte økonomiske midler. Etersom det har kommet mange asylsøkere på svært kort tid, samarbeider også UDI med en rekke aktører for å sikre at systemet har god nok kapasitet. I tillegg til å innkvartere alle som er registrert som asylsøkere i Norge, skal UDI nå også sikre at nattinnkvarteringsstilbudet er til stede for personer som har meldt seg som asylsøkere hos Politiets utlendingsenhet i Oslo, men som enda ikke er registrert.

Det er også verdt å merke seg at UDI har en særskilt budsjettfullmakt til å overskride det som vi måtte ha gitt av budsjett.

Helga Pedersen (A) [11:45:49]: Det å ta imot det store antallet flyktninger og asylsøkere som kommer til Europa på en verdig og rettssikker måte, er en stor oppgave. Men det er knapt noe land som burde ha bedre forutsetninger for å klare den oppgaven enn Norge. Det er imponerende å se hvordan frivillige, både enkeltmennesker og organisasjoner, har stilt opp med praktisk innsats og ikke minst

ved å ta et moralsk lederskap i situasjonen. Solidaritet med flyktningene betyr at alle deler av det norske samfunnet må mobilisere og strekke seg lenger. Det gjelder de statlige etatene, det gjelder kommunene, det gjelder frivillige og naboer. Også Arbeiderpartiet vil bidra konstruktivt på Stortinget for å finne gode løsninger.

Vi har også en grunnleggende forventning og krav til at regjeringen nå gjør det den kan for å sikre verdige forhold for dem som kommer til landet, med rettssikkerhet, god beredskap og bistand til dem som står i førstelinjen. Vi forventer at man har lært av Tøyen, der regjeringen var sent på ballen og fraværende i situasjonen, og vi forventer at en samlet regjering gjør sitt ytterste for å håndtere situasjonen på en tilfredsstillende måte.

Kommunalkomiteen har på flere viktige punkt forbedret regjeringens forslag til tilleggsbevilgning på årets budsjett, og det var helt nødvendig. La meg særlig peke på økt saksbehandlingskapasitet i UDI og 48 mill. kr til styrking av mottak for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år. Men det er verdt å merke seg at mens Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet mener at disse pengene burde gå til å styrke bemanningstetthet og barnefaglig kompetanse, vil regjeringen og støttepartiene bruke pengene til å utvide kapasiteten, og det er en fullmakt som regjeringen allerede har.

Vi er også skuffet over at stortingsflertallet ikke vil være med på forslag om å øke bevilgningene til kommuner med asylmottak. Vi registrerer at flere kommuner nå vegrer seg mot etablering av asylmottak fordi de er usikre på hvordan det vil belaste kommunale helsetjenester og budsjetter eller annen beredskap og kapasitet i kommunen.

Vi må forvente at alle kommunene stiller opp i denne ekstraordinære situasjonen, men for å få til det må regjeringen sikre god samordning og logistikk, sørge for at UDI har tett kontakt med kommunene, at de avklarer usikkerhetsmomenter, ikke minst knyttet til helse og øvrig beredskap, og ikke minst at man dekker merkostnadene sånn at ikke kommunenes øvrige tjenester svekkes. Det å støtte kommunene nå er helt avgjørende for å kunne håndtere situasjonen på en god måte, både på kort og på lang sikt.

Sør-Varanger kommune er i en presset situasjon på grunn av den økte tilstrømmingen av asylsøkere over den norsk-russiske grensen. Her har kommunen gjort en stor jobb, bl.a. med å etablere et transittmottak som huser 150 flyktninger, og det har skjedd i tillegg til flere andre mottak som er kommet i kommunen. Likevel er Kirkenes nå blitt en flaskehals fordi det tar for lang tid før folk blir sendt videre til ordinært mottak. Når over 1 000 flyktninger kommer over grensen, er det en stor utfordring for et lite lokalsamfunn. Men det er ikke veldig mange i den store sammenhengen, og derfor må regjeringen sørge for at det nå tas et nasjonalt ansvar, og at man stiller opp med det som trengs for at ting skal fungere i Kirkenes, både verdige ankomstforhold og rask retur av dem som ikke har krav på opphold. Men skal 48-timersregelen kunne praktiseres, krever det både tilstedeværelse av UDI og ressurser.

Vi må nå forberede oss på det som kommer rundt neste sving, at mange av dem som er flyktninger i dag, skal bli innbyggere og skattebetalere i Norge i morgen. For å lyk-

kes med det må integreringen starte fra dag én i mottak, med tydelige forventninger, språkopplæring, aktivitet og arbeidstrening. Asylsøkernes kompetanse må kartlegges, og vi er glad for at en enstemmig komité vil gjøre det enklere å få midlertidig arbeidstillatelse for asylsøkere. Vi forventer at regjeringen raskt kommer tilbake med en sak til Stortinget om det.

Det er store kostnader knyttet til mottak og integrering, det skal vi ikke bagatellisere, men disse menneskene representerer også en stor ressurs og store muligheter for Norge og norske lokalsamfunn. Vi har en stor oppgave foran oss, men det norske samfunnet har løst store oppgaver før, derfor må vi møte også denne situasjonen med en grunnleggende tro på at dette, det klarer vi.

Presidenten: Presidenten antar at representanten skal ta opp forslaget?

Helga Pedersen (A) (fra salen): Ja.

Presidenten: Da har representanten Helga Pedersen tatt opp de forslagene hun refererte til.

Mazyar Keshvari (FrP) [11:51:18]: Vi står overfor en ekstraordinær situasjon. Asyltilstrømmingen til Europa er 250 pst. høyere i august 2015 sammenlignet med august 2014, og 2014 var allerede et rekordår. Norge er ikke lenger skjermet fra denne utviklingen, og vi har denne høsten sett en massiv økning i antall asylsøkere. Denne økningen skyldes ikke bare krigen i Syria, da kun 30 pst. av asylsøkere oppgir at de har syrisk bakgrunn.

UDIs framskrivninger er svært usikre, men anslår at Norge i løpet av 2015 vil ta imot et sted mellom 25 000 og 30 000 asylsøkere. Situasjonen har eskalert fort, og anslagene har blitt oppjustert for tredje gang på tre uker. UDIs anslag for 2016 ligger på over 30 000, men fortsetter de siste måneders utvikling, vil tallet bli vesentlig høyere og utfordringene vesentlig større. Dersom vi legger til grunn at trenden for de siste ukene holder seg stabil, vil det komme over 84 000 asylsøkere til Norge det neste året. I uke 41 tok Norge som nevnt imot 2 000 asylsøkere, og ser man på denne utviklingen og summerer opp med 52 uker, ser man at man vil kunne få opp mot 104 000 asylsøkere i løpet av ett år, og med familiejenforening kan det fort dreie seg som flere hundre tusen mennesker på sikt, bare som resultat av det vi tar imot i år.

Det er også lite som tyder på at asylstrømmen til Europa vil avta i overskuelig framtid. Denne saken handler om de økte midlene som er nødvendig i 2015 for å håndtere et asylanslag som var opp mot 16 000 asylsøkere. Jeg er også trygg på at det vil komme ytterligere forslag fra regjeringen dersom prognosene for 2015 skulle bli oppjustert enda en gang. Det er positivt at regjeringen i proposisjonen har varslet at det vil komme tilleggsnummer om hvordan den økte asyltilstrømmingen skal håndteres. Dagens vanskelige og krevende situasjon krever en helhetlig tilnærming. Jeg mener derfor det er viktig og riktig at vi får vurdert de tiltakene regjeringen fremmer, i et helhetlig budsjettforslag. Men det bør også være klart for de fleste at dagens asylsys-

tem er overmodent for reform. Asylsystemet var utformet for at enkeltindivider som var på flukt og trengte beskyttelse på individuelt grunnlag, skulle få beskyttelse. Asylsystemet var ikke utformet for å kunne håndtere millioner av mennesker på flukt og flere hundre tusen mennesker som migrerer samtidig over grensene.

Situasjonen gjør det også vanskelig fordi det ifølge FN nå er 60 millioner mennesker på flukt i verden. Millioner får ikke tilstrekkelig nødhjelp, og bare en liten andel av flyktningene vil noensinne ha økonomi, kapasitet og ressurser til å kunne ta seg til Europa for å kunne søke asyl. Bare i Syria mangler FN minst 30 mrd. kr til akutt nødhjelp. Denne enorme nøden for det store flertallet av de syriske flyktningene var bakgrunnen for at Fremskrittspartiet fremmet et forslag om å øke nødhjelpen til Syria med 1 mrd. kr.

Vi mener det ikke skal være nødvendig å måtte reise halve verden rundt for å kunne søke beskyttelse. Vi må se på løsninger som fører til en mer rettferdig fordeling mellom verdens 60 millioner flyktninger og samtidig sørge for at Europa mottar et antall flyktninger som er bærekraftig over tid. Målet for Fremskrittspartiet er at flest mulig mennesker skal få den tryggheten de har krav på, og ikke at et lite mindretall skal få en stor økning i materiell levestandard. Vi bør derfor vurdere alle momenter i denne debatten og også kunne se med friskt blikk på enkelte traktater som tiden kan ha løpt fra.

Avslutningsvis vil jeg bare si at det er også lov å dra lærdom av den asylpolitikken vi har ført hittil. Denne plutselige troen på at folk som bare får midlertidig arbeidstillatelse, skal komme seg ut i jobb, har vist seg ikke å være gjeldende for dem som allerede til og med har fått norsk statsborgerskap. Hvis vi ser på de største flyktninggruppene i Norge, fra Somalia, Afghanistan og Irak, er jo ikke det mennesker som bare har arbeidstillatelse, men mennesker som etter hvert også er norske statsborgere. Hvis vi ser på arbeidsdeltakelsen blant disse grupperingene, er det ingenting som tilsier at mange asylsøkere skal komme seg i arbeid bare de får en midlertidig arbeidstillatelse.

Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) [11:56:33]: Europa har i 2015 opplevd en større strøm av flyktninger enn landene, Norge inkludert, var forberedt på. Dublin-reglene, som skulle regulere samhandlingen i land i Schengen-området, altså i EU/EØS-land, skulle regulere registrering og videre opphold. Dette skulle skje i felles forståelse, men er nå kommet under sterkt press, og det er behov for helt nye avtaler og nye løsninger.

Denne høsten er det blitt klart at antallet flyktninger er større og kommer langs nye fluktruter, som få hadde forutsett. Når titalls millioner er på vandring i verden, og vi har krig og stater delvis i oppløsning tett på Europa, vil også Norge få merke konsekvensen og få et større medansvar.

Det som særlig bekymrer, synes jeg, er det høye antallet mindreårige. Det er tragisk for de landene som mister sin ungdom og noe av sin framtid, og det er utfordrende for de landene som skal ta imot og sørge for at de får et anstendig opphold. FNs høykommissær kaller dette en stor flyktningkrise. Det har til nå hatt preg av å være

en akutt situasjon, men vi forstår at situasjonen vil fortsette.

Som en anstendig, sivilisert og ikke minst ressurssterk nasjon har Norge et ansvar, og plikt til å stille opp. Denne situasjonen kan bare løses ved internasjonalt forpliktende samarbeid der alle land bidrar. Det gjelder både det langsiktige arbeidet med å bekjempe årsaken til flukten og det kortsiktige med å utvide FNs kapasitet for hjelpearbeid i nærområdene. Vi er derfor glad for at komiteen har plusset på i denne saken slik at det blir en grei løsning for 2015, og vi ser i spenning fram til tilleggsproposisjonen som kommer for 2016, der dette skal tas opp igjen i en større sammenheng.

Det er viktig at hver enkelt flyktning føler at han blir tatt imot på en verdig og human måte, samtidig som vi forvalter både de innvandringsregulerende hensyn – for det er nødvendig – og asylinstituttet, og at det skjer i en god rettspraksis.

Det akutte hjelpearbeidet settes nå bedre i stand her i landet, og det kommer nok til å fungere. Men for å finansiere dette konverteres bistandsmidler etter OECDs prinsipp, som kalles ODA-midler.

For Kristelig Folkeparti er det svært viktig at bistandsmidler til utviklingshjelp går til nærområdene. Det er nettopp nå viktig å opprettholde bevilgninger til målrettet bistandsarbeid som kan motvirke flukt, kanskje fra land vi ennå ikke har tenkt på. For dersom det ene gode formålet, hjelp til nødarbeid her i regionen, går på bekostning av det langsiktige flyktningarbeidet og bistandsarbeid, kan vi regne med at flyktningstrømmen kan øke. Kristelig Folkeparti regner derfor med at tilleggsproposisjonen som kommer for 2016 primo november, tar høyde for nettopp dette, for nå må vi være oppmerksomme på flere aspekter samtidig.

Kristelig Folkeparti er glad for samarbeidsavtalen med regjeringen, at vi har et punkt om å fornye og forbedre mottakssituasjonen. I dette arbeidet inngår forbedring av bosettings- og integreringspolitikken, og dette arbeidet er nå nylig startet opp. Endringene av disse strukturene vil ta tid, men det vil gjøre oss bedre i stand til å håndtere flyktningssituasjonen når det kommer på plass.

Det er særlig to forhold Kristelig Folkeparti vil sette søkelys på i den saken vi har oppe nå. Det ene gjelder ventetid for asylintervju og saksbehandlingstid. Det tar for lang tid for dem som sannsynligvis skal få oppholdstillatelse, og har beskyttelsesbehov. Det er en dårlig start på integrering og språkopplæring. Det er demotiverende å sitte og vente, og det er dårlig samfunnsøkonomi. Hvis intervju og oppholdsstatus avklares tidligere, vil flyktningene raskere bli en del av samfunnet og ta del i plikter og ansvar. Mange av dem som kommer, er både takknemlige og motiverte for innsats, men de blir isteden sittende på vent.

Det andre fokuset må være på omsorgstilbudet for de enslige mindreårige asylsøkerne. Barn og ungdom i den alderen er ekstra sårbare og trenger god omsorg og beskyttelse. Så langt i år har 18 barn forsvunnet fra norske asylmottak, i fjor 42. Slik kan vi ikke ha det. Barnevernsinstitusjoner har jo en helt annen bemanningsnorm, med én ansatt per tre barn, mens i dag er det transittmottak

med 200–300 mindreårige mellom 15 og 18 år med kanskje bare fem ansatte på jobb. Det kreves mer barnefaglig utdanning og kanskje en tettere bemanning. Nå skal det opprettes flere mottak på kort tid, og da er dette et viktig prinsipp.

Jeg vil ellers si at Kristelig Folkeparti er svært fornøyd med økningen av rammen til Husbanken.

Heidi Greni (Sp) [12:01:59]: Det er blitt tydelig for alle at mottaksapparatet for flyktninger må trappes kraftig opp som følge av økningen i antall asylsøkere. Det er derfor bra at et bredt flertall stiller seg bak flere av forslagene til styrking av tiltakskjeden også utover de forsiktede forslagene fra regjeringen. Det er derimot uforståelig at den blå alliansen ikke vil være med på en eneste krone i styrking til kommunene, som også har noe med å håndtere uforutsette ekstraavgifter langt utover det de makter innenfor eget budsjett.

Flyktningssituasjonen har endret seg på kort tid – det er så. Likevel er det grunn til å undre seg over at det ved framleggingen av revidert nasjonalbudsjett i vår og ikke minst ved framleggingen av statsbudsjettet forrige uke foreslås nedtrapping heller enn opptrapping i tiltakene rettet mot mottak og bosetting av flyktninger.

Regjeringen har bebudet en tilleggsproposisjon også for 2016. Det burde ha vært mulig å legge fram et budsjett for neste år som i større grad hadde fanget opp realitetene vi alle har vært klar over en stund. Muligens passet det dårlig inn i regjeringens strategi for budsjettpresentasjonen å skulle realitetsorientere budsjettet ut fra de kostnadsutfordringer som landet faktisk står overfor.

Høringen komiteen gjennomførte, ga svært ulike framstillinger av situasjonen. Statsrådene, som møtte sammen med sine etater, ga uttrykk for en utfordrende situasjon som de hadde kontroll over. De frivillige organisasjonene ga oss et bilde av et sterkt presset mottaksapparat som hadde store problemer med å takle utfordringene, og et inntrykk av uakseptable forhold.

Inntrykket jeg får fra rapporter rundt omkring i landet, forteller om en situasjon som langt fra er tilfredsstillende. Problemet Politiets utlendingsenhet har med registrering av flyktninger i Oslo, kjenner vi til. Nå er senteret i Råde åpnet, og vi må håpe det vil bedre situasjonen. Det samme er ikke tilfellet på grenseovergangen i Sør-Varanger. Også der er det kommet en tilstrømming av flyktninger som langt overskrider kapasiteten. Kommunen har tatt på seg ansvaret for å drive transittmottak. De forteller om en tilstrømming langt utover kapasitet, og at UDI ikke makter å få flyktningene videre til ordinære mottak siden det er få mottaksplasser i regionen.

Mange har – og med god grunn – kritisert organiseringen av asylmottaksapparatet. Svært kortsiktige avtaler basert på at mottaksapparatet skal bygges opp og ned nærmest fra måned til måned, har gitt stor underdekning av mottaksplasser. Jeg merker meg vurderingene fra Norsk Folkehjelp, som selv driver flere asylmottak. De var i tvil om de ville fortsette med det ut fra det anbudsregimet som ligger til grunn. Et av deres forslag, som jeg ber om at blir nøye overveid, er å etablere en stamme av langsiktige av-

taler som sikrer mer stabilitet, og at det først og fremst er kortsiktige svingninger som dekkes av dagens avtaleform.

Både inkluderingsstatsråden, IMDi og de frivillige organisasjonene gir honnør til kommunenes innsats den siste tiden. Innmeldingen av bosettingstall viser at kommunene har hørt appellene om økt mottak, men det er behov for sterkere kommunal innsats også framover.

Noen, bl.a. SV i sitt representantforslag, tar til orde for at ordningen med avtalebasert bosetting skal erstattes av fri eller pålagt bosetting. Fra Senterpartiets side vil vi advare mot dette. Kommunene påtar seg store oppgaver ved å ta imot flyktninger. Det skal skaffes bolig, det skal gis integreringsprogram med opplæring i språk, samfunnsfag osv., det skal på plass barnehageplasser og skoletilbud til ungene. Det må også være et arbeidsliv som tar imot bosatte flyktninger, slik at de kan bygge opp en framtid basert på selvforsørging. Vi må vise respekt for at det er krevende å levere etter disse forutsetningene. Jeg synes denne respekten mangler når enkelte uttaler seg som om det i dag er god butikk for kommunene å bosette flyktninger. Fakta er at statens egne tall viser at integreringsstøtten dekker bare 90 pst.

Senterpartiet vil legge til rette for økt kommunal bosetting av flyktninger. Det vil vi gjøre ved å videreføre dagens ordning med avtalebasert bosetting, sørge for at integreringstilskuddet trappes opp og sørge for at barnevernstiltakene får tilbake gode finansieringsordninger.

For kort tid tilbake foreslo Senterpartiet at det må settes av en integreringsmilliard for å bidra til at flyktninger kommer raskere ut i arbeid og blir integrert i det norske samfunnet. I forbindelse med statsbudsjettet vil vi komme tilbake til tiltak disse pengene skal brukes til. Vi mener at samarbeidet med frivillige organisasjoner må tilrettelegges bedre. Språkopplæring må komme i gang fra dag én, og vi mener det må sørges for en raskere vurdering av kompetanse og utdanning som flyktningene har i dag, og sørge for tilbud om etter- og videreutdanning, slik at kompetansen blir tilpasset norske forhold.

André N. Skjelstad (V) [12:07:22]: Antallet asylsøkere vi har nå, er på et historisk høyt nivå. Den kraftige økningen, spesielt i antallet mindreårige, har vært en utfordring for vår forvaltning. Den kraftige økningen i antallet enslige mindreårige asylsøkere har også betydd en utfordring for fylkesmannsembetene.

Statsministeren ga i den forrige saken en god og bred redegjørelse for situasjonen. Når det er såpass mange som 60 millioner mennesker som er på flukt, sier det seg selv at det er en ekstraordinær situasjon, ikke minst at en forventer å motta flere enn 23 000 – noe som også ble sagt av statsministeren – neste år.

Det er viktig at kommuner, frivillige og flere andre deltar når det gjelder mottak og bosetting av flyktninger. I 2015 har det vært en kraftig økning i antallet asylsøkere til flere europeiske land. Fra sommeren i år har økningen i antall tiltatt, spesielt på grunn av at det er langt flere personer fra Syria, samt en sterk økning i antallet mindreårige asylsøkere. I den sammenheng er det selvfølgelig slik at Norge har plikt til å hjelpe mennesker som søker beskyttel-

se mot forfølgelse. Dette er et ansvar som vi må dele med Europa.

Det er også viktig at vi gjør en del etater, som det statlige barnevernet, i stand til å gi de enslige mindreårige asylsøkerne under 15 år gode tilbud. Derfor er det viktig at Bufetat og private aktører, som raskt har måttet tilpasse seg situasjonen, også blir dimensjonert for dette framover.

Men for å lykkes med integrering er det helt avgjørende, som Trine Skei Grande sa: Vi er nødt til å tenke nytt og starte integreringsprosessene raskere. Vi har lenge tatt til orde for å tenke nytt. Derfor var det også gledelig at flere partier for en tid siden var villig til å være med og tenke nytt – for nettopp å gi dem med mulighet til både små og store fellesskap en rask og effektiv saksbehandling, men også kunne oppfylle krav om beskyttelse, slik at de som har krav på beskyttelse, får opphold. De som da ikke skal være her, blir returnert. Gjennom dette sikrer vi også en forutsigbarhet for bosettingen framover, for det må være mulig å få en start i Norge raskt.

Det er viktig at vi har en tett dialog med EU, særlig i prosesser som handler om revisjon av Dublin-avtalen, Schengen og annet regelverk som forplikter Norge. Det er viktig at Norge spiller en aktiv rolle når det gjelder de varslede endringene i Dublin-avtalen om en permanent relokaliseringsmekanisme, med sikte på å få en mest mulig enhetlig praktisering av Dublin-regelverket. Det er ingen tvil om at Dublin-regelverket er under sterkt press. I forrige uke var jeg og partilederen i Italia. Vi fikk høre om de utfordringene som dette medfører der. Ikke minst skal Dublin-avtalen møte utfordringene for nabolandene, f.eks. Hellas. Dagens situasjon gjør at vi er nødt til å tenke nytt også med tanke på det som er regelverket per i dag.

Den situasjonen som vi har nå, er også krevende for mottaksapparatet vårt. Flere på denne talerstolen før meg har gitt sitt vitnesbyrd om det. Jeg vil videre påpeke at når en har vært vitne til at mottaksapparatet på Tøyen ikke har fungert, må en være påpasselig med at mottaksapparatet vil fungere når vi iverksetter det på nytt, bl.a. i Råde.

For Venstres del er det helt klart at kommunene spiller en avgjørende rolle for mottak av flyktninger, for asylmottak. Men det er også som Geir Sigbjørn Toskedal påpekte: Venstre har store forventninger til den tilleggsproposisjonen som er varslet vil komme. Vi vil derfor avvente den – og vil tro at disse forventningene vil bli tilgodesett i den.

Karin Andersen (SV) [12:12:08]: Jeg vil starte med å si at jeg våkner hver morgen og er dypt takknemlig for å bo i et land som folk flykter til, og ikke fra. Dette er en alvorlig situasjon først og fremst for de landene som er i krig, og for de menneskene som rammes, men det er klart det er store utfordringer også for oss og for andre europeiske land.

Da kommer jeg til mitt første prinsipielle punkt: SV er imot at man bruker bistandsmidler og utviklingsmidler til å finansiere flyktningtiltak i Norge – ikke fordi det handler om ODA-godkjenning eller ikke, men på grunn av det som statsministeren sa i sin innledning i stad, nemlig at det vi må gjøre nå, er å sikre at færre folk har behov for å flykte.

Da må vi øke bistanden i de områdene som trenger stabilitet. Vi trenger også å øke bistanden kraftig i nærområdene, i flyktningleirene, slik at situasjonen der blir til å leve med, og slik at det er de som ikke har sikkerhet, som må ut av de områdene – slik det er i dag. Derfor kommer vi i dag til å stemme imot de kuttene som gjelder bistand.

Når det gjelder retur, er ingen partier imot at man skal returnere dem som ikke skal ha opphold. Det SV har vært kritisk til, er det hysteriske måltalljaget som Politiets utlendingsenhet sjøl sier medfører at de må gå på gata og utføre alminnelig utlendingskontroll for å finne nok mennesker, istedenfor for det første å konsentrere seg om god og sikker identifisering slik at vi vet hvem som er her, og for det andre sende ut de alvorlig kriminelle som er en trussel for dette samfunnet. Dette er en feil prioritering, sier politiet. Da er jeg litt overrasket over at regjeringen og flertallet ikke hører det. Det handler altså ikke om å returnere dem som skal returneres, men om hvordan dette arbeidet skal gjøres.

Punkt to: Dette forslaget, som kom nå, kom for seint. Vi støtter det som ligger der – bortsett fra kuttene i bistand – men det er for svakt. Det er for svakt på flere punkter. Vi har fått økt bevilgningene på noen punkter, men jeg vil peke spesielt på barnefaglig kompetanse, som Stortinget har vedtatt at det skal være i alle ledd. Det må også være til stede i PU, i registreringen. Når det gjelder kvaliteten på mottakene for enslige mindreårige asylsøkere, er det varskorop nå, både fra kommunene og fra de statlige mottakene. Jeg er mor og har hatt tenåringer. Hvis ikke flere enn én voksen skal ha ansvaret for 30 stykker som er traumatiserte, som har vært uten voksenkontroll lenge, og som kanskje på vegen har blitt fanget opp i kriminelle miljøer – og kan bli det her – og hvis det ikke er noen voksne som ser dem, noen som vil dem vel, vet vi i hvert fall hvem det er som ser dem. Så kjære vene, la oss øke voksentettheten og den barnefaglige kompetansen rundt disse ungdommene slik at det går dem og samfunnet vårt vel, for dette går galt hvis vi ikke gjør det.

Det er også sterkt behov for flere verger og ikke minst behov for å styrke fylkesmennenes arbeid med tilsyn – de har jo ansvar for tilsyn med hele barnevernet. Vi er nødt til å gjøre noe på dette området, for vi vet at det er veldig mange som har vært utsatt for alvorlige ting, og som risikerer å bli utsatt for nye alvorlige ting hvis vi ikke sikrer dette bedre enn det vi klarer nå.

Til slutt til raskere bosetting: Ja, vi må ha raskere bosetting, alle er enige om det. Rask bosetting er god integrering. Alle skal bosettes, ingen kan bo noe annet sted enn i en kommune. Derfor har SV fremmet forslag om dette, og vi vil også fremme nye forslag om at folk må begynne å jobbe – fort. Det er mulig å registrere folk ved irisidentifikasjon, jeg har testet det sjøl. Man kan ikke jukse med identiteten sin da – man kan i hvert fall operere med bare én. Jeg mener at noe av det viktigste vi kan gjøre, er å gi signal til folk som kommer hit om at her skal man bosettes og integreres med én gang, man skal lære språk, og man skal jobbe hvis man kan. Nå er det sånn at vi nekter folk som kommer hit, å jobbe, og det gjør jo at mange blir syke av å sitte og vente veldig lenge.

Så det å få på plass en ny, rask bosettingsordning, mye bedre introduksjonsordninger og muligheter til å jobbe fort er det som gjør at vi kan lykkes med denne vanskelige oppgaven.

Statsråd Anders Anundsen [12:17:28]: Jeg har først lyst til å takke komiteen for den debatten vi har hatt så langt, men kanskje særlig for at komiteen og Stortinget har bidratt til å behandle denne proposisjonen så raskt som det Stortinget har gjort. Det er nå elleve dager siden Stortingets åpning, og vi får i dag flere viktige vedtak knyttet til håndteringen av den situasjonen vi nå står oppe i.

Utfordringsbildet er godt kjent, og det er mange av tallene som har vært inne på det. Men jeg synes både statsministerens redegjørelse og kommentarene etter redegjørelsen legger en ganske viktig ramme for den diskusjonen som vi har hatt i dag. Det er nylig kommet nye såkalte BGU-tall, som er de tallene som vil bli lagt til grunn i de fremtidige budsjett disponeringene, hvor det nå ligger an til at det kommer 23 000 asylsøkere til Norge i 2015 og ca. 33 000 i 2016. Men som vi vet, er dette tall som kan forandre seg raskt. Nå er det om lag 15 000 personer som har søkt asyl i Norge, og jeg kommer litt tilbake til utviklingen i forhold til det som var situasjonen tidligere.

Bak disse tallene ligger det menneskeskjebner i veldig stor grad, menneskeskjebner som påvirker oss alle. Kanskje særlig derfor er det viktig å klare kombinasjonen med å holde hjertet varmt og hodet kaldt. Om lag halvparten av de personene som kommer inn over Schengen-grensene, kommer fra land hvor det er sannsynlig at de ikke innvilges asyl. Likevel er dette personer som belaster asylsystemene våre i Europa i stor grad. Det fører til at personer som trenger beskyttelse, rett og slett får et dårligere tilbud enn de egentlig burde hatt – hvis ikke personer som ikke trenger beskyttelse, hadde belastet de samme systemene.

Derfor er det viktig at Norge over tid – særlig de siste to årene – har klart å holde et veldig hardt trykk og fokus på å ha en aktiv returpolitikk, for det bidrar til at vi i Norge ser en utvikling hvor det faktisk er færre personer uten sannsynlig rett til opphold som søker asyl. Det er en positiv utvikling på den måten at vi bruker mindre ressurser på de personene som ikke trenger beskyttelse, og da får frigjort kapasitet til å hjelpe dem som trenger det.

Jeg har registrert at enkelte talere også har vært inne på det, og det omtales også i innstillingen, at regjeringen burde ha reagert raskere enn den gjorde. Men i 2014 hadde vi en nedgang på om lag 4 pst i antall asylsøkere til Norge i forhold til 2013, og første halvår i 2015 fortsatte den utviklingen, bare med en ytterligere forsterket trend. Så det var en ganske stor nedgang i antall asylsøkere til Norge. Det førte til at UDI og andre jobbet i henhold til de analysene som da forelå, og bygget ned en del av den mottakskapasiteten som vi på det tidspunktet hadde.

Samtidig så vi at over sommeren – særlig i august og september – startet en unormal vekst i antall asylankomster til Norge, og da handlet også det offentlige systemet, med regjeringen i spissen, meget raskt. Det ble gjennomført raske koordineringsmøter, det ble gjennomført tiltak for at vi skulle håndtere den situasjonen som åpenbart ikke

var en normalsituasjon, og UDI, PU, DSB, kommunene, Helsedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og frivillige har gjort en formidabel innsats for at vi skulle kunne klare å håndtere den situasjonen vi har stått i. Jeg synes det er veldig bra at komiteen også anerkjenner den innsatsen som alle disse aktørene har gjort.

Proposisjonen er en helhetlig tilnærming til de utfordringene som forelå på det tidspunktet proposisjonen ble fremmet i statsråd. Så vet alle – og det fremkom også under høringen – at de anslagene som forelå på det tidspunktet, nå er annerledes. Sånn sett kan man si at ankomsttallene er utdatert i den proposisjonen som foreligger. Men det betyr ikke det samme som at alle tallstørrelsene er utdatert, fordi disse pengene skal brukes innenfor 2015-budsjettet, og det fremkom også i høringen at det er forskjell på hvor mye penger som må til over tid, og de pengene som faktisk kan brukes i inneværende års budsjett.

Men jeg må si at jeg er veldig fornøyd med de tilleggsvedtakene som vil bli fattet for å sikre at vi får enda bedre økonomiske rammevilkår for å håndtere den vanskelige situasjonen som vi rent faktisk står i.

Til slutt har jeg også lyst til å presisere at dette er en utfordring som ikke Norge alene står i. Det er en utfordring vi står sammen med store deler av Europa om, og det er nødvendig at vi også tenker europeiske løsninger for å få kontroll over Schengens yttergrenser, som også er norske yttergrenser.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [12:22:44]: I forrige uke hadde kommunalkomiteen høring om flyktningssituasjonen. Det som var slående med den høringen, var at det var to veldig ulike virkelighetsbeskrivelser som kom til uttrykk. Justisministeren ga uttrykk for at man hadde full kontroll på situasjonen, mens de frivillige organisasjonene rettet kraftig kritikk mot regjeringens håndtering. Det var ikke tilslutning til justisministerens påstand om at regjeringen reagerte raskt og adekvat på situasjonen. Særlig var Røde Kors særdeles tydelig på at man ikke kjente seg igjen i justisministerens situasjonsbeskrivelse. Det ble fremmet kritikk mot manglende beredskap, manglende evne til helhetlig håndtering, ikke minst sett i lys av de uverdige forholdene vi har sett på Tøyen, der regjeringen kom veldig sent på banen.

Hvorfor har justisministeren og de frivillige organisasjonene så ulik virkelighetsbeskrivelse?

Statsråd Anders Anundsen [12:23:49]: Det synes jeg egentlig er et ganske godt spørsmål, fordi det er jo ingen tvil om at en i perioder har opplevd at situasjonen har vært svært presset, ikke minst i PU, hvilket har betydd at en fra tid til annen har hatt situasjoner som vi ikke ville ha opplevd i en normalsituasjon. Men jeg tror det er veldig viktig å anerkjenne at vi ikke befinner oss i en normalsituasjon. Vi har sett ankomsttall som det ikke var mulig å forutse før de faktisk kom. Vi reagerte meget raskt da den situasjonen oppsto – vi koordinerte, og vi samordnet. Det at vi nå på veldig

kort tid har fått til et såkalt pretransittmottak, altså et ankomstsenter på Råde som skal håndtere opp til tusen personer, er jo et svar på at lokalitetene og håndteringen ikke har vært optimal. Det vil den ofte ikke være når situasjoner blir veldig annerledes enn det en i utgangspunktet har planlagt for. Det som da kjennetegner en god organisasjon, er en organisasjon som evner å samhandle, evner å bruke felles ressurser på en best mulig måte, evner å finne nye, konstruktive og kreative løsninger – og det har vi faktisk gjort.

Helga Pedersen (A) [12:24:52]: Da blir oppfølgings-spørsmålet: Hva har man lært av det som skjedde på Tøyen?

I Sør-Varanger kommune er mottaksapparatet nå under press, og Kirkenes er blitt en flaskehals på grunn av manglende kapasitet i mottaksapparatet andre steder. Det betyr at asylsøkere blir sittende opp til en uke i transitt i en idrettshall. Det betyr at rutineene for helsesjekk skyves på, og det settes spørsmålsteget ved om UDI har tilstrekkelig tilstedeværelse for å ivareta koordinering, logistikk, få ting på stedet til å fungere, men også for å praktisere 48-timers-regelen og raskt returnere dem som åpenbart ikke har krav på opphold i vårt land.

Justisministeren har vært takknemlig for tilleggsforslagene fra opposisjonen, og det er derfor helt uforståelig at regjeringspartiene stemmer ned forslaget om 2 mill. kr i tilleggsbevilgning til Sør-Varanger og andre forslag som kanskje kunne bidra til større engasjement i kommunene og til å stille opp med nødvendig kapasitet.

Hva vil justisministeren konkret gjøre for å håndtere situasjonen i Kirkenes?

Statsråd Anders Anundsen [12:26:02]: Nå sa vel ikke jeg at jeg nødvendigvis var så begeistret for forslagene fra opposisjonen. Jeg sa at jeg var begeistret for de forslagene som vil få flertall i dag, og det mener jeg er viktige og riktige forslag som sådanne.

Når det gjelder situasjonen i Sør-Varanger, er den meget krevende, og jeg deler i stor grad den virkelighets-beskrivelsen som representanten gir uttrykk for. UDI har allerede sendt et eget saksbehandlingsteam til Sør-Varanger. Sivilforsvaret har samarbeidet med UDI, det er et nært samarbeid med kommunen. Alle sammen bidrar – også frivillige organisasjoner – for at dette skal fungere så godt som mulig. Senest i går, mener jeg, var UDI-direktør Frode Forfang der selv for å se hvordan vi skal løse den vanskelige situasjonen som nå er der.

Det som er litt av utfordringen, er at dette altså er en situasjon som vi har hatt vanskelig for å forutse. Vi ser hvordan utviklingen har gått. Vi ser hva som nå faktisk skjer. Da håndterer vi det i henhold til de rutineene som vi faktisk har, for å sikre at de som kommer dit, får verdige mottaksforhold, at vi får rask retur av dem som ikke skal være her. Men det er altså ikke sånn at man kan vri på en knapp, og så er løsningen der. Vi må finne løsningen i fellesskap med andre. Det tar nødvendigvis noe tid.

Heidi Greni (Sp) [12:27:22]: Jeg vil også følge opp Helga Pedersens spørsmål når det gjelder Sør-Varanger.

De siste dagene har det vært store medieoppslag om pågangen i Sør-Varanger, men vi som politikere har gjennom mange uker nå fått bekymringsmeldinger om situasjonen der, og det har bare eskalert. Bare fredag kom det 100 nye asylsøkere til Norge via ruter fra Russland. Kapasiteten i Sør-Varanger er sprengt. Det sies at det antallet som kommer dit nå, tilsvarer 3 000 per dag til en kommune som Oslo, hvis man ser det i forhold til folketallet – 3 000 per dag. Hovedproblemet er at de blir sittende i transittmottak fordi det ikke er kapasitet til overføring til ordinære mottak.

Regjeringen har hatt fokus på Oslo-området, men situasjonen i Sør-Varanger er mye mer krevende. Jeg vet at statsråden har blitt bedt om å reise nordover for selv å få innsikt i forholdene. Hva vil statsråden gjøre for å avhjelpe den krevende situasjonen i Finnmark? Vil han ta seg en tur nordover for å se hvordan det egentlig er?

Statsråd Anders Anundsen [12:28:30]: Jeg har lyst til igjen å presisere at det er iverksatt en rekke tiltak for å møte situasjonen i Sør-Varanger. Disse er gjennomført i henhold til det vi kan klare å få til basert på den utviklingen vi har hatt. Det er jo ikke sånn at det har vært stor mottakskapasitet i Sør-Varanger i utgangspunktet. Der har en altså måttet jobbe, egentlig fra scratch, for å sikre at en får mottakskapasitet som i størst mulig grad håndterer den situasjonen vi nå befinner oss i.

Så er det fortsatt en del utfordringer. Det er logistiske utfordringer, og det er utfordringer med å få personer videre fra transitt til varig mottak. Det er utfordringer med å få til en rask retur av de personene som åpenbart ikke har grunnlag for opphold i Norge. Alt dette er adressert, og adresseres fremover, for at vi skal finne en best mulig løsning.

Så forstår jeg veldig godt at kommunen er presset, og at kommunen opplever dette som veldig vanskelig. Derfor stiller vi opp med det vi kan fra statens side. Vi bistår med sivilforsvar, vi bistår med egen kapasitet fra UDI, vi bistår på absolutt alle de områdene der vi kan bistå. Men det er en unormal situasjon, det er nødvendig med ekstraordinære tiltak, og det er det vi iverksetter.

Heidi Greni (Sp) [12:29:37]: Ja, nå meldes det om helt sprengte forhold når det gjelder helsesituasjonen i kommunen. De har ikke kapasitet til å foreta den obligatoriske helsesjekken, og den kapasiteten som bindes opp her, går selvsagt ut over ventelister til andre helsetilbud i kommunen.

En veldig enkel løsning på dette hadde jo vært at regjeringspartiene hadde stemt for vårt forslag, som vi fremmer sammen med Arbeiderpartiet og SV, nemlig 2 mill. kr i tilleggsbevilgning, nettopp for at kommunen skal kunne ta unna noe av dette. Det er ikke noe som krever store forberedelser, men det er en akutt situasjon i kommunen, og kommunen blir nå tvunget til å ta dette fra sitt eget – og fra før veldig trange – budsjett.

Hvorfor vil ikke regjeringspartiene være med på å bistå kommunene med å løse denne akutte situasjonen?

Statsråd Anders Anundsen [12:30:27]: Til det må jeg nok svare at regjeringen har lagt frem sitt forslag basert på det regjeringen mener er nødvendig for å løse den situasjonen vi står i for 2015. Regjeringen vil komme tilbake med en egen tilleggsproposisjon for bevilgningene på dette området i 2016.

Forhandlingene i Stortinget tror jeg ikke statsråden skal blande seg så veldig mye inn i fra talerstolen.

Karin Andersen (SV) [12:30:58]: Det kunne vært interessant å høre litt mer om hvorfor det ikke var mulig å oppdage den svært alvorlige flyktningssituasjonen som utspant seg både i Middelhavet, i Europa, i Syria og i nærområdene, på et tidligere tidspunkt, og hvorfor man ikke hadde beredskap for det, men jeg forstår at det klarte man ikke å få øye på. Derfor vil jeg spørre om et konkret ansvar her og nå. Det handler om behovet for barnefaglig kompetanse i hele asylkjeden. Det gjelder både PU, som tar imot både de enslige og barnefamiliene, og det gjelder mottakene for dem over 15 år. Det er på det rene at det dreier seg om svært mange barn og ungdommer, veldig få voksne, og at mange av disse barna trenger voksne som har tid til å snakke med dem i en slik kritisk fase som dette er. Er statsråden villig til å se på disse kravene?

Statsråd Anders Anundsen [12:32:05]: La meg først svare på dette med å oppdage flyktningssituasjonen. Vi oppdaget selvfølgelig flyktningssituasjonen i Europa, men i 2014 mottok Sverige 81 000 asylsøkere, Norge mottok omtrent 12 500. Så det hjelper egentlig ganske lite å se på utfordringene i Europa for å analysere hvilke ankomsttall vi får i Norge. Det er samme situasjon vi er i nå. Det ligger an til at Norge i 2015 mottar 23 000 asylsøkere, mens Sverige ligger an til å motta kanskje 100 000. Derfor må man på en måte forholde seg til det som er de virkelige rammene, ikke det som kan være de teoretiske rammene i forkant. Men vi har selvfølgelig beredskapsplaner for å håndtere ulike situasjoner.

Når det gjelder spørsmålet om å se på barnefaglig kompetanse, er jeg enig med representanten Andersen i engasjementet på dette området, og jeg synes det er viktig at vi også ser på dette, på hvordan det skal organiseres for fremtiden.

Så er det ingen tvil om at ressursene, med de ankomsttallene vi nå ser, presses også på dette området, men det å vurdere hvordan dette bør være i fremtiden, synes jeg er naturlig.

Karin Andersen (SV) [12:33:10]: Det ikke å skjønne at det ville komme svært mange flere asylsøkere til Norge på et eller annet tidspunkt i løpet av sommeren og høsten, er godt gjort. Det betyr jo at man ikke har ønsket å se det, og slett ikke har ønsket å ta høyde for det i budsjettet. Det mener jeg er sterkt kritikkverdig – i tillegg til at ministeren nå sier at man har beredskapsplaner. Ja, det viste seg da situasjonen oppsto, at de beredskapsplanene slett ikke var i stand til å håndtere dette, for dette hadde jo gått helt galt hvis det ikke hadde vært frivillige organisasjoner som

hadde trådt til og sørget for både mat, varme klær og tak over hodet.

Men jeg er glad for at ministeren er åpen for å vurdere kravene til kompetanse og voksentetthet rundt de enslige mindreårige. Jeg er helt overbevist om at det kommer til å bli vanskeligere liv for dem, men vi lager også ris til egen bak hvis vi ikke sikrer at disse ungdommene får god voksenkontakt mye raskere enn det de får i dag.

Statsråd Anders Anundsen [12:34:21]: Det var vel ikke noe spørsmål i den siste replikken, men jeg har lyst til å gjøre oppmerksom på at når det gjelder grunnlaget for hva som er forventet asylankomst i dag, er ikke det en politisk vurdering. Det er en vurdering som gjøres av beregningsutvalget for utlendingsfeltet, og det er det vi baserer de politiske tiltakene på. Så jeg synes det er litt underlig at det skapes et inntrykk av at det har vært en manglende politisk vilje til å se mulighetene for en større asylankomst til Norge enn det regjeringen faktisk la til grunn. I 2014 var det, som jeg nevnte i mitt innlegg, en reduksjon på 4 pst. i asylankomster til Norge i forhold til 2013. Den trenden ble forsterket det første halvåret i 2015, og det var fordi asylsøkerne valgte andre endestasjoner for sin reise enn Norge. Det er de tallene vi må legge til grunn, ikke en vurdering av hva som eventuelt vil kunne komme med endrede forhold.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Statsråd Solveig Horne [12:35:40]: Jeg vil følge opp justisministeren og virkelig understreke at den situasjonen vi står oppe i nå, var det ingen som kunne forutse verken da 2015-budsjettet ble lagt fram, eller da 2016-budsjettet ble laget. Alle som har vært i regjering, vet hvordan de prosedyrene er når en skal legge fram et budsjett, og for det arbeidet en gjør der. Derfor har jeg også lyst til å takke komiteen for at denne tilleggsproposisjonen blir behandlet så raskt.

Vi står overfor en utfordrende og svært krevende situasjon, en situasjon som krever at alle må snu seg rundt raskt og samarbeide godt. Så er vi også klar over at de tallene vi ser i dag, er helt annerledes enn dem vi har sett. Per 12. oktober har det kommet ca. 460 nye barn til omsorgssentrene, som er et tall fra direktoratet. Det er over dobbelt så mange som kom i hele 2014, da det kom totalt 188 nye barn. Fra januar til juni i år kom det i gjennomsnitt fem barn per uke. I juli og august kom det i gjennomsnitt 16 nye barn per uke til omsorgssentrene. Og siden 1. september har vi sett at det kommer i gjennomsnitt 30 nye barn til omsorgssentrene hver uke. Det sier seg selv at det er utfordrende.

Bufetat har et lovfestet ansvar for å gi barn under 15 år som kommer til landet og søker asyl uten foreldre, eller andre med foreldre, tilbud på et omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere. Bufetat driver fire statlige omsorgssentre og kjøper i tillegg plass fra private leverandører. Det høye ankomsttallet har økt behovet for plasser i omsorgssentre kraftig, og Bufetat har måttet tilpasse seg svært raskt for å møte det behovet. Private aktører, som jeg også har lyst til å takke, har svært raskt fått

på plass flere plasser, i første rekke i private institusjoner.

Når vi nå legger fram denne tilleggsproposisjonen, har jeg også lyst til å understreke at i revidert nasjonalbudsjett ble det fremmet forslag fra mitt departement om å øke bevilgningen til omsorgssentrene med 44 mill. kr. Det økte behovet for plasser i omsorgssentre vil jo kreve ytterligere ressurser i 2015, og det er derfor vi i dag legger fram et forslag om å øke bevilgningene til omsorgssentrene med 65 mill. kr.

Bosettingsarbeidet vil bli mer krevende med de store ankomsttallene vi nå ser. Jeg har også lyst til å understreke det som representanten Andersen var inne på, dette med barnefaglig kompetanse i mottakene for dem over 15 år. Det er viktig å understreke at barnevernet har et ansvar for alle barn som oppholder seg i Norge, også barn på asylmottak, og vi vil nå tydeliggjøre barnevernstjenestens ansvar for barn på asylmottakene gjennom å sende ut informasjon om dette til den enkelte kommune.

Det blir brukt mange sterke ord her, og spesielt fra representanten Andersen – at det er «sterkt kritikkverdig». Jeg har lyst til å minne Stortinget på at da denne regjeringen tiltrådte, satt det over 5 000 i mottak, som hadde sittet der lenge, og som ventet på en kommune å bo i. Når det nå blir tatt til orde for en ny bosettingsordning, lurer jeg litt på hvorfor ikke dette arbeidet med å få bosatt dem som hadde fått opphold, ble intensivert under den forrige regjeringen. Vi skal ikke skylde på hverandre, men jeg ville bare understreke at skal vi lykkes med integreringsarbeidet, trenger vi å spille på lag med kommunene. Det er kommunene som vet hvilken kapasitet de har, og hva de trenger for å kunne klare å få på plass en rask bosetting.

Det har hittil i år blitt bosatt 29 pst. flere enn i fjor, og 2014 var et historisk bosettingsår. Det er et stort og godt arbeid som er gjort ute i kommunene. Regjeringen har økt integreringstilskuddet, vi har økt tilskuddet til Husbanken, og vi har også bedt alle kommuner om å bosette. Det har ført til at vi har fått på plass flere bosettingsplasser.

Men det vil bli krevende framover. Det er viktig at vi ser på hvordan vi skal klare å få dem godt integrert, få dem raskt ut i utdanning, anerkjenne den kompetansen de har med seg, få på plass mer arbeidsrettet integrering, og da må vi få på plass et bedre samarbeid med næringslivet og Nav og frivilligheten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eirin Sund (A) [12:40:50]: Statsråd Horne hadde i dag, og spesielt i trontaledebatten, et veldig engasjert innlegg, et ekte engasjert innlegg, om viktigheten av bosetting i kommunene og om hvor viktig det er for integreringen. Den forståelsen statsråd Horne har av det, har Arbeiderpartiets fulle støtte. Men opplever statsråden at hun har støtte og oppbakking fra sin egen partileder og den som er nr. 2 i regjeringen i dette arbeidet, som ikke, uansett hvor mange som spør, og hvordan en spør, vil svare på om hun mener at kommunene fremdeles skal si nei til å ta imot og til å bosette flyktninger?

Statsråd Solveig Horne [12:41:34]: Jeg har lyst til å understreke at det er mange kommuner, deriblant også Fremskrittsparti-kommuner, som har sagt ja til å bosette. Men først og fremst er det en frivillig bosettingslinje vi har i dette landet, og det er kommunene som kjenner til kapasiteten og vet hva som trengs for å få på plass en god integrering. Det handler ikke bare om bosetting og bolig. Det handler også om det som skal være rundt den enkelte for at de skal kunne bruke ressursene sine og komme seg raskt ut i arbeid og utdanning.

Jeg har fått en viktig oppgave i denne regjeringen, og Fremskrittspartiets partiprogram er også veldig klart på at de som har fått lovlig opphold, skal integreres ute i kommunene. Det å være integreringsminister har jeg gått på med liv og lyst. Vi har sett historiske bosettingstall ute i kommunene, og jeg opplever at jeg har god støtte i hele regjeringen for det arbeidet jeg gjør, også i Fremskrittspartiet.

Eirin Sund (A) [12:42:31]: Jeg sa i mitt første spørsmål til statsråd Horne at Arbeiderpartiet ikke betviler engasjementet og ektheten i statsrådens innhold når det gjelder hva hun mener er viktig. Men ville det ikke lettet statsrådens arbeid hvis hun var sikker på hva hennes egen partileder og nr. 2 i regjeringen faktisk mener, for det skaper tvil når finansministeren ikke vil svare? Jeg registrerte også at i trontaledebatten kommenterte finansministeren dette kort, eller hun kommenterte det ikke, men sa at Norge er et lite land, og vi skal ikke ta på oss flere forpliktelser enn det vi er i stand til å håndtere – noe sånn rundt det sa hun. Det er et utsagn som kan romme veldig mye, men som i alle fall ikke beroliger meg. Jeg tenker da at ville det ikke vært lettere for statsråden hvis hun hadde fått et tydelig svar fra sin egen partileder på hvordan politikken faktisk skal være.

Statsråd Solveig Horne [12:43:32]: Det hadde lettet både regjeringens og integreringsministerens arbeid hvis det ikke hadde vært over 5 000 som satt i mottak den dagen jeg tiltrådte, og som skal bosettes ute i en kommune.

Som statsråd kommer jeg alltid til å følge opp de vedtakene som blir gjort her i Stortinget. Det har jeg vært veldig klar på i hele sommer og i hele valgkampen, for det er en statsråds plikt. Regjeringen står samlet bak at vi skal gjøre det arbeidet vi kan for å integrere. Så har jeg også lyst til å understreke det som partileder Siv Jensen var inne på, og det er at det er en frivillig bosettingslinje vi har i dette landet – det er kun SV som har tatt til orde for at vi skal endre den bosettingsmodellen – og da må det være opp til hver enkelt kommune om de vil si ja eller nei, for det er kommunene som vet hvilken kapasitet de har, og hva de trenger for å få på plass en god integrering. Det er store forskjeller blant kommunene på hvor gode de er på integreringsarbeidet.

Eirin Sund (A) [12:44:33]: Et siste spørsmål, som gjelder det Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet står alene om å mene, at en bør bevilge 48 mill. kr til de enslige mindreårige asylsøkerne på mot-

tak for å styrke den barnefaglige kompetansen og voksentettheten. Når vi mener det, er det fordi samtlige organisasjoner og de som jobber tett opp mot barn i barnevernet, har ropt sterkt varsku om at forholdene nå ikke er holdbare. Vi er veldig lei oss for at vi ikke fikk med oss regjeringspartiene, og heller ikke Kristelig Folkeparti og Venstre, på akkurat det forslaget. De signalene statsråden har fått, er det noen andre enn dem vi har fått, fra både PU og mottakene, om at barnefaglig kompetanse og voksentetthet er en mangelvare? Hadde ikke 48 mill. kr vært gode penger å ha for å berede veien for de enslige mindreårige asylsøkerne inn mot integrering?

Statsråd Solveig Horne [12:45:37]: Jeg har ansvar for de barna som er under 15 år, og som skal under barnevernets omsorg. Det vi har klart å få på plass, er flere omsorgssentre, og vi gir de barna under 15 år et godt tilbud slik situasjonen er i dag. Planen er at de får den voksentettheten. Vi har også, som representanten er kjent med, måttet se på rominndelingen, det at flere må dele rom, men vi har også vært tydelig på at den bemanningsrammen man har nå, står fast inntil videre.

Når det gjelder de barna som er i asylmottak, har alle kommunene ved barnevernet et ansvar for å gi dem et godt tilbud. Vi tydeliggjør nå barnevernstjenestens ansvar for barna som er på asylmottak, men det er justisministeren som har det konstitusjonelle ansvaret for de asylsøkerne som er over 15 år.

Heidi Greni (Sp) [12:46:46]: Som statsråden sikkert registrerte i komitéhøringen, ble det fra de frivillige organisasjonene uttrykt stor forbauselse over at det ikke var foreslått økte bevilgninger til kommunene. Jeg deler denne forbauselsen. Det er tross alt kommunene som skal stille med helsehjelp og det nødvendige apparatet både for transittmottak og for ordinære flyktningmottak. Et forslag fra Senterpartiet, sammen med Arbeiderpartiet og SV, om økt tilskudd på 50 mill. kr til vertskommuner for mottak og 4 mill. kr til Råde og Sør-Varanger fikk ikke flertall i komitébehandlingen.

Mener statsråden at kommunene skal dekke sine økte utgifter ved etablering av nye asylmottak gjennom sine ordinære budsjetttrammer, eller er det statens oppgave å bidra til kostnadsdekning?

Statsråd Solveig Horne [12:47:37]: Kommuner som har asylmottak, får et vertskommunetilskudd, og det tilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til helsetjenester, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med å drive mottak i kommunen. Det er tilskudd som forvaltes av UDI.

Jeg har lyst til å understreke at med denne proposisjonen fremmer regjeringen forslag om det som på det daværende tidspunkt var nødvendig for å ivareta situasjonen. Men regjeringen er veldig tydelig på at innværende år må vi komme tilbake til i nysalderingen. Det er også varslene en tilleggsproposisjon hvor vi vil ta opp utfordringene i 2016.

Heidi Greni (Sp) [12:48:21]: Til utfordringene med å bosette enslige mindreårige: Reglene for finansieringsordningen for barnevernstiltak til enslige mindreårige ble strammet inn. Egenandelen for kommunen ble større, og forutsigbarheten ble mindre. Som vi vet, er en stor andel av dem som nå kommer, enslige mindreårige, og det vil være utrolig viktig å få bosatt dem så fort som mulig. Kommunene kommer med tilbakemelding om at de er mer skeptisk til bosetting av enslige mindreårige nettopp ut fra endringene som ble gjort. Nå er situasjonen med denne tilstrømmingen veldig endret. Vil statsråden vurdere å gå tilbake til den finansieringsordningen som sannsynligvis vil gi en mye større vilje og bedre evne i kommunene til å bosette enslige mindreårige?

Statsråd Solveig Horne [12:49:16]: Jeg er godt kjent med at bosettingen av enslige mindreårige er en utfordring. Enkelte kommuner peker særlig på økningen i egenandelen og refusjonsordningen og at det er årsaken til at de ikke ønsker å bosette denne gruppen.

Vi jobber nå tett sammen med KS for å vurdere alternative innretninger på ordningen, men jeg har lyst til å si at kommunene får dekket 80 pst. av kostnadene til barnevernstiltak for dem som bor i kommunen. I tillegg har regjeringen økt det særskilte tilskuddet for enslige mindreårige og integreringstilskuddet. Hele den potten er økt mer enn det refusjonsordningen ble redusert med.

Nå jobber regjeringen med en tilleggsproposisjon for 2016. Jeg er klar over utfordringen med bosetting av mindreårige asylsøkere.

Karin Andersen (SV) [12:50:25]: Jeg tror statsråden er klar over at det forslaget som SV har fremmet om ny bosettingsordning, var på høring da SV satt med ministeren på dette området, så det er ikke noe som har kommet på nå, og også over at det er full utgiftsdekning, som er en del av det forslaget, som vil bety at kommunene faktisk har midler til å gjøre den oppgaven som de må gjøre, og som vi som er opptatt av god integrering, ser må gjøres på en bedre måte.

Men mitt spørsmål handler om barnevernet, for det har ministeren ansvaret for, og nå kommer det veldig mange flere enslige mindreårige. Noen har kommunene ansvaret for, andre har UDI ansvaret for, men barnevernet har et overordnet ansvar for alle. Da er det et stort behov ikke bare for å tydeliggjøre dette ansvaret med informasjon, som ministeren sier, men faktisk også for å utstyre kommunene med nok ansatte i barnevernet til å gjøre denne oppgaven. For dette er mange barn, og det er et stort ansvar. Så her er det ikke bare behov for å styrke Fylkesmannen, men også for å styrke kommunene ytterligere med ansatte i barnevernet. Er ministeren enig i det?

Statsråd Solveig Horne [12:51:33]: Barnevernet spiller en viktig rolle når disse barna skal bosettes ute i kommunene, og de aller fleste barn, mindreårige, både under 15 og over 15, får et barnevernsfaglig tilbud ute i kommunene. Kommunene får i dag dekket ca. 80 pst. av barnevernsutgiftene. Det er, som jeg svarte representanten

Greni, noe regjeringen nå ser på, hvordan vi kan klare å få bosatt de som er enslige mindreårige, raskere. Det er viktig at vi får bosatt dem ute i kommunene, at de får startet livet sitt, og det er ikke på omsorgssentrene de skal være.

Regjeringen har også økt tilskuddet noe til kommunene når det gjelder barnevernet, men vi må komme tilbake igjen med hensyn til de konkrete utgiftene som dette bringer med seg. Men det er også viktig å se på tiltak som Fylkesmannen har, for de skal også føre tilsyn. Så det blir også noe en må se det opp mot i 2016.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Eirin Sund (A) [12:52:57]: Først av alt vil jeg stille meg i køen av folk som ønsker å berømme ansatte i UDI, PU og andre steder for den jobben som de har gjort og gjør i en utrolig krevende situasjon som en ikke har vært skikkelig rigget for. Ikke minst ønsker jeg å berømme alle organisasjonene, med Røde Kors i spissen, og den uorganiserte frivilligheten, som Kampen-hjelpen og lignende initiativ som har dukket opp i landet, og den jobben som de har gjort. Det hadde aldri gått så godt uten deres innsats, og de fortjener en stor takk.

Derfor var det også – jeg må i likhet med andre inn på det – veldig spesielt å være på høringen i denne saken sist uke. Spesielt statsråd Anundsens beskrivelse av virkeligheten sto i stor kontrast til organisasjonenes virkelighetsbeskrivelse av hvordan ting er, og hvordan ting har vært. Det bekymrer oss. Frivillighet er en viktig bærebjelke i fellesskapet, det er en viktig bærebjelke i velferdssamfunnet. Men for at den bærebjelken skal kunne stå støtt, må rammeverket rundt være stødig, og det ansvaret er det regjeringen som har. Vi hører også i dag at organisasjonene er tydelige på at det rammeverket er noe vaklevorent. Da må vi få på plass et bedre – og robust – registreringssystem, vi må få på plass viktig kompetanse på mottak når det gjelder helse, og ikke minst når det gjelder barnefaglig kompetanse og større voksentetthet, slik at barn ikke forsvinner fra mottakene, og at barn ikke blir sluset inn i en kriminell løpebane. Integreringen starter der.

Vi vet at 75 pst. av dem som nå er på eller kommer på mottak, vil få opphold i Norge. Derfor er mottakelsen, oppholdet på mottaket og det at de fort blir bosatt i kommunene, det viktigste vi kan gjøre for god integrering, slik at de kan starte sitt liv i den norske hverdagen. Derfor er det veldig spesielt når regjeringens nr. 2 ikke vil svare på om hun fremdeles mener at kommunene ikke skal ta imot flyktninger. Jeg håper at finansministeren kommer på banen og gir et svar på det.

Regjeringen er nødt til å ta ansvar for helheten. Det har organisasjonene og flere etterlyst. Arbeiderpartiet forventer at regjeringen kommer tilbake med en plan for hvordan vi skal håndtere situasjonen. Vi har, som Audun Lysbakken sa veldig tydelig tidligere i dag, en plikt til og et moralsk ansvar for å motta flyktningene på en verdig og human måte.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:55:46]: Jeg vil takke statsministeren for en nøktern redegjørelse tidligere i dag. Jeg vil også berømme innsatsen til de offentlige og de mange frivillige som arbeider med dette vanskelige spørsmålet.

Jeg har vært på stranda i Lésvos, sett hauger med redningsvester, baderinger og sundskårne gummibåter. Jeg har spurt noen av de om lag 4 000 som gikk om bord i ferja fra havnebyen Mytilini på Lésvos den 19. september: Hvor skal dere hen? Svaret var: Tyskland, Skandinavia, Sverige og Norge.

Det er alvor. Europa forandres. Nå kommer flyktningene i stadig større strømmer til oss. Hva bør vi gjøre? Først mener jeg at Norge må erkjenne at vi har et medansvar gjennom vår krigsdeltakelse i Afghanistan, Irak og Libya, og vi må være tydeligere og sterkere overfor USA for å få slutt på krigen i Syria, og vi må være klokere i vår opptreden overfor Russland.

Hva må vi gjøre i nærområdet? Vi må yte store penger til desperate mennesker på flukt, slik at FN og internasjonale hjelpeorganisasjoner kan yte et minimum slik at folk ikke må flykte videre til Europa. Jeg har sagt at 10 mrd. kr bør Norge ha råd til, ikke penger som tas fra andre bistandsbudsjetter.

Hva må vi gjøre i Norge? Vi må motta folk fra krig og konflikt med menneskelig varme, gi verdighet og gi nøkterne, trygge forhold og gi midlertidig oppholdstillatelse til krigsflyktninger. Det offentlige må organisere mottak, registrere, sjekke identifikasjon, helse og skaffe fornuftig arbeid og skole. Det blir krevende, og det må gjøres slik – det vil jeg understreke – at de blant oss i Norge som trenger samfunnets beivågenhet mest, og som i for liten grad får det, ikke blir skadelidende. Det er så viktig – rasismen lurar også hos oss.

Jeg mener at når det gjelder de arbeidsføre flyktningene, må vi tenke nytt. Det ville ikke være noen ulempe om de kunne medvirke til å drive sine egne mottak på den måten at en yter en innsats med den arbeidsevnen en har. Det vil være en nytenkning som jeg tror er nødvendig å vurdere.

Husbanken må få økte midler til å oppruste private hus som står ledig. Det er nøkterne hus som trengs, hus som står ledig, og jeg vil si at teltleirer er ikke Norge verdig, men da må vi tenke nytt når det gjelder hus som står ledig.

Ledelsen ved Ringerike sykehus hadde samtaler med ledelsen for mottaket på Ringerike som skal ta imot 850 mennesker som er på flukt. Ledelsen ved Ringerike sykehus sa: Dette klarer vi – en forbilledlig opptreden fra ledelsen ved Ringerike sykehus. De hadde ingen sikkerhet for finansiering, men jobben skulle gjøres, og de var klare.

Eirik Sivertsen (A) [12:59:03]: I stort blir verden et bedre sted. Det er færre fattige, barnedødeligheten går ned, og det er framskritt på mange områder. Allikevel har vi en historisk situasjon i den forstand at aldri har det vært så mange flyktninger. Statsministeren pekte i sin redegjørelse tidligere i dag på grunnleggende politiske, sosiale, sikkerhetsmessige og økonomiske årsaker til at migrasjonen og antall flyktninger er historisk høyt. I nær framtid tror jeg

også vi kan legge til klimaendringer som årsak til migrasjon og til flukt. Hvis vi skal tro Barack Obama som uttalte seg i august, er det bare krusninger det Europa nå opplever når det gjelder trykk på å komme til kontinentet.

I lys av dette ville jeg kanskje vært litt mer forsiktig enn regjeringens representanter i denne debatten med å være så skråsikker på at vi nå har en ekstraordinær situasjon. Kanskje er det sånn at det vi opplever nå, faktisk er et skifte der migrasjonen og antallet flyktninger vil etablere seg på et høyere nivå, og kanskje utfordrer det også forestillingen vår om hva som er flyktninger, hva som er asylsøkere, og hva som er mennesker som bare er på jakt etter et bedre liv for seg og sine. Kanskje utfordrer det også. Hvordan skal vi møte den utfordringen? Da synes jeg ikke at regjeringen har vist så langt i de to årene den har styrt, med en varslet eskalering av den krisen vi opplever, at man er frampå med tanke på hvordan man skal møte disse utfordringene.

En av de store utfordringene vi står overfor når det kommer mange tusen flere nye mennesker til Norge, er nettopp det å gi dem sjansen til å leve sitt liv videre. Statsministeren sa det egentlig godt: Verdigheten som må følge av å forsørge seg selv, er viktig. Eller som det heter i Arbeiderpartiet: Arbeid til alle er jobb nr. én. Den jobben gjør vi ikke godt nok i Norge. Der tror jeg vi må gire om, og jeg er glad for at det er bred politisk enighet om det også i denne salen.

I Arbeiderpartiet mener vi at flere mennesker og kulturelt mangfold faktisk er en fundamental styrke ved samfunnet. Vi ønsker å bidra til internasjonal solidaritet, men vi har også vært tydelige på at kommunene spiller en viktig rolle. Derfor har vi vært opptatt av å styrke kommuneøkonomien, og derfor har vi også vært veldig opptatt av at vi nå i den prekære og akutte situasjonen vi har, må sette kommunene i stand til å møte de utfordringene de møter.

Da vi løftet antallet syriske flyktninger vi skal ta imot i Norge, reiste Fremskrittspartiet tvil om hvorvidt det norske folk var klar for det. De dugnadsinnsatsene vi har sett de siste månedene, viser at Fremskrittspartiet tar feil. For å ta Sulis i Nordland: Det kom 150 mennesker dit i forrige uke, et lite samfunn med 300 innbyggere. På to dagers varsel kom det en varebil fra Bodø med utstyr. Fremskrittspartiet tok feil. Det norske folk vil stille opp på en dugnad.

Stein Erik Lauvås (A) [13:02:26]: Norge og ikke minst Kommune-Norge står overfor en svært stor oppgave hva gjelder å ivareta alle de menneskene som nå kommer hit til landet på flukt fra krig, og som skal ha opphold i Norge. Da er det viktig at man har en noenlunde felles forståelse av oppgaven. Som det ble nevnt på kommunalkomiteens høring i saken i forrige uke, var det stort sprik mellom justisministerens oppfatning, som gikk sterkt i retning av at her var det full kontroll, og oppfatningen til en rekke av de frivillige organisasjonene. Det å høre Røde Kors i den høringen må jeg si gjorde sterkt inntrykk, og Røde Kors' representant sa det vel som det var, at regjeringens håndtering av situasjonen har ikke holdt mål.

Så skal norske kommuner ta imot flyktningene. De skal innkvarteres, og de skal gis bl.a. medisinsk hjelp. Nå hører vi fra en rekke kommuner at det er stort press på tjenestene, bl.a. helsetjenestene. KS har fokus på dette. En rekke ord-

førere og kommunestyrerepresentanter fra høyre til venstre har tatt opp dette og sier at det er behov for litt ekstra drø-hjelp. Så oppfatter jeg det slik at regjeringen mener at kommunene ikke har behov for det, kall det, håndslaget, slik situasjonen er nå i inneværende år.

Så velger regjeringspartiene i dag å stemme ned et forslag om å bevilge 50 mill. kr til kommuner som har asylmottak. De stemmer ned forslag om å gi 4 mill. kr i støtte til Sør-Varanger og Råde til de mottakene som nå opprettes der. Jeg synes faktisk at den holdningen fra regjeringspartiene er smålig, og den er uklok.

Jeg hører at representanter fra regjeringspartiene gang på gang snakker svært pent om innsatsvilje og stå-på-vilje hos kommuner og frivillige. Det er bra. Det skal vi ha. Det er vi alle enige om. Men når det kommer til stykket, velger man ikke å ta grep og gi den støtten som disse kommunene ber om. Det ansvaret må regjeringen ta på seg, sammen med sine støttepartier. Man kan ikke bare snakke om dugnaden, man bør sørge for at man faktisk deltar i den.

Martin Kolberg (A) [13:05:35]: Det er mange aspekter ved denne debatten som knytter seg direkte til den debatten vi hadde først her i Stortinget i dag, etter statsministerens redegjørelse. Jeg er også glad for det statsministeren sa, og som jeg tror hele Stortinget slutter seg til, at dette kan vi løse bare hvis hele samfunnet stiller opp. Det vi kaller dugnad, er her et veldig godt, dekkende og presist ord, vil jeg si.

Denne diskusjonen handler mye om hva dette rent praktisk krever av oss. Det er en viktig diskusjon. Men når jeg tar ordet i denne debatten nå, er det for å få sagt på dette tidspunktet i utviklingen at det er veldig viktig at Stortinget også tar et politisk og moralsk lederskap i saken. Ved siden av det at vi skal bevilge penger, legge til rette, ordne og administrere, må vi sørge for at det som nå skjer, ikke bidrar til å stigmatisere flyktningene. Det må ikke på noe tidspunkt bli en samtale i denne sal – og helst ikke i befolkningen heller – som har som inngang at de er et problem. De er ikke et problem, de er et resultat av krigen og fattigdommens elendighet i verden. Hvis vi som humanistisk samfunn skal komme igjennom dette på en god måte, og for at historikerne om 50 år kan skrive at vi besto prøven, må vi også ta det politiske og moralske lederskapet. Det er ingenting i denne debatten som peker i noen annen retning.

Alle her kjenner mitt forhold til Fremskrittspartiet. I dag hørte jeg nøye på hva Nesvik sa. Han sa ingenting som jeg ikke kunne slutte opp om. Jeg håper at det betyr at vi ikke får en slik debatt i Norge som man har i mange andre land. La oss håpe det, for hvis vi får det, ødelegger det muligheten til det moralske lederskapet og dermed effektivt å kunne håndtere situasjonen, også med tanke på hva det betyr for det norske samfunn som sådant.

Helt til slutt vil jeg si at man bør ikke begynne med å snakke om å kutte i standarder – det er det man ikke bør gjøre. Man bør si: Disse menneskene har det så vanskelig at de bør få all den hjelp de kan trenge. Det er noen ganger litt for lett å si at vi skal kutte til de svakest, men vi har fortsatt råd til å gi formuelettelser til de rikeste.

Stine Renate Håheim (A) [13:09:02]: Vi står overfor den største flyktningkrisen siden annen verdenskrig. Det er ingen tvil om at det er nabolandene til Syria som har tatt, og fremdeles tar, det største ansvaret. I lille Libanon, som er på størrelse med Rogaland fylke, er nå hver femte innbygger i landet en syrisk flyktning. Det er forståelig at mange i de flyktningleirene mister framtidshåpet og velger å flykte videre. Det er ingen som tar med seg ungene sine og setter seg i en liten gummiått dersom det er trygt på land. Desperasjonen har ført flere på flukt videre til Europa, og stadig flere av dem finner veien hit til oss.

Det er en ekstraordinær situasjon, og det er all mulig grunn til å rose ansatte i mottaksapparatet, som har struktet seg så langt de har kunnet. Men regjeringen må også ta lærdom av den brede kritikken for manglende beredskap og evne til å tilpasse seg situasjonen som kom fram under komiteens høring i forrige uke.

Heldigvis har de frivillige vist handlekraft når det har skortet på det hos regjeringen. Takk til alle som har samlet inn klær og servert mat, og til alle dem som nå forstår at integrering handler om en toveisprosess. Takk til dem som melder seg som språkopplærere og folkevenner – ja det hele. Jeg synes det er verdt å nevne at mange flotte damer i Valdres i helga tok med seg en hel gjeng med gutter fra transittmottaket i Etnedalen på skogstur, med kakao og norskopplæring. Alle flyktningene kan nå ordet «koselig». Det er verdt å merke seg.

Jeg er glad for at Stortinget i dag retter opp i en del av de åpenbare manglene i regjeringens forslag til tilleggsbevilgninger.

Statsministeren pekte i sin redegjørelse tidligere i dag på at de enslige mindreårige asylsøkerne er en sårbar gruppe, som trenger omsorg. Det er jeg helt enig i. Men når vi ser oppslag fra Refstad transittmottak, hvor det er 300 barn og bare 5 voksne, og når vi får alvorlige bekymringsmeldinger om at det er stadig flere unger som forsvinner fra mottak, er ikke det godt nok. De fortjener mer omsorg, bedre oppfølging. Det er en klok investering for samfunnet å gjøre.

Jeg ser at media i dag fokuserer på hva som kommer til å bli kostnadene for det vi nå er i ferd med å gjøre, både i dag og senere. Det er en ærlig debatt. Det kommer til å koste, men gjør vi ting riktig nå, er jo dette mennesker som i morgen er ressurser for sine lokalsamfunn. Da må vi følge opp, tenke nytt, stille opp og være med på dugnaden.

Lise Christoffersen (A) [13:12:26]: Den debatten vi har i dag, foregår nå over hele Europa. Den største flyktningkatastrofen i Europa siden annen verdenskrig stiller store krav til oss alle, ikke bare i år, men i mange år framover. Virkeligheten har innhentet oss. Det gjelder også Fremskrittspartiet, som tidligere har vært mest opptatt av å kutte i budsjettene til mottaksapparatet. Nå er det Fremskrittspartiets statsråder som vil få det største ansvaret for at dette går bra – justisministeren har ansvaret for mottak og søknadsbehandling, inkluderingsministeren har ansvaret for bosetting og integrering, arbeids- og sosialministeren skal sørge for at folk kommer i jobb og ikke havner på livslang stønad. Finansministeren må slutte å oppfordre

kommunene til å si nei til flere flyktninger og konsentrere seg om å finne pengene.

Dette gjelder, som sagt, ikke bare oss her i Norge, faktisk har vi foreløpig ikke vært i nærheten av de utfordringene land som Tyrkia, Hellas og Italia, for å nevne noen, har stått og står overfor. Flyktningssituasjonen var den aller viktigste saken under Europarådets sesjon for to uker siden. Som en forberedelse til debatten dro Stortingets delegasjon til Europarådet på studietur til Sicilia uka før. På forhånd hadde vi vært på møte i Rederiforbundet og fått en orientering om de utfordringene norsk sivil skipsfart møter i Middelhavet. I Italia møtte vi representanter for italienske myndigheter, for UNHCR og for European Regional Task Force.

Det ble et besøk med sterke inntrykk. Sterkest av alt var møtet om bord på «Siem Pilot» i Catania og besøket ved mottakssenteret i Mineo, der over 2 000 asylsøkere oppholdt seg. Det var imponerende å se det tilbudet som ble gitt ved dette mottaket. De ulike nasjonalitetene valgte sine representanter, som deltok i driften. Det var politikkontor som sto for sikkerhet og registrering. Det var helsesenter, mødresenter, tilbud om språkkurs og andre aktiviteter og psykologtilbud til de mest sårbare, bl.a. 25 overlevende etter et forlis der 800 personer druknet. Vi kan ha mye å lære av hvordan italienske myndigheter takler disse utfordringene.

Mannskapet om bord på «Siem Pilot» fortalte like sterke historier om hvordan de til nå har reddet nærmere 7 000 mennesker, men også har måttet plukke opp nærmere 50 døde, blant dem hele familier, enten druknet eller kvalt under dekk. Det var flott å høre fra italienske myndigheter hvilken profesjonell jobb de norske mannskapene utfører. Det var kvalitet i alle ledd.

Det må det også være her hjemme. Flertallsinnstillinga fra komiteen er en god begynnelse, men bare en begynnelse. Nye Dublin-regler og ikke minst bosetting og sysselsetting av mange flere, mye raskere, er utfordringer vi så langt bare har snakket om.

Kari Henriksen (A) [13:15:36]: Først vil jeg si at statsministerens redegjørelse var bred og god. Saken vi nå behandler, gjelder på en måte de praktiske implikasjonene av noe av det som statsministeren trakk opp. Det er kommet fram i saken at det er uenighet i virkemiddelapparatet. Jeg vil peke på noe av det som statsministeren var inne på i sitt innlegg.

Hun pekte på at den største trusselen ikke er faren for at det skal komme IS-soldater til Norge. Den største trusselen mot å lykkes med å ivareta denne situasjonen er framveksten av høyreekstreme grupper i Europa. IS-soldater utsetter seg ikke for farlig transport over Middelhavet. De flyr, og de bor her fra før. Men de høyreekstreme gruppene bor her også fra før. Og hva vil de? Jo, de vil skape konflikter, de vil skape splid, og de vil skape utrygghet. Det er en stor oppgave for oss som nasjon å håndtere.

Vi må ha et lederskap som taler med én tunge for å samle oss som nasjon i den retningen vi nå må gå, nettopp for å unngå at vi skal oppleve mer konflikt, større motsetninger og derved også dårligere integrering. Statsministeren har en stor oppgave med å sette seg i førersetet når det

gjelder den type retorikk og den type samtale. Jeg synes statsministeren gjør en god jobb, men jeg tror hun har store utfordringer framover.

Jeg vil knytte noen kommentarer til det som er sagt her om at det ikke har vært særlig forutsigbart. Jeg var i FN i 2013. Da var Syria det viktigste temaet vi fikk informasjon om. Vi hadde en ny regjering. Og hva gjorde den? Jo, den foreslo kutt i nødhjelp til FN.

Statsministeren brukte også Sverige som argumentasjon for tellleirer. Sverige har en helt annen situasjon enn Norge når det gjelder mottak av flyktninger. Jeg mener derfor at den sammenlikningen ikke er riktig, og at vi ikke er kommet så langt som Sverige når vi skal finne løsninger.

Er denne krisen en kort krise, en situasjon som vil gå over? Nei, den er kommet for å bli, og det er ikke noe nullpunkt å returnere til. Vi har bare en fortid, og hvis vi ikke klarer å dempe konfliktnivået i Norge, vil framtida bli vanskeligere enn den trenger å være.

Åsmund Aukrust (A) [13:18:56]: Det er en krevende situasjon for Europa og for Norge. Men la oss aldri glemme at det er ikke vi som bor i den mest beskyttede delen av verden, som står overfor de vanskeligste tidene. Det er det verdens flyktninger som gjør. Det er ikke vi som er et offer, det er det Syrias befolkning som er. Millioner av mennesker er drevet på flukt i den største humanitære katastrofen i vår tid.

Jeg hører mange sier at dette er en uventet situasjon. Men er det egentlig det når millioner av mennesker er drevet på flukt og hundretusener av mennesker er drept på grensen til Europa? Er det da uventet at mange søker trygghet?

Overraskelsen er egentlig ikke at de kommer nå. Overraskelsen er at dette ikke har kommet før. Verdenssamfunnet har mislyktes i Syria, politisk med å finne en fredsløsning, humanitært med å beskytte flyktningene. Vi snakker om en akutt situasjon nå, men på bakken i Syria er det lite som har forandret seg. Men flyktningene har kommet nærmere oss selv. Verdenssamfunnet er nødt til å ta lærdom av denne situasjonen; la oss unngå at lignende situasjoner skal kunne gå så langt igjen.

De som kommer hit, har hatt en lang vei. De har levd i krig, vært på en farefull vei. Vi kan bare tenke oss den frykten de har levd med, de smertene de har opplevd på veien, og det viktigste vi kan si til dem som kommer hit, er: Velkommen, her er dere i trygghet.

Det er flott å se den hjertevarmen folk viser – barn og unge som gir av sitt, organisasjoner som stiller opp, bedrifter som vil bidra. Den varmen og den viljen må vi gjøre til noe som vi kan ta vare på.

Det er ikke jeg ofte jeg siterer Angela Merkel, men jeg gjør det i dag, for hun sa så klokt tidligere i høst: Kunne vi redde bankene, så kan vi redde flyktningene.

I Sverige ser vi en stor humanitær statsmann i Stefan Löfven. Men det står i kontrast til mange av våre fremste i vår egen regjering. For mens Europas ledere satt i krisemøter, mens det norske folk samlet inn penger, mat og klær til dem som var her, og dem som var ute, sto Siv Jensen på torget i Ålesund og sa til kommunene at de skulle si

nei. Stortingspolitiker Tybring-Gjedde mente at bildene fra Middelhavet var propaganda fra mediene, og Fremskrittspartiets ordfører kandidat i Oslo mente at båten i Middelhavet skulle brukes til å sende flyktningene tilbake.

Det er trist, men egentlig ikke så overraskende utspill, for det er ikke noe nytt at Fremskrittspartiet sier dette. Det som er nytt, er at de sitter i regjering. Det som også er nytt, er at der vi tidligere hadde mange tydelige Høyre-politikere som sa tydelig mot, er det nå stille med reaksjoner på Fremskrittspartiets utspill.

Jeg håper denne debatten nå vil komme til å ta en ny form, for ord og holdninger har også mye å si i politikken. Derfor har mange av oss fra Arbeiderpartiet brukt denne debatten til å si tydelig fra. Dette skal vi få til. Det blir ikke bare lett, det kommer til å være utfordringer, men vi skal få det til sammen.

Ingjerd Schou (H) [13:22:12]: Jeg merket meg representanten Kolbergs lytting til representanten og parlamentarisk leder Nesvik. Men jeg lyttet også til Kolberg, og jeg tror at i den situasjonen vi er i nå, registrerer jeg at det kan med fordel også representanter fra Kolbergs eget parti gjøre. Jeg har av og til behov for å forsvare kameratene mine, og det skal jeg gjøre uansett partifarge, men jeg må si at i den alvorlige situasjonen som vi har nå, med regjeringens innsats på de områdene som per nå er i ferd med å finne en løsning, tror jeg kanskje at både retorikken og politikken kan dempes til fordel for at vi gjør ting sammen.

Jeg hører at noen er bekymret for at kommunene ikke får nok til å dekke sin helsetjeneste. Vel, jeg ringte ordføreren i Råde og spurte: Har du nok penger og nok helsearbeidere til å dekke de tjenestene som du nå skal stille med på det store akuttmottaket som skal åpne til uken – 1 000 stykker i alt? Jeg mangler ingenting, sa han, UDI har de fullmaktene som trengs, og jeg deltar i det arbeidet, for jeg klarer ikke å si at de tre-fire fastlegene vi har, skal gjøre denne jobben. Det vi trenger, er at vi har ledelsen på det, og at vi henter inn en rekke andre som kan bistå.

Det er imponerende, men det var ikke pengene som var mangelen, ikke midlene – det var det å skaffe alle disse som kan gjøre den ekstra innsatsen.

Europarådsdelegasjonen var på «Siem Pilot». De skaper historie. Ikke alle partiene stilte i den europarådsdelegasjonen, men vi var flere partier som var der. Det var imponerende. De skriver historie i den forstand at det er politiet som leder forsvaret, kystvakten. Det er et eget mannskap på båten. De har den største kapasiteten i området til å ta imot døde, og sammen med 28 andre fartøyer og helikoptre i området gjør Norge en formidabel innsats. Vi var der dagen etter at regjeringen hadde varslet at man skulle øke bevilgningene og de kunne fortsette. De var takknemlige, men det er vi som skal være takknemlige tilbake.

Jeg startet dagen i går med å ha et møte på Galleri F 15. Jeg har av og til irritert meg over at ikke hekker og plener og dess like er like pent, sånn at det skinner av den kulturinstitusjonen. Jeg fant en ung mann fra Somalia som hadde arbeidspraksis. Jeg skrøt av arbeidet han gjorde, og han sa at dette er bare min praksis – jeg ønsker meg den

faste jobben, den faste stillingen; det er det som er mitt mål.

Helt avslutningsvis har jeg lyst til å si at det er en rekke verbalforslag Høyre og Fremskrittspartiet ikke er med på i forbindelse med denne proposisjonen. Hvorfor det? Jo, fordi det er å slå inn åpne dører. Regjeringen har varslet et tilleggsnummer, og vi kommer til å omtale det som er relokaliseringen av EUs oppdrag, og en rekke ting også innenfor Dublin-avtalen.

Michael Tetzschner (H) [13:25:26]: Hvis jeg kan få si noe som en delvis oppsummering mot slutten av debatten, vil jeg si at denne delen av debatten har manglet noe av den realistiske tilnærmingen som jeg synes preget statsministerens redegjørelse, som vi begynte dagen med. I det vi omtaler som asylsøkere i Norge, inngår jo også asylsøkere, reelle nok, som skulle fått sin søknad behandlet i et første ankomstland. Av naturlige grunner er det i utgangspunktet relativt få personer som har Norge som sitt første ankomstland. Derfor er det i Norges interesse å få en tilbakevending til praktisering av Dublin-forordningen, som vi har hatt et unntak fra i høst. Heldigvis ser det ut til at også Tyskland har innsett at man må legge til grunn prinsippene i både Schengen-avtalen og Dublin-forordningen.

Samtidig inngår det også migranter som ikke fyller kravene til flyktningstatus, men som inngår i det som kalles «mixed flows». Det bør stilles et spørsmål på dette stadium i debatten om hvorvidt antallet migranter som utløser krav om integrering, er så uavvendelig økende som man kan få inntrykk av ved å lytte til denne debatten. Jeg kan også gi den opplysningen at EU for tiden forhandler med Tyrkia for å etablere Tyrkias grense som en yttergrense, en forsterket førstelinje for Schengen-området, selvfølgelig mot ytelser til Tyrkia. Det er snakk om å opprette plasser, halvannen million flyktningplasser, slik at man kan få behandlet søknader i ordnede former, og slik at mennesker ikke føler seg tvunget til å ta en farefull og ofte fatal ferd over Egeerhavet. Det er meget viktig. Det er kanskje her de store tallene og kanskje her de største humanistiske gevinstene nå forberedes.

Ulovlig innvandring og ulovlig opphold kan medføre økt kriminalitet og få sikkerhetsmessige konsekvenser også i mottakerlandene. Ifølge FN er menneskesmugling og menneskehandel de nest mest innbringende virksomhetene innen internasjonal organisert kriminalitet, etter handel med våpen, og er i dag fremtredende elementer i både internasjonal migrasjon og flyktningssituasjoner. Menneskesmugling finner man langs alle migrasjonsrutene, men det er vanskelig å anslå hvor stor del av migrasjonen som finner sted med bistand av slike smuglere. Kriminelle nettverk tjener store summer på kynisk å utnytte vanskeligstilte, og da er det veldig viktig at vi beholder en realisme i vår egen debatt, slik at vi ikke understøtter den trafikken.

Mazyar Keshvari (FrP) [13:28:38]: Det er underlig å høre på kritikken fra partier som har bidratt til at vi har fått en stor tilstrømming av asylsøkere – at det er de som er mest kritisk til hvorfor vi ikke klarer å løse ting over natten.

Representanten Greni fra Senterpartiet var veldig skep-

tisk til hvordan vi organiserer asylmottak i Norge, bl.a. ved at de bygges ned når det ikke er behov for dem, og vi oppretter plasser når det er behov for det. Hva er alternativet for Senterpartiet – at vi skal ha titusener på titusener av permanente plasser på asylmottak enten det er behov for dem eller ikke?

Vi har også hørt en representant fra Senterpartiet som mener at vi må ha ledige hus. I forrige uke kom det 2 000 asylsøkere. Kommer det like mange hver uke framover, vil vi i løpet av ett år ta imot 104 000 asylsøkere. Skal vi ha boliger til 104 000 personer ledige og klare øyeblikkelig?

Dernest går kritikken på at man ikke har forutsett dette, og om man burde gjort det. Det er en helt urimelig kritikk å komme med med tanke på følgende fakta: I 2014 hadde Europa en oppgang i antall asylsøkere på 44 pst. I Norge hadde vi en nedgang på 4 pst. Asyltallene i Norge gikk ned med 4 pst. i en tid da resten av Europa hadde dramatisk vekst. Dette snudde da man kom fram til det totalt useriøse, uansvarlige vedtaket om å ta imot 8 000 syriske flyktninger. Sosialistisk Venstreparti, som er lei seg for at det ikke ble 10 000, kan i alle fall trøste seg med at sånn som det ligger an nå, kommer det noen hundretusen gjennom familie-gjenforening bare i løpet av de nærmeste årene. Så det skal ikke være mangel på mennesker som kommer – hvis det er den største bekymringen man har.

Når det gjelder integreringsbiten, er det ingen som har giddet å svare på dette spørsmålet: Hvordan ser man for seg at arbeidstillatelser til mennesker som nettopp har kommet, skal gi umiddelbar effekt når vi vet at blant de største flyktninggruppene i Norge, somaliere, irakere og afghanere, er selv en veldig liten andel av dem med norsk statsborgerskap i arbeid? Hvor realistisk er det å tro at man kan integrere flere hundre tusen mennesker i løpet av kort tid når man vet at til og med mennesker som har vært her over mange tiår, sliter med å bli en del av det norske samfunnet?

Når kriger, katastrofer og nød rammer medmennesker, mener jeg vi må være realistiske, og da må vi hjelpe slik at vi kan hjelpe flest mulig. Da nytter det ikke bare å tro at hvis man går bort fra alle konvensjoner, alle regler og bare har åpne grenser, kommer det til å løse seg fordi vi har en vilje til det. Man må også ha litt realisme i det.

Marianne Aasen (A) [13:31:53]: Dagens debatt har i og for seg understreket det vi egentlig alle har visst, at det kommer til å kreve mye av mange i tida som kommer. Likevel har jeg lyst til å minne om følgende, nemlig at det er lett å undervurdere den kraften og den betydningen som ligger i hvordan vi tar imot sårbare og utsatte mennesker, og at vi bør gjøre det på en god og hjertevarm måte.

En bekjent av meg og hennes familie kom fra Bosnia på 1990-tallet. De ble møtt på følgende måte, slik mange blir møtt: av en politimann som så på papirene deres. Han så på dem, han smilte, og så sa han: Velkommen til Norge! Det øyeblikket har brent seg fast i denne familiens bevissthet som veldig fint og varmt, som representerte det norske samfunnet. Og da de kom og skulle ta fatt på tunge hverdager, ga det dem styrke. Det tror jeg vi skal ha med oss, at medmenneskelighet og et smil faktisk er gratis. Det hand-

ler om holdninger, og vi skal vise gode holdninger til alle dem som kommer.

Når det er sagt, er utfordringene mange, men det er et felt som jeg mener trenger mer oppmerksomhet, og som kan være skummelt å nedprioritere, og det er det som handler om utdanning. For utdanning er broen over i et liv med egen inntekt, selvstendighet, nettverk, sosial omgang med andre, språk, selvrealisering og selvrespekt.

En god del av dem som kommer, har et yrke og en utdanning med seg i kofferten. De kan et fag, og de har en utdanning å bygge på. Andre har det ikke. Uansett må den kompetansen kartlegges, og det må ikke nedprioriteres. For hvis vi gjør det, vil det straffe seg på lengre sikt. Da vil vi ikke lykkes med integreringen. Og når vi har fått kartlagt hva folk kan og vil utdanne seg til og utvikle seg videre på, må vi fylle på med studiepoeng, videregående opplæring, grunnskole for dem som trenger det – for så å gjøre dem i stand til å tjene egne penger og leve sitt eget liv i dette nye samfunnet.

Dessverre synes jeg den norske debatten og tiltakene i for liten grad har fokusert på akkurat det, og det mener jeg vi alle må ta inn over oss og huske på ikke å nedprioritere, sånn at de som kommer, og som kommer til å være her en god stund – kanskje de kommer til å være her resten av livet sitt – får et sted å bo og får noe å holde på med som gir dem mening i tilværelsen.

Det hører med til historien at deler av denne familien fra Bosnia reiste tilbake igjen da det var blitt fred. Noen ble værende, giftet seg med nordmenn og etablerte seg her, og sånn kommer det antakeligvis også til å gå med mange av dem som vi ser flykter til Norge nå i høst.

Karin Andersen (SV) [13:34:56]: Først til representanten Tetzschner: Det høres ut som han ikke har fått med seg at regjeringen har sagt ja til å delta i det europeiske arbeidet for å rebosette mange av de flyktingene som har kommet inn i Dublin-området, og det er jo fordi hele Dublin-systemet bryter sammen når mottakerlandene slutter å stemple passene og folk bare reiser videre. Det advarte SV mot i fjor høst, for det var det visst vanskelig å få med seg da, og det har det visst vært vanskelig å få med seg nå også, at man gjør dette. For at systemet ikke skal bryte sammen, må man vise litt solidaritet med dem som bærer de største byrdene.

Det har vært mulig å forutse dette. Det var bare å ta en liten kikk utenfor våre landegrenser og se at dette måtte komme før eller siden, og den kritikken vil stå. Nå håper jeg vi kommer videre.

Vårt forslag om en ny bosettingsordning handler om å tenke nytt. Det så vi da vi satt i regjering; vi sendte dette forslaget ut på høring. Og det handler om at dette ikke er en oppgave som går over, eller som er frivillig. En kan ikke bo noe annet sted enn i en kommune i Norge, og har man fått lovlig opphold av staten, bør man få muligheter til å bosette seg raskt og komme i gang med integrering.

Regjeringens proposisjoner er fulle av disse setningene: Rask bosetting er god integrering. Rask bosetting er god integrering. Ja, det er det! Det er utrolig viktig at vi kommer i gang, at alle kommunene bygger opp kompe-

tanse på dette, at man ikke har diskusjoner «om», men «hvordan», og at man styrker integreringsarbeidet raskt nå, for det er mulig å gjøre dette bedre, og vi må gjøre det bedre.

Derfor er jeg også veldig bekymret når regjeringen nå – og også Venstre og Kristelig Folkeparti – diskuterer om man nå skal ha også de som får opphold i Norge, til å skulle sitte på vent i fem år. Mange har vært oppe her og beskrevet den situasjonen som flyktingene er i – hva de har måttet legge bak seg, hva de har tapt. De kommer til et samfunn de kanskje aldri har hørt om engang. Og så ønsker vi å si: Velkommen hit! Sett i gang med språkopplæring og integrering, for hvis du skal klare deg i dette samfunnet, må du gjøre det.

Hvis disse menneskene skal sitte på vent i fem år for å få vite om regjeringen kanskje har tenkt å kaste dem ut igjen... Jeg tror de aller fleste som kommer, vil reise hjem hvis det blir fred raskt, det er ingen som vil noe mer enn det. Tar det lang tid, må de få lov til å etablere seg i et samfunn. Ungene deres kommer til å bli norske. Vi må gjøre alt vi kan for at de blir integrert og klarer seg godt i samfunnet og bidrar til det. Hvis de har dette utsendelsesspøkelset hengende over seg, er jeg ganske overbevist om at det kommer til å gå mye dårligere.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:38:19]: Jeg har sittet og lyttet til debatten i formiddag, og jeg har lyst til å starte med å si at jeg synes debatten i det alt vesentlige har vært preget av den saklighet og fremoverlenthets som denne situasjonen krever.

Det er en krevende situasjon som skal håndteres, og det er en situasjon som krever politisk samarbeid i Stortinget, og som krever samarbeid på tvers av både forvaltningsnivåer og etater og også med det sivile samfunn og frivillige organisasjoner. Det er viktig at vi nå klarer å håndtere situasjonen i dag, men at vi også ser fremover – i tre år, fem år og kanskje ti år. Det betyr at vi må tenke bolig, integrering, og som Marianne Aasen også understreket: Utdanning er en viktig del av dette arbeidet.

Innenfor boligområdet gjøres det mye. Vi har løftet antall utleieleiligheter som det gis tilskudd til, fra 1 000 i 2013 opp til 1 700 i år. Men som det også ble understreket i høringen komiteen hadde, så har Husbanken en rekke andre tilskudd som også må brukes i den situasjonen vi er i nå. Vi må bruke det private markedet gjennom bostøtte, grunnlån og boligtilskudd, som til sammen utgjør kraftfulle tilskudd, og som kan bidra til at vi avhjelper den situasjonen som vi er i i dag, og som vi vil være i fremover. Det vises vilje fra kommunenes side til å bosette, og da er det viktig at vi også har virkemidler som gjør at kommunene kan håndtere denne situasjonen. Det er – som det også er understreket fra Husbankens side – fleksibilitet i regelverket, som gjør at man kan imøtekomme en del av ønskene fra kommunene om å kunne rehabilitere og sette i stand boliger til dem som skal bosettes i kommunen.

Så vil jeg også vise til et viktig møte som statsråd Solveig Horne, kulturministeren og jeg hadde med de frivillige organisasjonene på nasjonalt plan. Det er en betydelig vilje og evne i de frivillige organisasjonene til å stille

opp, og vi har nå oppfordret kommunene til å ha tilsvarende møter og få til et godt samarbeid mellom kommunene og de frivillige organisasjonene. Det ville være en god vei inn til videre integrering.

Så til slutt: Det har også vært stilt spørsmål ved kommuneøkonomien. Etter vår vurdering er de tilskuddene som er, tilfredsstillende og fanger opp den situasjonen vi er i, nemlig vertskommunetilskuddet og integreringstilskuddet og kommunenes inntektssystem. Vi mener disse tilskuddene er tilfredsstillende for å fange opp, men det er klart at vi følger opp situasjonen for å se hvordan det utvikler seg også for kommunene og vertskommunene som har mottak.

Heidi Greni (Sp) [13:41:39]: Representanten Keshvari lurte på om Senterpartiet skulle ha en hel haug med mottak stående tomme i tilfelle det skulle komme noen som hadde behov for en mottaksplass. Det mener ikke Senterpartiet. Men vi mener vi bør vurdere dagens mottakssystem, og vi mener at vi bør se på Norsk Folkehjelps forslag, for de sier at det er så uforutsigbart at de vurderer sin drift. Et av deres forslag som jeg mener vi bør vurdere nøye, er å etablere en stamme av langsiktige avtaler som sikrer stabilitet, og at det først og fremst er de kortsiktige avtalene som skal inn i denne anbudsformen. Det er en utfordring i dag at kommunene skal bygge opp et apparat rundt disse mottakene – helsehjelp, skole, barnehage, språkopplæring osv. – og så er det korte kontrakter. Plutselig er det en annen kommune som får anbudet, og så flyttes hele systemet til en annen kommune. Det er ikke forutsigbart nok, og det gjør at det må bygges opp stadig nye kompetansemiljø. Vi må se på et annet system.

Ja, Senterpartiet tar til orde for å se på alternativ bruk av boliger, og jeg oppfatter at statsministeren i dag gjorde akkurat det samme. Hun gikk sågar så langt som til å nevne teltleir. Så langt er ikke Senterpartiet villig til å gå, men vi må se på muligheten til å bruke eksisterende boligmasse som kanskje ikke er etter dagens standard, men som kanskje kan tilpasses med enkle midler.

Jeg mener vi bør vurdere om Husbankens ordninger i dag er tilstrekkelig – finnes det gode nok ordninger – og gi tilskudd til private som vil rehabilitere f.eks. kårboliger, småbruk osv. som kanskje har stått ubebodd en stund, men som med enkle midler kan settes i stand til de er mulig å bruke til boliger. Vi skal ikke fire på helsemessige krav eller branntekniske krav, men vi blir nok nødt til å fire på kravet til årets interiørfarge på veggene og årets interiør ellers. Vi må også se på muligheten for å få på plass en støtteordning der nedlagte skoler, nedlagte sykehjem, omsorgssenter, kanskje ubrukte grendehus osv. kan settes i forsvarlig brannteknisk og helsemessig stand, slik at de kan brukes til boliger for en kortere eller lengre periode.

Jeg mener at det er viktig at vi får på plass dette, og jeg mener at det står mye unyttet boligmasse som vi kan ta i bruk, hvis vi bare sørger for å ha på plass støtteordninger som gjør at folk er villig til å gjøre de nødvendige investeringene for at dette kan brukes som utleieboliger.

Helga Pedersen (A) [13:44:39]: Denne debatten har avdekket at mange ting er vi enige om, heldigvis, men her er fortsatt noen sentrale uenigheter. Det var Ingjerd Schou som fikk meg til å ta ordet, for hun begrunnet den manglende tilslutningen til forslaget om mer penger til kommunene med at i Råde har man alt man trenger. Det kan godt hende, det, men det gjelder ikke Sør-Varanger, som forslaget også omfatter. Der er det kø for helsesjekk, og kommunen har ikke kapasitet til å følge opp rutinene for mottak av flyktningene. De har ikke det de trenger.

Jeg viser også til at påtroppende Fremskrittsparti-ordfører i Alta allerede, før han har fått forespørsel, har sagt nei til å etablere transittmottak i Alta for å avlaste Sør-Varanger, med den generelle begrunnelsen: Kommunen vil ikke tåle å ta imot flyktningene.

Det er ulik entusiasme rundt om i kommunene for å etablere mottak og bosette. De fleste stedene er det heldigvis stort og økende engasjement for dette, men noen steder er det dessverre også fraværende. Uansett kommunenes utgangspunkt er det veldig viktig at kommunenes merkostnader dekkes, og det hadde vært veldig viktig å få tilslutning til forslaget vårt om å støtte vertskommuner nå, fordi det rent saklig er riktig der vi er nå, men også fordi det ville vært et veldig viktig signal til kommunene om at når dere gjør den jobben dere er nødt til å gjøre, skal stortingsflertallet støtte opp om det viktige arbeidet dere gjør.

Representanten Tetzschner mente at mange av innleggene i dag manglet realisme – i innvandringspolitikken, oppfattet jeg. Fra Arbeiderpartiets side vil jeg bare være veldig nøye med å presisere at vi skal holde fast på grunnsteinene i innvandringspolitikken. Vi skal gi beskyttelse til dem som har krav på det, og de som ikke har krav på beskyttelse, får avslag og må reise ut av landet.

Dublin-avtalen er under sterkt press. Statsministeren sa i sin redegjørelse at Norge skal være aktiv, men hun sa ikke noe mer konkret om hva det innebar. Her vil jeg peke på at fra EU-kommisjonens side har man tatt initiativ til at det skal komme på plass en permanent relokaliseringsmekanisme som en del av Dublin-avtalen. Det kunne vært interessant å høre hvordan justisministeren stiller seg til det, hvordan man vurderer det per i dag, og hvordan man vil følge opp det initiativet fra norsk side overfor EU.

Presidenten: Representanten Mazyar Keshvari har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Mazyar Keshvari (FrP) [13:47:38]: De utfordringene som representanten Helga Pedersen var inne på, viser at det er en sammenheng mellom antallet man tar imot, og det man har kapasitet til. Representanten fra Senterpartiet nevnte en rekke ting man kan gjøre på kort sikt: bruke ubrukte skoler, lokaler osv., men hvor mange år kan man gjøre det? Hvor lenge kan man gjøre det før man er nødt til å gjøre de grepene som EU har skissert, og som representanten fra Arbeiderpartiet var inne på? Det er for øvrig ganske likt det forslaget jeg fremmet på vårt landsmøte, som alle slaktet og mente det var helt uhørt at man skulle

opprette større mottakssenter, slik at folk kunne søke om asyl der for så å få flyktningstatus. Derneft kunne europeiske land og andre land ta imot i henhold til det de hadde kapasitet til. Mange av de utfordringene vi ser på dette området, munnar ut i at man kan ikke ha plass til ti gjester og få hundre. Da blir det ubehagelig for de ti man opprinnelig hadde plass til, for verten og for de nitti som er til overs. Det er på mange måter det vi er vitne til i Europa i dag.

Lise Christoffersen (A) [13:48:57]: Det er egentlig en kommentar både til Keshvari og Tetzschner. Tetzschner etterlyste bl.a. at vi skulle gå tilbake til de opprinnelige Dublin-avtalene. Da har jeg bare lyst til å minne om en ting, for veldig ofte behandler vi viktige ting her i salen som går helt i glemmeboka etterpå.

I Innst. 327 S for 2009–2010, som var innstillinga til Meld. St. 9 for 2009–2010 om norsk flyktning- og migrasjonspolitikk i et europeisk perspektiv, og som ble behandlet her i salen den 8. juni 2010, sa en samlet komité, også med tilslutning fra Høyre og Fremskrittspartiet, følgende:

«Komiteen har vidare merket seg at det er igangsatt et arbeid i EUs regi, for å revidere Dublin-bestemmelsene, slik at en kan få en mer rettferdig ansvarsfordeling innen EU- og Schengen-området enn dagens, der land i den sørøstlige yttergrensen av territoriet opplever at de må ta ansvar for en uforholdsmessig stor andel av asylsøkerne.»

Vidare sier komiteen, fortsatt enstemmig, inklusiv Høyre og Fremskrittspartiet:

«Komiteen støtter at norske myndigheter bidrar til dette arbeidet, blant annet gjennom yttergrensefondet, og gjennom å bidra til å avlaste de søreuropeiske landene.»

Jeg synes vi skal ta vare på de gode tingene vi har gjort, og ikke begynne på nytt igjen hver gang. Dette har vi alle vært enige om har vært bra, og da synes jeg ikke vi skal begynne å rygge på det i den situasjonen vi er i nå, for det er nå vi virkelig trenger det.

Michael Tetzschner (H) [13:50:50]: Det siste innlegget, fra representanten Christoffersen, gledet meg, fordi jeg er en stor tilhenger av Meld. St. 9 for 2009–2010. For dem som er interessert i å studere Arbeiderpartiets endrede posisjoner i flyktningpolitikken, burde nettopp den stortingsmeldingen trekkes frem, for det er en helt annen retorikk som brukes i dag.

Det er nettopp dette som nå er hovedprioriteten i EU, at de har prøvd seg, særleg i Tyskland, med å suspendere en meget praktisk ordning, nemlig Dublin-ordningen, som understøtter Schengen-samarbeidet. Hvorfor er Schengen-samarbeidet så viktig? Det er fordi man, hvis man har en felles grensepolitikk og en felles håndhevelsespolitikk og de som søker om asyl, får avklart hvor de kan søke om asyl og få det behandlet bare ett sted, nettopp kan gjøre det som representanten Christoffersen var inne på, nemlig å foreta en byrdefordeling som gjør at det ikke blir bare frontstatene i migrasjonssammenheng som må ta trykket.

Schengen er ikke verdt å la dødslokkene kime for, slik representanten Karin Andersen gjorde i et tidligere inn-

legg. Det er nettopp det som nå er oppgaven i Europa, og som – ikke bare kanskje – jeg er overbevist om vil være med på å lette også presset mot det norske asylinstituttet, når man igjen får diskutert hvordan man kan oppdatere både Schengen og Dublin-avtalene til de nye realitetene.

Statsråd Anders Anundsen [13:52:44]: La meg først få takke for en veldig god debatt. Jeg synes det i all hovedsak har vært en veldig ryddig, saklig og romslig debatt, hvor alle har anerkjent behovet for å løse den situasjonen vi er i.

Jeg har lyst til å kommentere et par ting. Det ene spørsmålet fra Helga Pedersen kommer jeg tilbake til. Karin Andersen så imidlertid på forslaget fra regjeringen om å utvide tiden før en får varig opphold, fra tre til fem år som et problem. Jeg må si at jeg mener det ikke er et problem. Jeg mener det er en oppfølging av hva asylinstituttet i realiteten er. Asylinstituttet er basert på en ordning for midlertidig beskyttelse. Det skulle bare mangle at en ikke fulgte opp det som er utgangspunktet for midlertidig beskyttelse, dersom beskyttelsesbehovet skulle falle bort. Det er også tilfellet i dag. Selv om det ikke har vært praktisert, er muligheten der, innenfor den treårsrammen som foreligger i dag.

Representanten Pedersen stilte spørsmål om holdning til kommisjonens forslag om permanent relokalisering. Det er et stort og på mange måter veldig vanskelig spørsmål. Det ble fremmet i forbindelse med rådsmøtene tidligere – altså for to og tre uker siden – og var først en del av utkastet, men ble etter hvert fjernet fra utkastet under Ministerrådets behandling, hvor en fokuserte på den midlertidige engangsløsningen med relokalisering av de 120 000, i tillegg til de 40 000 som tidligere har blitt relokalisert.

Det er noen forutsetninger for at en skal få til en eventuell fremtidig relokalisering. Det første er at en må få kontroll over Schengens yttergrenser – en må vite hvem som kommer innenfor Schengens yttergrenser. Jeg oppfattet et veldig sterkt engasjement for det i EU. Det andre er at en på den måten også må kunne få en velfungerende Dublin-avtale.

Kommisjonens forslag er at en reviderer Dublin-avtalen og drar inn en permanent relokalisering i en fremtidig Dublin-ordning. Det er et spørsmål som regjeringen vil følge nøye med på og bidra til i diskusjonene når de utvikler seg i EU, men foreløpig er kommisjonens forslag ikke fulgt opp i den dialogen og i den diskusjonen som har vært så langt.

Så har jeg helt til slutt lyst til å kommentere kort Tyrkia-initiativet, å ha trygge havner i Tyrkia som en kan returnere personer til, og å ha et system hvor EU tar ut asylsøkere til EU-området derfra. Det er et initiativ som bl.a. er tatt av Nederland, som en del av den oppfølgingsdialogen som EU nå skal ha, bl.a. med Tyrkia. Jeg tror nok at det er et stykke vei dit, men det at EU nå mener at det å få til en slik løsning er noe vi skal diskutere med Tyrkia, tror jeg, samlet sett, er et bidrag til at en også kan få både bedre kontroll over Schengens yttergrenser, en bedre fungerende Dublin-avtale og bedre kontroll over migrasjon som ikke er relatert til beskyttelsesbehov.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [13:56:05]: Situasjonen skriker nå etter solidaritet både med flyktningene og mellom europeiske land. Derfor er det feil når representanten Tetzschner sier at det SV har tatt til orde for, er å fjerne disse avtalene. Tvert imot tok vi til orde for nettopp det representanten Christoffersen sa her oppe i stad, som jeg trodde det var enighet om i fjor, men som ble nedstemt, nemlig at vi må ta noen initiativ slik at Dublin-avtalen ikke bryter sammen fordi landene slutter å stemple passene. Det er en realitet at det skjer. Det er en vilje til å misforstå som er helt uten forstand.

Videre er SV for beskyttelse av flyktninger og for god integrering. Gir man opphold her, må vi sikre at de som får opphold, er 100 pst. innstilt på å integrere seg. Da er en slik femårsregel skadelig for det. Det er grunnen til at vi er imot det.

Ingjerd Schou (H) [13:57:21]: Debatten går mot slutten, og jeg har helt avslutningsvis bare lyst til å takke for debatten, takke for en meget rask behandling i komiteen og takke alle som stilte på høringen, men først og fremst takke alle dem som gjør arbeidet ute og hjemme.

Denne debatten viser at vi er i godt sig til slutten av oktober, når tilleggsnummeret fra regjeringen er varslet. Debatten kommer antakeligvis i november. Denne debatten er viktig fordi den har tatt opp i seg det som jeg litt enkelt kaller glipen mellom statsbudsjettet og det som har skjedd siden – og som kommer til å skje ut året – slik at vi stiller økonomiske midler i utsikt til dem som skal håndtere dette ute i kommunene og andre steder. En enda viktigere debatt, som jeg hører at vi allerede har begynt på, kommer altså i november.

Så håper jeg – og det har jeg god grunn til å tro – at vi alle sammen er opptatt av å finne gode løsninger. Jeg håper ikke at dette blir en diskusjon om hvem som er snillest, for den har en annen side også. Det er på justisområdet, og særlig møtte vi det da vi besøkte «Siem Pilot» på Sicilia og ellers i kontakt med dem som deltar i Frontex, men også her hjemme: Innimellom alle dem som har dette behovet for beskyttelse, er det mange som selvfølgelig ikke nødvendigvis har behov for beskyttelse, og det er også noen som gjemmer seg med helt andre hensikter enn å bygge seg et nytt liv. Den delen, som gjelder kapasiteten innenfor både politiet, Kripos, PST og justisområdet, er også et område vi er nødt til å vie oppmerksomhet i denne saken.

Jeg er helt enig i at denne proposisjonen også har en økning til Husbanken. Økningen har kommet allerede, og det økes ytterligere. Men jeg tør minne om at selv om jeg har stor forkjærlighet for bryggerhus, tomme presteboliger og dess like, er kapasiteten begrenset. Og det er noe med tidsaspektet her. Jeg har skjont ved å foreta dørbank på campingplasser, litt upretensiøst, at telt ikke lenger er telt. Så tidsaspektet er også viktig når vi ser på mulighe-

ten til å bygge kapasitet med kompetanse og kvalitet. Vi må på en måte være villige til å diskutere alle virkemidler, slik at vi er i stand til å ta imot og gi et ordentlig opphold til dem som trenger det. Det håper jeg at fremtiden og debatten vil bringe, at vi også er åpne og fleksible for å finne løsninger med det utgangspunkt det norske samfunnet har.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Som medlem i Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling velges stortingsrepresentant Bård Hoksrud i stedet for stortingsrepresentant Åse Michaelsen. Som varamedlem velges stortingsrepresentant Åse Michaelsen i stedet for stortingsrepresentant Tor André Johnsen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

Som nytt varamedlem til Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen velges stortingsrepresentant Tor André Johnsen i stedet for stortingsrepresentant Harald T. Nesvik.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidentskapet hadde innstilt:

A

Forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for terminen 1. januar–31. desember 2016 (Prop. 1 S (2015–2016)) fordeles til stortingskomiteene slik:

ARBEIDS- OG SOSIALKOMITEEN**Rammeområde 7****(Arbeid og sosial)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.		Kap.
600	Arbeids- og sosialdepartementet	
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	
604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
605	Arbeids- og velferdsetaten	3605 Arbeids- og velferdsetaten
606	Trygderetten	
611	Pensjoner av statskassen	
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse	
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse
615	Yrkesskadeforsikring	3615 Yrkesskadeforsikring
616	Gruppelivsforsikring	3616 Gruppelivsforsikring
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
634	Arbeidsmarkedstiltak	3634 Arbeidsmarkedstiltak
635	Ventelønn	3635 Ventelønn mv.
640	Arbeidstilsynet	3640 Arbeidstilsynet
642	Petroleumstilsynet	3642 Petroleumstilsynet
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt	
646	Pionerdykkere i Nordsjøen	
648	Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.	
649	Treparts bransjeprogrammer	
660	Krigspensjon	
664	Pensjonstrygden for sjømenn	
666	Avtalefestet pensjon (AFP)	
667	Supplerende stønad til personer over 67 år	
872	Nedsatt funksjonsevne	
2470	Statens pensjonskasse	5470 Statens pensjonskasse
2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
2541	Dagpenger	
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
		5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse
2620	Stønad til enslig mor eller far	
2650	Sykepenger	
2651	Arbeidsavklaringspenger	
2655	Uførhet	
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
2670	Alderdom	
2680	Etterlatte	
2686	Stønad ved gravferd	
		5701 Diverse inntekter
		5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs
		5705 Refusjon av dagpenger

Øvrige romertall

<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>	
II	Merinntektsfullmakter
III	Omdisponeringsfullmakter
IV	Fullmakt til overskridelse
V	Tilsagnsfullmakter

- VI Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån
 VII Fullmakt til nettobudsjettering

Folketrygden

- II Folketrygdytelse

ENERGI- OG MILJØKOMITEEN**Rammeområde 12****(Olje og energi)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
1800	Olje- og energidepartementet	4800	Olje- og energidepartementet
1810	Oljedirektoratet	4810	Oljedirektoratet
1815	Petoro AS		
1820	Norges vassdrags- og energidirektorat	4820	Norges vassdrags- og energidirektorat
1825	Energiomlegging, energi- og klimateknologi	4825	Energiomlegging, energi- og klimateknologi
1830	Forskning og næringsutvikling		
1840	CO ₂ -håndtering	4840	CO ₂ -håndtering
2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
2490	NVE Anlegg	5490	NVE Anlegg

Øvrige romertall*Olje- og energidepartementet*

- II Merinntektsfullmakter
 III Fullmakt til overskridelse
 IV Fullmakt til overskridelse
 V Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning
 Nr. 1
 VI Tilsagnsfullmakter
 VII Fullmakt til å inngå forpliktelser ut over gitt bevilgning
 VIII Garantifullmakt
 IX Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser
 X Utbyggingsrelaterte forpliktelser
 XI Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet
 XII Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel
 XIII Overføring av eiendomsrett mot bruksrett
 XIV Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser
 XV Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser
 XVI Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled
 XVII Opphevelse av generalforsamlingsklausulen
 XVIII Lån til TCM DA

Rammeområde 13**(Miljø)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
595	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur	3595	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur
1400	Klima- og miljødepartementet	4400	Klima- og miljødepartementet
1410	Miljøforskning og miljøovervåking		
1420	Miljødirektoratet	4420	Miljødirektoratet
1422	Miljøvennlig skipsfart		
1423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
1424	Mareano		

1425	Vilt- og fisketiltak		
1429	Riksantikvaren	4429	Riksantikvaren
1432	Norsk kulturminnefond		
1471	Norsk Polarinstitutt	4471	Norsk Polarinstitutt
1472	Svalbard miljøvernfond		
1474	Fram – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning		
1481	Klimakvoter	4481	Salg av klimakvoter
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak		
2465	Statens kartverk		

Øvrige romertall

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

II	Merinntektsfullmakt
	Nr. 1 kap. 595/3595. Nr. 2

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

IV	Omdisponeringsfullmakt
V	Fullmakt til overskridelser
VI	Bestillingsfullmakt

Klima- og miljødepartementet

II	Merinntektsfullmakter
III	Fullmakt til overskridelse
IV	Kjøp av klimakvoter
V	Bestillingsfullmakter
VI	Tilsagnsfullmakter
VII	Fullmakt til å inngå forpliktelser
VIII	Utbetaling av tilskudd
IX	Utbetaling av renter på tilskudd

FAMILIE- OG KULTURKOMITEEN**Rammeområde 2****(Familie og forbruker)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
231	Barnehager		
800	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
840	Tiltak mot vold og overgrep		
841	Samliv og konfliktløsning		
842	Familievern	3842	Familievern
843	Adopsjonsstøtte		
844	Kontantstøtte		
845	Barnetrygd		
846	Familie- og oppveksttiltak		
847	EUs ungdomsprogram	3847	EUs ungdomsprogram
848	Barneombudet		
853	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
855	Statlig forvaltning av barnevernet	3855	Statlig forvaltning av barnevernet
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
860	Forbrukerrådet		
862	Positiv miljømerking		

865	Forbrukerpolitiske tiltak
867	Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget
868	Forbrukerombudet
870	Likestillings- og diskrimineringsnemnda
871	Likestilling og ikke-diskriminering
873	Likestillings- og diskrimineringsombudet
2530	Foreldrepenger

Øvrige romertall

Kunnskapsdepartementet

IV	Diverse fullmakter Nr. 3 og 4
----	----------------------------------

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter F.o.m. kap. 842/3842 t.o.m. kap. 868/3868
III	Satser for barnetrygd
IV	Satser for kontantstøtte
V	Satser for engangsstønad ved fødsel og adopsjon
VI	Om salg av eiendom leid av Bufetat

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
300	Kulturdepartementet	3300	Kulturdepartementet
314	Kultursamarbeid i nordområdene og kulturnæring		
315	Frivillighetsformål		
320	Allmenne kulturformål	3320	Allmenne kulturformål
321	Kunstnerformål		
322	Visuell kunst	3322	Visuell kunst
323	Musikkformål	3323	Musikkformål
324	Scenekunstformål	3324	Scenekunstformål
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål
328	Museums- og andre kulturvernformål		
329	Arkivformål	3329	Arkivformål
334	Film- og medieformål	3334	Film- og medieformål
335	Mediestøtte		
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
339	Pengespill, lotterier og stiftelser	3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

Øvrige romertall

Kulturdepartementet

II	Merinntektsfullmakter F.o.m kap. 300/3300 t.o.m. kap. 339/3339/5568
III	Tilsagnsfullmakter
IV	Dekning av forsikringstilfelle
V	Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd
VI	Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.
VII	Salg av aksjer
VIII	Omdisponeringsfullmakter

FINANSKOMITEEN
Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

I

<i>Utgifter</i>	<i>Inntekter</i>
Kap. 2309 Tilfeldige utgifter	Kap. 5309 Tilfeldige inntekter

Rammeområde 20
(Finansadministrasjon mv.)

I

<i>Utgifter</i>	<i>Inntekter</i>
Kap. 1600 Finansdepartementet	Kap. 4600 Finansdepartementet
1602 Finanstilsynet	4602 Finanstilsynet
1605 Direktoratet for økonomistyring	4605 Direktoratet for økonomistyring
1608 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	
1610 Tolletaten	4610 Tolletaten
1618 Skatteetaten	4618 Skatteetaten
1620 Statistisk sentralbyrå	4620 Statistisk sentralbyrå
1632 Kompensasjon for merverdiavgift	
1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	
1650 Statsgjeld, renter mv.	
1670 Avsetninger til Den nordiske investeringsbank	
	5341 Avdrag på utestående fordringer
	5351 Overføring fra Norges Bank
	5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift
	5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift
	5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

Øvrige romertall

Finansdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
IV	Bestillingsfullmakter
V	Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter Nr. 2
VI	Garantifullmakter
VII	Fullmakt til fortsatt bobehandling
VIII	Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap
IX	Nettobudsjetteringsfullmakter

Folketrygden

II	Statstilskudd til finansiering av folketrygden
----	--

Rammeområde 21
(Skatter, avgifter og toll)

I

<i>Utgifter</i>	<i>Inntekter</i>
Kap.	Kap.
	5501 Skatter på formue og inntekt
	5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen
5511	Tollinntekter
5521	Merverdiavgift
5526	Avgift på alkohol
5531	Avgift på tobakkvarer mv.
5536	Avgift på motorvogner mv.
5538	Veibruksavgift på drivstoff
5541	Avgift på elektrisk kraft
5542	Avgift på mineralolje mv.
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier
5548	Miljøavgift på visse klimagasser
5549	Avgift på utslipp av NO _x
5550	Miljøavgift på plantevernmidler
5551	Avgifter knyttet til mineralvirksomhet
5555	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.
5557	Avgift på sukker mv.
5559	Avgift på drikkevareemballasje
5565	Dokumentavgift
5568	Sektoravgifter under Kulturdepartementet
5571	Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet
5577	Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet
5578	Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet
5582	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser
5700	Folketrygdens inntekter

Rammeområde 22
(Utbytte mv.)

I

<i>Utgifter</i>	<i>Inntekter</i>
Kap.	Kap.
	5611 Aksjer i NSB AS
	5616 Kommunalbanken AS
	5618 Aksjer i Posten Norge AS
	5622 Aksjer i Avinor AS
	5623 Aksjer i Baneservice AS
	5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge
	5631 Aksjer i AS Vinmonopolet
	5651 Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet
	5652 Statskog SF – renter og utbytte
	5656 Aksjer i selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning

5680	Statnett SF
5685	Aksjer i Statoil ASA
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank
5693	Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.

HELSE- OG OMSORGSKOMITEEN**Rammeområde 15****(Helse)****I**

<i>Kap.</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Kap.</i>	<i>Inntekter</i>
700	Helse- og omsorgsdepartementet		
701	Direktoratet for e-helse	3701	Direktoratet for e-helse
702	Beredskap		
703	Internasjonalt samarbeid		
710	Folkehelseinstituttet	3710	Folkehelseinstituttet
712	Bioteknologirådet		
714	Folkehelse	3714	Folkehelse
720	Helsedirektoratet	3720	Helsedirektoratet
721	Statens helsetilsyn	3721	Statens helsetilsyn
722	Norsk pasientskadeerstatning	3722	Norsk pasientskadeerstatning
723	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	3723	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten
729	Pasient- og brukerombud		
732	Regionale helseforetak	3732	Regionale helseforetak
733	Habilitering og rehabilitering		
734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak		
750	Statens legemiddelverk	3750	Statens legemiddelverk
751	Legemiddeltiltak		
761	Omsorgstjeneste		
762	Primærhelsetjeneste		
765	Psykisk helse og rusarbeid		
769	Utredningsvirksomhet mv.		
770	Tannhelsetjenester		
780	Forskning		
781	Forsøk og utvikling mv.		
783	Personell		
2711	Spesialisthelsetjeneste mv.		
2751	Legemidler mv.		
2752	Refusjon av egenbetaling		
2755	Helsetjenester i kommunene mv.		
2756	Andre helsetjenester		
2790	Andre helsetiltak		

Øvrige romertall

Helse- og omsorgsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
III	Bestillingsfullmakter
IV	Tilsagnsfullmakter
V	Diverse fullmakter

JUSTISKOMITEEN**Rammeområde 5****(Justis)****I**

<i>Kap.</i>	<i>Utgifter</i>	<i>Kap.</i>	<i>Inntekter</i>
61	Høyesterett		
400	Justis- og beredskapsdepartementet	3400	Justis- og beredskapsdepartementet
410	Domstolene	3410	Domstolene

411	Domstoladministrasjonen		
414	Forliksråd og andre domsutgifter		
430	Kriminalomsorgen	3430	Kriminalomsorgen
432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	3432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)
440	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	3440	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten
442	Politihøgskolen	3442	Politihøgskolen
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	3444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
445	Den høyere påtalemyndighet		
446	Den militære påtalemyndighet		
448	Grensekommissæren		
451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
452	Sentral krisehåndtering		
454	Redningshelikoptertjenesten	3454	Redningshelikoptertjenesten
455	Redningstjenesten		
460	Spesialenheten for politisaker		
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
467	Norsk Lovtidend		
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
469	Vergemålsordningen	3469	Vergemålsordningen
470	Fri rettshjelp	3470	Fri rettshjelp
471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning		
472	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre		
473	Statens sivilrettsforvaltning	3473	Statens sivilrettsforvaltning
474	Konfliktråd	3474	Konfliktråd
475	Bobehandling		

Øvrige romertall

Justis- og beredskapsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
	Nr. 1 alle kapitler med unntak av kap. 456/3456, kap. 490/3490 og kap. 491/3491. Nr. 2
III	Bestillingsfullmakter
V	Videreføring av bobehandling
VI	Nettobudsjetteringsfullmakt
VII	Stortingets rettfærdsvederlagsordning
VIII	Avhending av sivilforsvarsanlegg

KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN**Rammeområde 16****(Kirke, utdanning og forskning)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.	Kap.	
200	Kunnskapsdepartementet	
220	Utdanningsdirektoratet	3220 Utdanningsdirektoratet
221	Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene	
222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	3222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat
223	Sametinget	
224	Senter for IKT i utdanningen	3224 Senter for IKT i utdanningen
225	Tiltak i grunnsopplæringen	3225 Tiltak i grunnsopplæringen
226	Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
227	Tilskudd til særskilte skoler	

228	Tilskudd til frittstående skoler mv.		
229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	3229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører
230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem
252	EUs utdannings- og ungdomsprogram		
253	Folkehøyskoler		
254	Tilskudd til voksenopplæring		
255	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre		
256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	3256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk
257	Program for basiskompetanse i arbeidslivet		
258	Tiltak for livslang læring		
260	Universiteter og høyskoler		
270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter		
276	Fagskoleutdanning		
280	Felles enheter	3280	Felles enheter
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	3281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler
283	Meteorologiformål		
284	De nasjonale forskningsetiske komiteene		
285	Norges forskningsråd		
287	Forskningsinstitutter og andre tiltak		
288	Internasjonale samarbeidstiltak	3288	Internasjonale samarbeidstiltak
340	Den norske kirke	3340	Den norske kirke
341	Tilskudd til trossamfunn m.m.		
342	Kirkebygg og gravplasser	3342	Kirkebygg og gravplasser
920	Norges forskningsråd		
925	Havforskningsinstituttet	3925	Havforskningsinstituttet
926	Forskningsfartøy	3926	Forskningsfartøy
927	NIFES	3927	NIFES
928	Annen marin forskning og utvikling		
1137	Forskning og innovasjon		
		5310	Statens lånekasse for utdanning
2410	Statens lånekasse for utdanning		
		5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Øvrige romertall

Kunnskapsdepartementet

- II Merinntektsfullmakter
- III Tilsagnsfullmakter
- IV Diverse fullmakter
- Nr. 1 og 2

Kulturdepartementet

- II Merinntektsfullmakter
- Kap. 340/3340 og 342/3342

Nærings- og fiskeridepartementet

- II Merinntektsfullmakter
- Nr. 1 kap. 925/3925, 926/3926 og 927/3927. Nr. 3 kap. 925/927/5574
- VI Tilsagnsfullmakter
- Nr. 1 Kap. 920

KOMMUNAL- OG FORVALTNINGSKOMITEEN**Rammeområde 1****(Statsforvaltning)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.		Kap.
20	Statsministerens kontor	
21	Statsrådet	
24	Regjeringsadvokaten	3024 Regjeringsadvokaten
502	Lønnsoppgjøret i staten – tariffavtalte avsetninger	
510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	3510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
520	Tilskudd til de politiske partier	
525	Fylkesmannsembetene	3525 Fylkesmannsembetene
530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
531	Eiendommer til kongelige formål	3531 Eiendommer til kongelige formål
532	Utvikling av Fornebuområdet	
533	Eiendommer utenfor husleieordningen	3533 Eiendommer utenfor husleieordningen
534	Erstatningslokaler for departementene	
540	Direktoratet for forvaltning og IKT	3540 Direktoratet for forvaltning og IKT
545	Datatilsynet	
546	Personvernemnda	
2445	Statsbygg	5445 Statsbygg
		5446 Salg av eiendom, Fornebu

Øvrige romertall*Kommunal- og moderniseringsdepartementet*

II	Merinntektsfullmakter
	Nr. 1 kap. 510/3510, 525/3525, 533/3533 og 540/3540
VII	Fullmakter til nettbudsjettering
X	Fullmakt til overskridelse
XI	Omdisponeringsfullmakter
XII	Fullmakter til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter
XIII	Fullmakter som gjelder kuranprosjektordningen
XIV	Diverse fullmakter
XV	Kostnadsrammen for Minnstedet for 22. juli i Hole kommune

Finansdepartementet

III	Fullmakter til overskridelse
-----	------------------------------

Rammeområde 6**(Innvandring, regional utvikling og bolig)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.		Kap.
490	Utlendingsdirektoratet	3490 Utlendingsdirektoratet
491	Utlendingsnemnda	
500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
551	Regional utvikling og nyskaping	
552	Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling	
560	Sametinget	
561	Tilskudd til samiske formål	
562	Galdu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter	3562 Galdu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter
563	Internasjonalt reindriftssenter	3563 Internasjonalt reindriftssenter
567	Nasjonale minoriteter	

580	Bostøtte		
581	Bolig- og bomiljøtiltak		
585	Husleietvistutvalget	3585	Husleietvistutvalget
587	Direktoratet for byggkvalitet	3587	Direktoratet for byggkvalitet
590	Planlegging og byutvikling		
820	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	3821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere
822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	3822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
		5312	Husbanken
		5326	Siva SF
2412	Husbanken		
2426	Siva SF		
		5613	Renter fra Siva SF
		5615	Husbanken

Øvrige romertall

Justis- og beredskapsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
	Nr. 1 kap. 490/3490 og kap. 491/3491
IV	Tilsagnsfullmakt
IX	Midlertidig drift av asylmottak

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
	Nr. 1 kap. 500/3500, 554/3554, 562/3562, 563/3563, 585/3585, 587/3587 og 2412/5312
VIII	Tilsagnsfullmakter

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
	Kap. 820/3820

Rammeområde 18**(Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.)**

I

Kap.	<i>Utgifter</i>	Kap.	<i>Inntekter</i>
571	Rammetilskudd til kommuner		
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner		
573	Kommunereform		
575	Ressurskrevende tjenester		
576	Vedlikehold og rehabilitering		
578	Valgdirektoratet		
579	Valgutgifter		

KONTROLL- OG KONSTITUSJONSKOMITEEN**Rammeområde 14****(Konstitusjonelle institusjoner)**

I

Kap.	<i>Utgifter</i>	Kap.	<i>Inntekter</i>
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
41	Stortinget	3041	Stortinget

42	Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
45	Nasjonal institusjon for menneskerettigheter		
51	Riksrevisjonen	3051	Riksrevisjonen

Øvrige romertall

Finansdepartementet

V	Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter Nr. 1
---	---

NÆRINGSKOMITEEN**Rammeområde 9****(Næring)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
900	Nærings- og fiskeridepartementet	3900	Nærings- og fiskeridepartementet
902	Justervesenet	3902	Justervesenet
903	Norsk akkreditering	3903	Norsk akkreditering
904	Brønnøysundregistrene	3904	Brønnøysundregistrene
905	Norges geologiske undersøkelse	3905	Norges geologiske undersøkelse
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
910	Sjøfartsdirektoratet	3910	Sjøfartsdirektoratet
911	Konkurransetilsynet	3911	Konkurransetilsynet
915	Regelrådet		
922	Romvirksomhet		
924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
930	Norsk design- og arkitektursenter		
935	Patentstyret	3935	Patentstyret
936	Klagenemnda for industrielle rettigheter	3936	Klagenemnda for industrielle rettigheter
940	Internasjonaliseringstiltak		
950	Forvaltning av statlig eierskap	3950	Forvaltning av statlig eierskap
953	Kings Bay AS		
		3961	Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning
		5325	Innovasjon Norge
		5329	Eksportkreditt Norge AS
2421	Innovasjon Norge		
2429	Eksportkreditt Norge AS		
2460	Garantiinstituttet for eksportkreditt	5460	Garantiinstituttet for eksportkreditt
		5629	Renter fra eksportkredittordningen

Øvrige romertall

Nærings- og fiskeridepartementet

II	Merinntektsfullmakter Nr. 1 kap. 900/3900, 902/3902/5574, 903/3903, 904/3904, 905/3905, 910/3910 og 911/3911
IV	Fullmakt til å overskride Nr. 1, 2 og 4
V	Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning
VI	Tilsagnsfullmakter Nr. 1 kap. 2421 og nr. 2

VII	Bestillingsfullmakter
VIII	Garantifullmakter
IX	Dekning av forsikringstilfeller
X	Utlånsfullmakter
XI	Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak
XII	Fullmakter til å bortfeste
XIII	Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner
XIV	Endring av statlige eierposter
XV	Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

**Rammeområde 10
(Fiskeri)**

I

	<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.		Kap.	
917	Fiskeridirektoratet	3917	Fiskeridirektoratet
919	Diverse fiskeriformål		

Øvrige romertall

Nærings- og fiskeridepartementet

II	Merinntektsfullmakter
	Nr. 1 Kap. 917/3917. Nr. 2. Nr. 3 kap. 917/919/5574

**Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

	<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>
Kap.		Kap.	
1100	Landbruks- og matdepartementet	4100	Landbruks- og matdepartementet
1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
1115	Mattilsynet	4115	Mattilsynet
1136	Kunnskapsutvikling m.m.	4136	Kunnskapsutvikling m.m.
1138	Støtte til organisasjoner m.m.		
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
1142	Landbruksdirektoratet	4142	Landbruksdirektoratet
1144	Regionale og lokale tiltak i landbruket		
1148	Naturskade – erstatninger		
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket		
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
		4162	Statskog SF – forvaltning av statlig eierskap

Øvrige romertall

Landbruks- og matdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
III	Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein
IV	Tilsagnsfullmakter
V	Salg av fast eiendom
VI	Salg av aksjer og andeler
VII	Fullmakt til nedsalg i Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS

TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSKOMITEEN**Rammeområde 17****(Transport og kommunikasjon)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
456	Direktoratet for nødkommunikasjon	3456	Direktoratet for nødkommunikasjon
541	IKT-politikk		
542	Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram		
1300	Samferdselsdepartementet	4300	Samferdselsdepartementet
1301	Forskning og utvikling mv.		
1310	Flytransport		
1311	Tilskudd til regionale flyplasser		
		4312	Oslo Lufthavn AS
1313	Luftfartstilsynet	4313	Luftfartstilsynet
1314	Statens havarikommisjon for transport		
1320	Statens vegvesen	4320	Statens vegvesen
1321	Utbyggingsselskap for veg		
		4322	Svinesundsforbindelsen AS
1330	Særskilte transporttiltak		
1331	Infrastrukturfond	4331	Infrastrukturfond
1350	Jernbaneverket	4350	Jernbaneverket
1351	Persontransport med tog		
1354	Statens jernbanetilsyn	4354	Statens jernbanetilsyn
1360	Kystverket	4360	Kystverket
1361	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C	4361	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C
1370	Posttjenester		
1380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	4380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
		5619	Renter av lån til Oslo Lufthavn AS
		5624	Renter av Svinesundsforbindelsen AS

Øvrige romertall*Justis- og beredskapsdepartementet*

- II Merinntektsfullmakter
Nr. 1 kap. 456/3456

Samferdselsdepartementet

- II Merinntektsfullmakt
III Fullmakt til overskridelse
IV Bestillingsfullmakter
V Tilsagnsfullmakter
VI Fullmakt til forskuttering
VII Fullmakter til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter
VIII Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for drifts- og vedlikeholdsarbeider
IX Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften
X Fullmakt til å inngå avtale med utbyggingsselskapet for veg
XI Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for utbyggingsselskapet for veg
XII Fullmakt til å aktivere driftskreditt til utbyggingsselskapet for veg i statens kapitalregnskap
XIII Salg og bortfeste av fast eiendom
XIV Investeringsramme for transporttiltak i fylkene
XV Oslopakke 3
XVI Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgradering av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell
XVII Endring i statlige eierposter
XVIII Overføringer til og fra reguleringsfondet
XIX Innkreving av bompenger

UTENRIKS- OG FORSVARSKOMITEEN**Rammeområde 4****(Utenriks)****I**

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
100	Utenriksdepartementet	3100	Utenriksdepartementet
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon		
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet		
115	Næringsfremme-, kultur- og informasjonsformål		
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner		
117	EØS-finansieringsordningene		
118	Nordområdetiltak mv.		
119	Globale sikkerhetstiltak		
140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen		
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)		
144	Fredskorpset		
150	Bistand til Afrika		
151	Bistand til Asia		
152	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika		
153	Bistand til Latin-Amerika		
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling		
161	Næringsutvikling		
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter		
164	Fred, forsoning og demokrati		
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering		
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.		
167	Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)		
168	Kvinnens rettigheter og likestilling		
169	Global helse og utdanning		
170	FN-organisasjoner mv.		
171	Multilaterale finansinstitusjoner		
172	Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak		
480	Svalbardbudsjettet		

Øvrige romertall*Utenriksdepartementet*

II	Merinntektsfullmakter
III	Omdisponeringsfullmakt
V	Agio/Disagio
VI	Bruk av opptjente rentemidler
VII	Tilsagnsfullmakter
VIII	Garantifullmakter
IX	Dekning av forsikringstilfelle
X	Toårige budsjettvedtak
XI	Ettergivelse av fordringer
XII	Utbetaling av tilskudd
XIII	Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev
XIV	Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale banker og fond
	Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7

Rammeområde 8 (Forsvar)

I

<i>Utgifter</i>		<i>Inntekter</i>	
Kap.		Kap.	
1700	Forsvarsdepartementet	4700	Forsvarsdepartementet
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg
1716	Forsvarets forskningsinstitutt		
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	4719	Fellesinntekter til foretak under Forsvarsdepartementet
1720	Felles ledelse og kommandoapparat	4720	Felles ledelse og kommandoapparat
1723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	4723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	4725	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben
1731	Hæren	4731	Hæren
1732	Sjøforsvaret	4732	Sjøforsvaret
1733	Luftforsvaret	4733	Luftforsvaret
1734	Heimevernet	4734	Heimevernet
1735	Etterretningstjenesten		
1740	Forsvarets logistikkorganisasjon	4740	Forsvarets logistikkorganisasjon
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg
1761	Nye kampfly med baseløsning		
1790	Kystvakten	4790	Kystvakten
1791	Redningshelikoptertjenesten	4791	Redningshelikoptertjenesten
1792	Norske styrker i utlandet	4792	Norske styrker i utlandet
1795	Kulturelle og allmenntilretteleggende formål	4795	Kulturelle og allmenntilretteleggende formål
		4799	Militære bøter

Øvrige romertall

Forsvarsdepartementet

II	Merinntektsfullmakter
III	Bestillingsfullmakter
IV	Tilsagnsfullmakter
V	Nettobudsjettering av salgsomkostninger
VI	Personell
VII	Investeringsfullmakter
VIII	Fullmakter vedrørende fast eiendom
IX	Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

B

Prop. 1 LS (2015–2016) Skatter, avgifter og toll 2016 behandles av finanskomiteen, jf. rammeområde 21.

C

Kap. 2800/5800 Statens pensjonsfond utland, kap. 5999 Statslånemidler, statsbudsjettets 90–99-poster, forslag til vedtak II under Statslån o.a., III og IX under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, III og IV nr. 3 under Nærings- og fiskeridepartementet, IV og XIV nr. 8 under Utenriksdepartementet og V nr. 2 under Olje- og energidepartementet, behandles av finanskomiteen utenfor rammeområdene.

D

Utenrikskomiteen avgir innstilling om Svalbardbudsjettet.

Presidenten: Her vil presidenten gjøre oppmerksom på en skrivefeil under D i tilrådingen. Der skal det stå «Utenriks- og forsvarskomiteen» og ikke «Utenrikskomiteen».

Votering:

Presidentskapets innstilling ble – med den foretatte rettelse – enstemmig bifalt.

Presidenten: Sak nr. 4 var statsministerens redegjørelse, som etter debatten ble vedlagt protokollen.

Votering i sak nr. 5

Votering:

Presidenten: Under debatten har Helga Pedersen satt fram to forslag, forslagene nr. 1 og 2, på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Det votes først over forslag nr. 2, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem for Stortinget forslag til ordninger som reduserer den økonomiske risikoen for kommunene dersom en flyktning ikke kommer seg i aktivitet som forutsatt.»

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 60 mot 46 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 14.09.45)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
490		Utlendingsdirektoratet,	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, forhøyes med	50 000 000
571		Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	
	65	Tilskudd til vertskommuner for ankomstmottak, bevilges med	4 000 000»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 45 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 14.10.09)

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
151		Bistand til Asia	
	78	Regionbevilgning til Asia, kan overføres, reduseres med fra kr 824 500 000 til kr 819 500 000	5 000 000
162		Overgangsbistand (GAP)	
	70	Overgangsbistand (GAP), kan overføres, reduseres med fra kr 239 000 000 til kr 209 000 000	30 000 000
164		Fred, forsoning og demokrati	
	72	Utvikling og nedrustning, kan overføres, reduseres med fra kr 154 700 000 til kr 152 700 000	2 000 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 140 817 000 til kr 135 817 000	5 000 000
	71	Faglig bistand, kan overføres, reduseres med fra kr 370 900 000 til kr 357 900 000	13 000 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, kan overføres, reduseres med fra kr 932 200 000 til kr 922 200 000	10 000 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 951 697 000 til kr 2 016 697 000	65 000 000
400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 341 361 000 til kr 342 861 000	1 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
440	1	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 13 566 429 000 til kr 13 640 529 000	74 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 311 186 000 til kr 336 186 000	25 000 000
469	1	Vergemålsordningen Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 183 780 000 til kr 186 780 000	3 000 000
470	72	Fri rettshjelp Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak, f o r h ø y e s med fra kr 34 513 000 til kr 36 513 000	2 000 000
490	1	Utlendingsdirektoratet Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 877 109 000 til kr 887 109 000	10 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 1 632 500 000 til kr 1 680 500 000	48 000 000
581	76	Bolig- og bomiljøtiltak Tilskudd til utleieboliger, f o r h ø y e s med fra kr 749 500 000 til kr 799 500 000	50 000 000
765	21	Psykisk helse og rusarbeid Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72,</i> f o r h ø y e s med fra kr 118 993 000 til kr 119 993 000	1 000 000
	75	Vold og traumatisk stress, f o r h ø y e s med fra kr 150 861 000 til kr 154 861 000	4 000 000
820	1	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 200 095 000 til kr 200 595 000	500 000
856	1	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere Driftsutgifter, f o r h ø y e s med Fra kr 245 677 000 til kr 310 677 000	65 000 000
I n n t e k t e r			
3440	2	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Refusjoner mv., f o r h ø y e s med fra kr 414 250 000 til kr 435 050 000	20 800 000
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere Refusjon av ODA-godkjente utgifter, f o r h ø y e s med fra kr 176 580 000 til kr 241 580 000	65 000 000

II
Tilsagnsfullmakt
Stortinget samtykker i at Kommunal- og modernise-

ringsdepartementet i 2015 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Kroner
581	76	Bolig- og bomiljøtiltak Tilskudd til utleieboliger	711,6 mill. kroner

III

Stortinget ber regjeringen snarest legge fram en sak for Stortinget om hvordan den følger opp enigheten i EU om fordeling av ansvar for flyktninger og asylsøkere.

IV

Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan Dublin-regelverket håndteres fra norsk side i den aktuelle situasjonen, hensiktsmessigheten i å bruke ressurser på å returnere asylsøkere til førsteland og mulige konsekvenser av ikke å gjøre det.

V

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak med mulige forenklinger i registrering og mot-tak av flyktninger, mulige tiltak for å få ned saksbehand-lingstider og andre forbedringer som kan korte ned tiden fra ankomst til bosetting.

VI

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av forslag til nye kriterier som gjør det enklere å få midlertidig arbeidstillatelse mens asylsøkna-den er til behandling.

Presidenten: Det voterer over I, kapitlene fra og med 151 til og med 166.

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til I, kapitlene fra og med 151 til og med 166, ble bifalt med 98 mot 6 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.10.35)

Presidenten: Det voterer over resten av I.

Votering:

Komiteens innstilling til resten av I ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voterer over III og V.

Høyre og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 55 stemmer for og 50 stemmer mot innstillingen til III og V.
(Voteringsutskrift kl. 14.11.03)

Norunn Tveiten Benestad (H) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Da skal stemmetallet være 54 stemmer for og 51 stemmer mot. Dermed er komiteens innstilling til III og V bifalt.

Det voterer over II, IV og VI.

Votering:

Komiteens innstilling til II, IV og VI ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 6 [14:11:50]

Referat

1. (19) Den Norske Nobelkomité meddeler at Nobels fredspris for 2015 er tildelt Kvartetten for nasjonal dialog (Tunisia)
Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (20) Ligestilling i praksis – Like muligheter for kvin-ner og menn (Meld. St. 7 (2015–2016))
Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
3. (21) Meddelelse fra stortingsrepresentant Kirsti Berg-stø i Stortingets møte 7. oktober 2015 om at hun trek-ker tilbake forslag fra Audun Lysbakken og seg selv om lovfesting av overgrepsmottak. (Dokument 8:111 S for 2014–2015)
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
4. (22) Statsrådsprotokollene for tidsrommet 1. januar til 30. juni 2015
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
5. (23) Samtykke til ratifikasjon av avtale av 29. juni 2015 om opprettelse av Den asiatiske investeringsban-ken for infrastruktur (AIIB) (Prop. 3 S (2015–2016))
Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.13.
